ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

БРОЈ 1290

5 динара

17.9.1976. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА XXXVII

180 ГОДИНА БИЦИКЛА

СТРАНЕ 12-13.

Веровали или не!

ВЕНЧАЊЕ С ГРОБОМ

Некада је у афричком народу Басуто девојка могла да се венча с гробом преминулог неожењеног поглавице и сва деца коју би она касније имала наслеђивала су његову имовину.

КУПАСТЕ КУЋЕ

у Кападокији (Турска) у ствари су купасте стене вулканског порекла које су касније издубљене. Понеке од њих имају и по 10 спратова.

ЏЕЈМС ФЕНИМОР КУПЕР

(1789–1851) писац чувених романа о Кожној чарапи написао је и „Пилот" – први роман из поморског живота у америчкој књижевности.

БОРБА С БИКОВИМА – ГЛАВНИ ПРЕДМЕТ НА УНИВЕРЗИТЕТУ

Универзитет у Валенсији (Шпанија) у једном периоду од 40 година додељивао је будућим матадорима титулу доктора Таумахија.

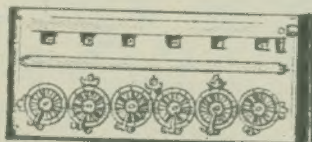

ПРВУ РАЧУНСКУ МАШИНУ

изумео је Блез Паскал (1623–1662) француски књижевник, филозоф и научник, када је имао свега 16 година.

Постоји око сто врста китова.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● неки Ендрју Вотсон утрошио је више месеци рада да би изваjао статуу жене — на врху једног зрна шибице.

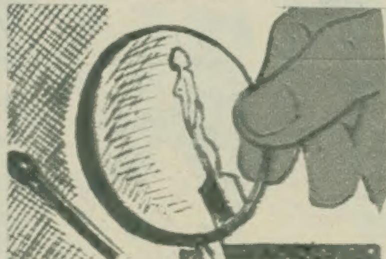

● обичан запушач од плуте има 750.000 ћелија испуњених ваздухом, што објашњава лакоћу којом плута по води.

● биљка ванила је полупаразитна орхидеја, расте на кори дрвећа и пушта ваздушно корење које стиже до земље и одатле црпе храну. Добијање ваниле је дуготрајно, па није чудо што је она у целом свету веома скупа. Да би биљка процветала потребно је више од три године а онда још седам месеци да би се убрао плод који се онда даје на прераду.

● најстарији мост на Темзи, у Енглеској, има више од пет векова а још се зове New Bridg (Нови мост).

● геолози већ одавно врше ваздушно снимање дна плићака, јер је посматрана из авиона морска вода провиднија. Међутим, осим геолошких података, фотографије направљене из висине садрже податке и о биолошким изворима мора. Недавно су тако поред западних обала Јужног Сахалина пронађени густиши морског купуса — и по 30 килограма хранљивог биља на један квадратни метар. Експедиција састављена од стручњака за поморско рибарење и океанографију из Сахалина истраживала је пре тога воде поред

обала Сахалина. Међутим, и поред тога што су често ронили, нису открили веће залихе морског купуса. Али помоћу снимања из ваздуха на тим местима пронађене су плантаже црвеног воденог биља — одонталије. Морска трава се налази у готово непрекидном појасу дуж западне обале Сахалина и у заливу Анива (Охотско море). Када се зна где има морске траве — омиљене хране риба, онда се могу одредити и подручја успешног риболова.

● најтежу спортску опрему има голман екипе хокеја на леду. Тешка је 15 килограма.

● прва жртва у борби за америчку независност од Енглеза био је неки Криспес Етакс (1723—1770) из Бостона. Етакс је предводио групу бостонских грађана која се у такозваном Бостонском покољу (5. марта 1770) сукобила с британским колонијалним трупама. Енглески војници убили су том приликом петорицу Бостонаца. Погођен метком први је пао Криспес Етакс.

WALT DISNEY

ПАЈА ПАТАК

ПОНОЋ ЈЕ! МИСЛИШ ЛИ ДА ЧИКА ЂУРА ВЕЋ СПАВА?

ПА СПАВА ВЕЋ ЦЕО ГРАД!

ОНДА 'АЈДЕМО!

КУДА ЛИ СУ, ДО ЂАВОЛА, КРЕНУЛИ... ОВАКО УСРЕД НОЋИ?!

?

ЂУБРИВО

СЕМЕ

СЕМЕ ТРАВЕ?!

Ђ. ЂУРИЋ

СЕМЕ

ЂУБРИВО

ГОВОРИТЕ... ШТА ТО ТРЕБА ДА ЗНАЧИ?!

ЧИКА ЂУРА НАМ НАЈВИШЕ ПЛАЋА ЗА ШИШАЊЕ ТРАВЕ! КАКО ДА ДОПУСТИМО ОНДА ДА МУ ТРАВЊАК ПРОПАДНЕ?

1290/3

ДРУГИ СВЕТСКИ РАТ

КОТОНОВА СПАДАЛА

НА ТАЈНОМ НАЦИСТИЧКОМ ПОЛИГОНУ ПЕНЕМИДЕ ЛАНСИРНЕ РАМПЕ ЗА РАКЕТЕ V-2 БИЛЕ СУ СПРЕМНЕ. ИПАК, ЊИХОВА УПОТРЕБА ОДЛОЖЕНА ЈЕ НА ДУЖЕ ВРЕМЕ.

СИДНИ КОТОН

На небу изнад франкфуртског аеродрома појавила се светла, готово невидљива мрља. Окупљени су је приметили тек на узвек једног од присутних. Приближавајући се пристанишној згради, мрља је попримила контуре малог авиона.

Високи официри немачког ратног ваздухопловства дошли су тог јутра, 28. јула 1939, да присуствују великом аеро-митингу, још једном доказу „надмоћи аријевске расе“. Одједном, дошавши изнад њих, авион се суновратио и баш када су Немци хтели у бежању да потраже спас он се нагло дигао. Био је то беспрекорно изведен лупинг. Присутни су занемели.

Мало затим пистом је зарулао цивилни двомоторац „локид А-12“ и зауставио се пред групом радозналаца. Из кабине се искобељао висок, за авијатичара необично елегантно одевео, четрдест петогодишњак. Пришли су му немачки официри и, љубазно га поздрављајући на изненађење посматрача јер је авион носио британске ознаке, ушли у кабину.

После неколико минута „локид А-12“ је летео дуж Рајне. Пилот је путницима с нескривеним задовољством објашњавао командну таблу, укључујући и искључујући разну дугмад, померајући многе полуге. Нацисти су били одушевљени изванредним летачким особинама авиона.

Док су летели изнад Франкфурта, пилот је неопажено притиснуо дугме испод свог седишта и скривене фото-камере су нечујно почеле да раде.

Камере на трупу

Септембра 1938. године на врата добростојећег бизнисмена Сиднија Котона зазвонио је пуковник Фредерик Винтерботом из обавештајног одељења британског ратног ваздухопловства. Сидни Котон, човек чије се име често могло прочитати и на спортским странама лондонских листова испод заглавља „Спортска авијација“, изненадио се када је на вратима угледао тако уважену личност.

— Господине Котон, дошао сам до вас да нам помогнете — одмах је прешао на ствар седокоси пуковник. — Британској обавештајној служби потребни су снимци немачких војних постројења. Вама смо се обратили зато што нисте војно лице, већ угледни пословни човек са везама на Континенту, посебно у Немачкој. О вама као летачу непотребно је трошити речи.

И сам Котон био је свестан да Трећи Рајх гаји освајачке амбиције и да ужурбано гради ратну машинерију те није ни тренутка оклевао. Дао је свој пристанак. А као човек немирног духа ужелео се и авантура.

Ускоро је на војном аеродрому у близини Лондона приспео лаки авион најновијег типа „локид А-12“. Заједно са пријатељима, Канађанином Бобом Нивеном, Котон је почео да преудешава авион. Појачао је машину, офарбао авион бледозеленкастом бојом да би на небу био што невидљивији. Затим је приступио најважнијем послу. На доњој страни трупа авиона направио је готово невидљив отвор у који је уградио три специјалне камере Ф-24. Сочиво на једној камери било је управљено право надоле, док су сочива друге две окренута устрану, једно налево, друго надесно. Тако су снимци могли да се преклапају по ивицама. И авион је био спреман...

У чину пуковника

Крајем септембра 1939. године Интелиџенс сервис, британска обавештајна служба, добила је податке да је у холандским лукама Флисинген и Ејмајден груписан велики број ратних и транспортних бродова нацистичке флоте.

Велика Британија и Француска већ су биле у рату са Немачком, па је свака концентрација непријатељских снага значила и непосредну опасност. Винстон Черчил је од команде RAF-а, Британског краљевског ваздухопловства, најхитније захтевао фото-снимке луке. Нацистима је одмах требало показати зубе. А то се и учинило захваљујући делом и Сиднију Котону и његовом пријатељу Бобу Нивену. Њих двојица су прихватили да сниме немачке објекте што иначе није полазило за руком извиђачима RAF-а који су у те сврхе користили бомбардере типа „бленхајм“.

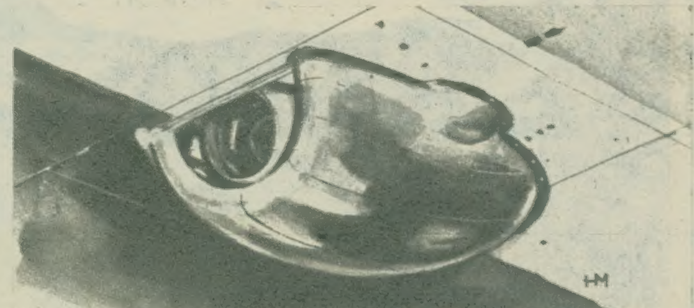

ЈЕДНА ОД КАМЕРА УГРАЂЕНА У КРИЛУ „СПИТФАЈЕРА“

Котон је једноставно решио проблем који је мучио „бленхајме“: да не би дошло до замагљења и леђења сочива камера, уградио је посебне цеви које су топле издувне гасове мотора спроводиле преко сочива.

На улазу у резиденцију команданта RAF-а Котона и Нивена поздравио је маршал Сирил Њувол:

— Честитам, пуковниче Котон — задовољно се смешио маршал. — Ви сте од данас командант новоформиране јединице за аеро-фото снимање са седиштем у Хестону. Ваш колега, потпуковник Нивен, биће заменик.

Малена јединица ускоро је добила и два нова ловца типа „спитфајер“. Са њих су скинути топови и митраљези, уграђене фото-камере са уређајима за грејање сочива, додати допунски резервоари за гориво и као и „локид А-12“, префарбани бледозеленкастом бојом. Са појачаним мотором и брзином од 650 км/ч преуређени „спитфајери“ могли су да умакну сваком „месершмиту“.

Котонова спадала, како су сами себе називали, а чак су и на реверу носили

ознаку »СС-11« (број је означавао „једанаесту божју заповест“ коју је измислио Котон: Не смеш бити откривен), свакодневно су RAF-u доносили драгоцене снимке.

Фебруара 1940. мајор Лонгботом, један од „спадала“, успео је да сними изванредно маскирани нацистички брод „Тирпиц“ у луци Вилхелмсхафен. Ускоро се јединици придружују Хемиг и Спендер који помоћу стереоскопских сочива великих димензија успевају да уоче и најситније детаље на аеро-фото снимцима.

V-2 је откривен

Команда RAF-а је убрзо увидела значај јединице пуковника Сиднија Котона те је јуна 1940. реорганизована и повећана. Са свега три официра и једним малим цивилним авионом, колико је бројала кад је формирана, повећала се до педесет изванредно обучених пилота, 1200 разних стручњака и 24 „спитфајера“. Њихови подвизи ређају се један за другим.

Пилот Мајкл Саклинг 21. маја 1941. открива и снима немачки бојни брод „Бизмарк“ у близини обала Норвешке и у вратоломном бегу пред немачким ловцима успева да се са снимцима спусти у базу. После шест дана „Бизмарк“ је потопљен.

Ипак, посебно се памти подвиг који је августа 1943. извео један извиђачки авион из групе »СС-11« када је успео да продре дубоко у непријатељску територију и код тајног нацистичког полигона Пенемиде сними лансирну рампу са ракетама V-2 које су биле у фази испитивања. У ноћи 17. августа 1943. британски бомбардери изручили су на Пенемиде тоне бомби. Употреба хитлеровог „тајног оружја“ одложена је на дуже време.

М. Ђ.

СНАЈПЕР НА ПРОЗОРУ

ПРЕ НЕКОЛИКО ГОДИНА У ЈЕДНОЈ ШКОЛИ У КАЛИФОРНИЈИ ОДЈЕКНУЛИ СУ ПУЦЊИ. НИКО НИЈЕ СЛУТИО ДА ЈЕ ОПАСНИ НИШАНЏИЈА, У СТВАРИ, ДЕЧАК!

Нешто пре три часа по подне Ерл Меткалф, настојник гимназије у Стоктону, у Калифорнији, завршио је оправку разбијеног прозора у приземљу. За тих неколико дана, док трају новогодишњи празници и ученика нема, требало је у школској згради извршити ситније поправке, па је готово сво особље школе било ту.

Изненада, тек што су Меткалф и његове колеге Горди и Дик сели да предахну, зачуше се пуцњи. Тројици људи изгледало је да је на другом спрату избила ватра. Горди и Меткалф појурили су горе. Застали су испред врата на врху степеништа помисливши да је пуцањ изазвао кратак спој. Но, кад су ушли у дугачак ходник, пред вратима зборнице угледали су велики облак црног дима, пет чаура и испаљену димну бомбу. Квака на вратима била је скинута.

Меткалф је нагло провалио унутра и зауставио се пред следећим вратима од мутног стакла. Тада је Горди иза њих угледао силуету човека с пиштољем.

— **Меткалф!** — узвикнуо је Горди — **Склони се одатле!**

Али, било је прекасно. Одјекнуо је пуцањ и ломљава стакла. Меткалф се срушио на под и остао да лежи непомичан: био је мртав.

НОВЕ ЖРТВЕ

Ватрогасна чета примила је аларм и пожурила ка школи. Херберт Елмор и капетан Снопковски први су стигли пред школу и управо тада одјекнуо је хитац. Елмор није имао времена да га чује: метак га је погодио у главу. Разбијено стакло на колима сручило се на капетана Снопковског.

Одмах затим зачуо се и други хитац који је погодио ватрогасца Пилона у руку. Пре него што су другови успели да га уклоне са брисаног простора нови хитац погодио га је у главу.

Алармирана телефонским позивом, брзо је стигла полиција и опрезно почела да опкољава зграду. Међутим, нису стигли довољно брзо да би успели да спасу трудницу Кармен Драјтон која је повела свог слепог оца у куповину. На самом углу, пред школом, њена кола су застала. Тај тренутак био је довољан да падне покошена хицем прецизног стрелца. Више јој није било помоћи.

Тренутак касније на истом углу појавила су се кола са Вејном Дјутоном, његовом супругом и њихово троје деце. Чинило се да ће њихова кола, погођена мецима, сваки час експлодирати. Родитељи су децу нагло гурнули на под аутомобила, покушавајући тако да их заштите. У том часу метак је прошао кроз руку Вејна Дјутона.

Стоктонска полиција и коњаници заузели су положаје. Непознати стрелац, ма ко био, није имао никакве шансе да побегне. Ипак, јуришати на зграду значило је довести у опасност недужне људе који су се налазили унутра. И армија је позвана у помоћ. Ускоро су стигла борна кола. Заклањајући се њима, породица Вејна Дјутона успела је да се склони на сигурно.

Шесторица полицајаца успели су да уђу у зграду: двојица су чувала степениште, а четворица полако кренула према другом спрату.

У дугачком ходнику који је водио до зборнице владала је тишина. С откоченим оружјем, полицајци су полако напредовали. Убацили су бомбу са сузавцем у просторију иза стаклених врата. Одмах затим, нагло су упали унутра. Били су немало изненађени призором који су унутра затекли.

СОБА ПУНА ОРУЖЈА

Прозор је био начичкан празним чаурама и кутијама за муницију. Поред преврнутог стола, лежала је особа чије је лице било покривено гас-маском. Уз саму њену главу магнетофон је репродуковао трештаве звуке рок-музике. Један полицајац стргнуо је маску и под њом угледао лице дечака!

Дечак није био повређен, већ само омамљен гасом који је продро кроз лоше склопљену гас-маску.

Снајпериста кога су извукли из зборнице био је Тони Барбаро, седамнаестогодишњи ученик, дечак који до тога дана није имао сукоба са друштвом. Није пушио, пио, нити узимао дрогу. Био је примеран младић и члан разних добротворних друштава. На ранг-листи школског стрељачког друштва био је трећи по реду. Разредни старешина окарактерисао га је као „доброг момка, увек спремног да помогне другима“. Али, његови другови из стрељачког друштва причали с[...]а је Тони понекад говорио о пуцању и вожњи тенком кроз град. Касније је пронађен и његов дневник у којем је сањарио о бучним „забавама“ и пуцњави, па је чак и школу помињао. Зидови његове собе били су препуни разних типова оружја.

●●●

Тони Барбаро оптужен је за убиство троје недужних људи. Ускоро је ослобођен оптужбе, са образложењем: умно поремећен. Баш у време када се судски процес приводио крају, Тони је починио самоубиство: обесио се кревеиским чаршавом о врата затворске ћелије.

Т. М.

МИНИ-КВИЗ

1. Знате ли ко је био Патрокле?
2. Тигрови живе само на једном континенту. Којем?
3. Како се добија зачин цимет?
4. Знате ли кад су се на београдским улицама први пут појавили аутомобили?
5. Како се зове највише пловно језеро на свету?

ОДГОВОРИ:

1) Патрокле је по грчкој митологији био Ахилов пријатељ и пратио га је приликом опсаде Троје. Убио га је тројански јунак Хектор; 2) Тигрови живе искључиво у Азији; 3) Цимет се не добија од плодова, већ од коре циметовог дрвета; 4) Аутомобили су се у Београду први пут појавили 1904. године. Власници су били приватна лица; 5) Зове се Титикака, а налази се у Андима, између Перуа и Боливије, на висини од 3.900 метара.

Петар II Петровић Његош

ДИВ ОД ЧОВЕКА

НЕОБИЧНА ШКОЛА — Са четрнаест година Радивоје се враћа у Цетињски манастир и добија за учитеља песника Симу Милутиновића Сарајлију. У Симиној „школи“ није се знало кад почиње час, кад се завршава, а још мање где ће се одржати. Настава је обично одржавана у природи, у шетњи, а учитељ је предавање почињао говорећи на пример о грчким боговима да би га завршио причама о Хајдук-Вељку. Он је у младом Радивоју пробудио радозналост и жеђу за знањем, указао му да књижевност једног народа треба у њему да подстиче борбу за коначно ослобођење. Будући наследник Петра I почео је озбиљно да се бави поезијом, да учи руски, француски и италијански језик, да се интересује за науку и књижевност. У доколици волео је да шета Ловћеном, на који ће се са путовања по Европи с радошћу враћати.

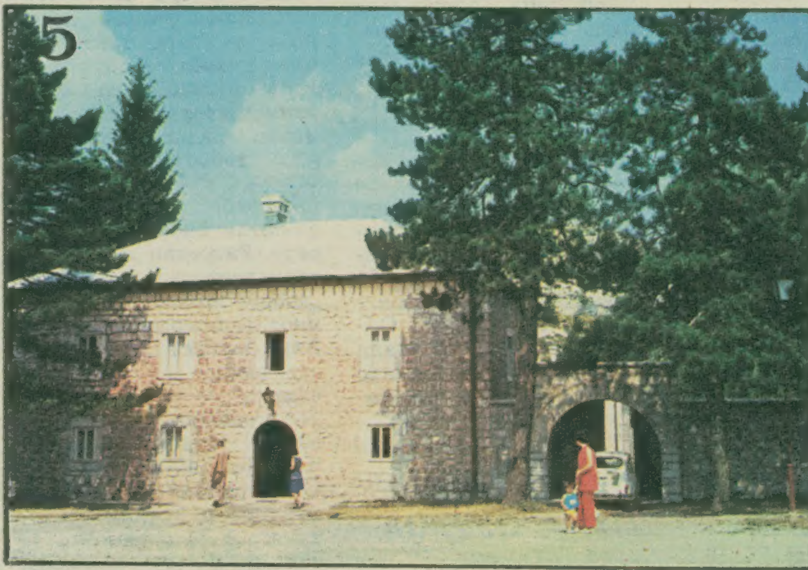

БИЉАРДА — По повратку са свог првог путовања у Русију 1833. године где га је руски цар Николај I признао за владику црногорског, млади Његош је основао на Цетињу штампарију и основну школу. По његовом наређењу 1837. године начињена је и географска карта Црне Горе, а две године касније израђен је и први пут који је водио од Цетиња до Ријеке Црнојевића. Овим подухватом нису биле испуњене све амбиције Његоша: почео је да се бави и мишљу о подизању фабрике барута и цигарета, да ископа артерске бунаре, набави млин који би покретао ветар.

Првих година своје владавине Његош је становао у конаку Цетињског манастира, а онда је одлучио да сагради „двор“. Када је то и учинио не зна се поуздано. Највероватније је да је Биљарда, како је двор временом назван по билијару који је Његош набавио, подигнута 1838. године. У прилог томе говори опис др Бартоломеа Биазолета, једног од чланова пратње саксонског краља Фридриха Августа, који је у мају 1838. године посетио Цетиње. Његошев двор био је заправо камена једноспратница са свега 5 соба, смештена у пространо, високим зидом ограђено двориште. У њему је Његош живео врло скромно.

ШТО СЕ БОЈИШ, РЂО? — Школовање код Симе Милутиновића Радивоје је нагло прекинуо новембра 1830. године када је на скупу свештеника и племенских главара прочитано завештање Петра I. Њиме је, за све присутне сасвим неочекивано, владика као свог наследника препоручио Радивоја Томова. Тадашњи гувернадур Вук Радоњић покушао је чак да оспори његову аутентичност, а Његош је био потпуно збуњен и неприпремљен кад га је најугледнији рођак Станко Петровић, сутрадан по владичиној смрти, представио народу као новог „предводитеља“ Црне Горе. По неким записима Радивоје је толико оклевао да изађе пред народ, да га је војвода, силно се наљутивши због тога, ударио шаком по леђима. „Што се, рђо, стидиш и од кога се бојиш?“, рекао је и изгурао кроз врата. Ова љутња војводина није била нимало необична: он се, наиме, плашио да би овако непотребно губљење времена око проглашења новог владике искористили непријатељи куће Петровића, пре свега Радоњићи. Осим тога, прибојавао се да би из Русије могао да стигне Ђорђе, што би свакако заметнуло клицу раздора међу члановима породице Петровића. На слици: овако данас изгледа Цетиње, некадашња престоница Црне Горе.

САРКОФАГ ОД РУЖИЧАСТОГ МЕРМЕРА — Његош, див од човека, леп и необично љубазан, како бележе његови савременици, почиње 1849. године нагло да слаби и кашље. На предлог лекара пристао је да пролеће и лето 1850. године проведе у Боки Которској, али како му се стање није поправило отпутовао је у Напуљ. Ту је дошло до пролазног побољшања. По повратку на Цетиње, болест му се погоршала и Његош оличење борбености почиње свуда да тражи лека, али без успеха. Следеће године, 19. новембра подлегао је туберкулози. У крипти Маузолеја на Ловћену, у саркофагу од ружичастог мермера почивају остаци великог песника.

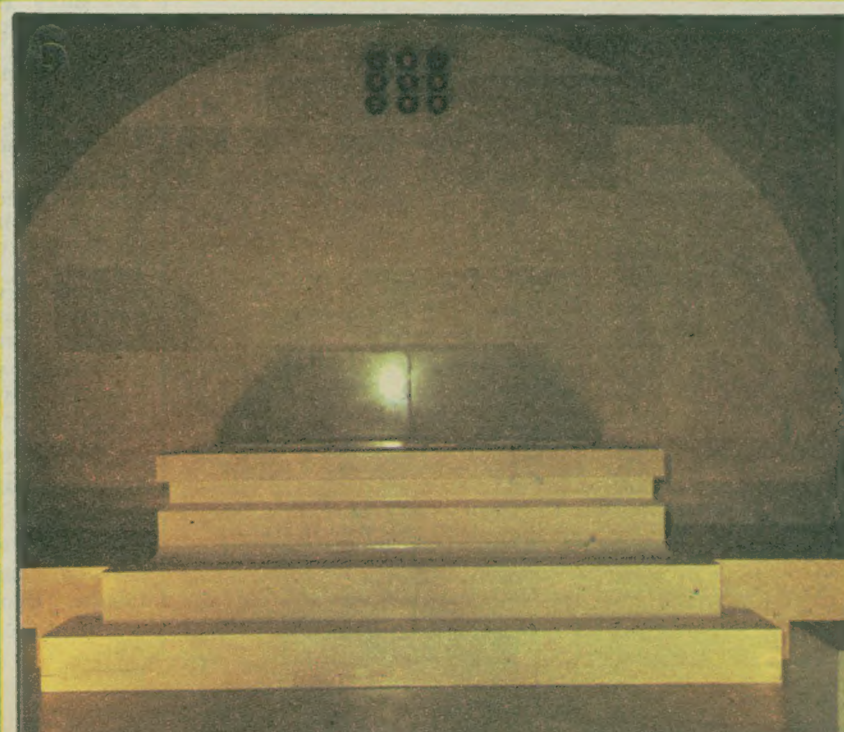

У ДОБРИ ЧАС — Тог дана, 19. новембра, Станко Петровић се обратио окупљеном народу речима: „О народе! Ево нам у добри час и са срећом за сву Црну Гору и Брда новога владике. Него сваки приступај, па овако као ја!“. Скинувши капу пољубио је прво крст па Радивоја у руку. Нови владика једва да је имао 17 година. Премало да би се одмах снашао у тешким приликама које су у то време владале у земљи. Културно и економски заостала, подељена на племена, Црна Гора је трпела врло јак притисак не само Турске, која ју је и даље сматрала саставним делом своје империје, иако је она још од 1796. године била стварно независна, већ и великих европских сила. Па ипак, Петар II (то име је Радивоје добио кад се закалуђерио) храбро ће се ухватити укоштац са свим тешкоћама.

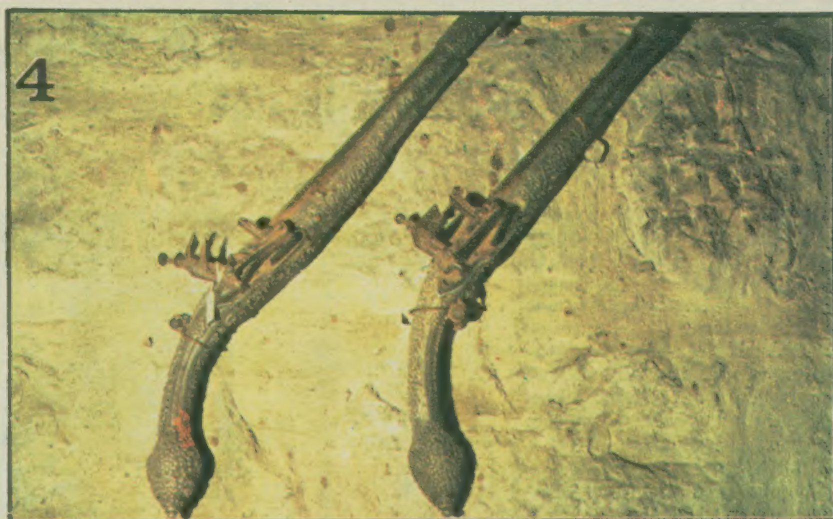

И МЛАДОСТ ЈЕ МУДРА — Чим је ступио на чело државе, Петар II је пожурио да среди унутрашње прилике: почео је тиме што је политичког противника, бившег гувернадура Вука Радоњића протерао из земље, а свог такмаца на положај управитеља Црне Горе, Ђорђа Петровића, поставио за војног саветника. Реорганизацију државе наставио је увођењем Сената, чији су чланови били наугледнији поглавари, редовним плаћањем пореза и формирањем гвардије, неке врсте полиције. Од не мањег значаја је и његова одлука да забрани крвну освету, камен спотицања на путу међуплеменског уједињења. Много мање успеха Његош је имао у спољној политици: његова жеља да прошири границе Црне Горе и освоји Подгорицу није уродила плодом. Штавише, изгубио је неке делове земље и скадарска острва Врањину и Лесендро. Неми сведок његове борбе против Турака је и оружје на слици које се данас налази у Његошевој родној кући.

МАУЗОЛЕЈ НА ЛОВЋЕНУ — Несумњиво је да је Његош био амбициозан владар, али много више од тога био је — песник. Прву збирку песама „Пустињак цетињски“ штампао је још 1834. године на Цетињу. Већ ту се назиру две најважније теме Његошеве поезије: религионо-метафизичка и борба за слободу. Следеће његово дело био је спев „Свободијада“, рађен с доста амбиција, али песнички још недовољно дотеран. Између 1837. и 1843. године Његош готово ништа није написао: то време он користи да прошири своје образовање и тада и сазрева као песник и мислилац. Резултат тог сазревања је стварање „Луче микрокозме“, „Лажног цара Шћепана Малог“ и свакако његовог највећег дела „Горског вијенца“. На слици је Маузолеј саграђен по замисли Ивана Мештровића.

Текст: О. Вукадиновић Снимци: М. Вујовић

МИЛОСТ ЗА ЧОВЕКА У ОКЛОПУ

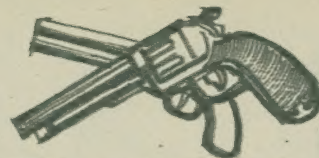

ЕДВАРД КИЛИ УПОРНО ЈЕ ИШАО НА ПОЛИЦАЈЦИМА КОЈИ СУ ПУЦАЛИ НА ЊЕГА. ИЗГЛЕДАЛО ЈЕ КАО ДА МУ МЕЦИ НИШТА НЕ МОГУ.

Тек што се раздањило, једног јунског јутра 1880. године омањи одред добро наоружаних полицајаца почео је да се прикрада крчми „Код три бакље" у аустралијском градићу Гленроуану. Није прошло дуго, а они су већ заузели бусију иза прозора најближих кућа. Сада су могли само да чекају. Колико, то нису знали.

Унутра, у крчми, дуж зидова потамнелих од дима седело је свезано десетак гостију. **Не усуђујући се да се помере ни за милиметар, немо су посматрали групу непознатих људи, међу којима се својим дивљим изгледом истицао висок, у браду зарастао човек.** И мада им то нико није рекао, „заробљеници" су знали да је то Едвард Кили, или Стари Ник како су га још звали упркос његових 26 година, који је са својом дружином упадао на имање велепоседника и пљачкао их.

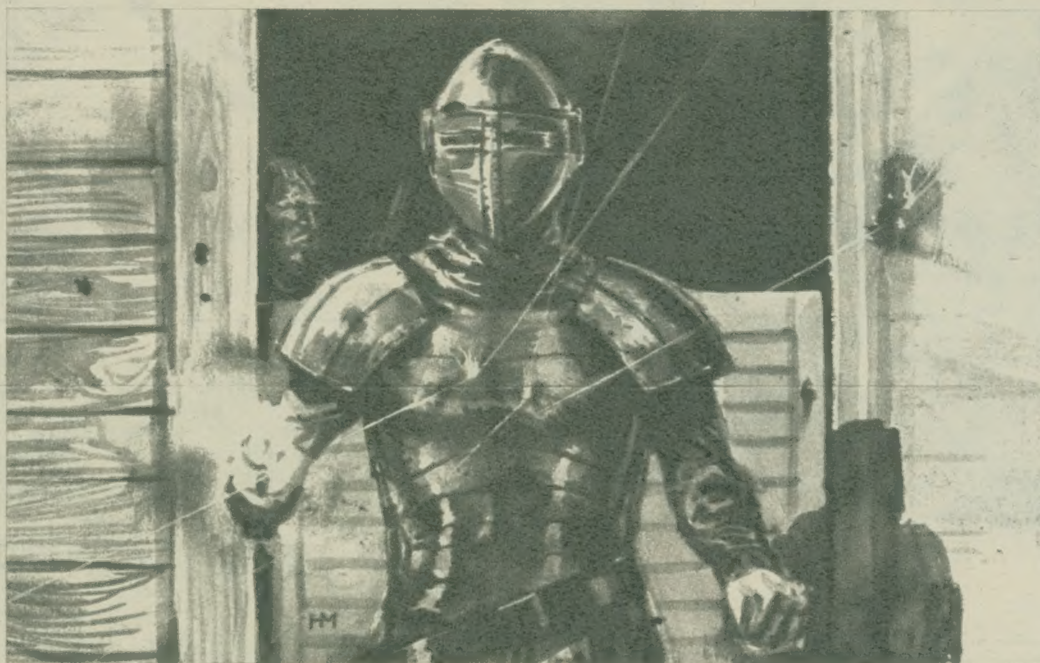

КО ЋЕ ПРВИ КРЕНУТИ?

Не обраћајући нимало пажњу на пијано гунђање једног од свезаних гостију који је захтевао да га сместа пусте, Едвард је забринуто гледао кроз прозор. Чинило му се сумњивим што се у суседним кућама не примећује ни најмањи знак живота. Све је било тихо, некако исувише тихо, а то је морало да значи нешто. Шта, сазнао је пола часа касније кад се на прозору најближе куће указала прилика обласног судије који је опрезно извиривао напоље.

— Предај се, Едварде Кили, опкољен си са свих страна!

— Псето проклето — промрљао је себи у браду Кили и уместо одговора испалио метак у правцу судије. Међутим, овај се хитро повукао с прозора.

У крчми настаде тајац. Страх је почео да се увлачи у људе.

— Шта је, шта сте се укипили? — грмнуо је одједном Едвард и закрвављеним очима погледао у своје другове. Они се, пуни очекивања, загледаше у њега. Можда ипак постоји нека макар и минимална могућност да се извуку одавде.

— Хоћете ли да нас поубијају као пацове — наставио је да грми Едвард — или ћете учинити нешто, сто му громова!

— Али шта, Кили? — усудио се да упита голобради момчић тек однедавно члан дружине.

— Али шта, Кили — наруга му се Едвард и грубо одврати. **— Узми пушку, стани уз прозор и не дозволи никоме да приђе крчми! То важи и за остале!**

Ћутке, Килијеви људи учинише што им је наређено спремни да се боре до последњег метка.

Едвард Кили је чекао да полиција прва крене у напад а то исто је очекивала и она. Тако је почело чекање дуго 24 часа.

НИЈЕДАН ПОКРЕТ

У зору следећег дана, уз готово нечујну шкрипу отворила су се задња врата на крчми. Готово истог тренутка зачуо се отегнут звиждук: то је полицајац на стражи давао знак за узбуну.

Са прозора, иза гомиле празних буради и ниске ограде којом је било окружено двориште крчме, запрашташе пушке. Један од првих испаљених метака погодио је тачно у груди човека који се појавио на вратима. По свим правилима он је требао да, ако не смртно а оно бар тешко рањен, падне на земљу. Али, на највеће запрепашћење полицајаца он то није учинио. Као да се баш ништа није догодило, наставио је да корача даље, држећи пиштољ у руци!

— Људи, па то је главом Стари Ник! — узвикнуо је један од полицајаца видећи да се меци једноставно одбијају од човека у кога су пуцали. И био је у праву. Човек пред њима био је Едвард Кили обучен у средњовековни оклоп са шлемом на глави. Широм целе Аустралије сви, па чак и деца, знали су да се Кили никад не одваја од свог четрдесет килограма тешког оклопа.

— Пуцајте му у ноге — наредио је полицијски поручник који је командовао одредом.

Настаде урнебесна паљба. Меци су звиждали око Едвардове главе, праштали око његових ногу, одбијали се о оклоп, заривали се у земљу и зид крчме. **Међутим, Кили је упорно ишао даље. Изгледало је да је непобедив.** Па ипак, и он је имао своју „Ахилову пету". У једном тренутку, пажљиво нишанећи, Џим Робинс је успео да га погоди у колено. Едвард се затетурао, окренуо се и без јаука сручио на земљу. Спутан тешким и незграпним оклопом, рањен, није био у стању да начини више ниједан покрет.

— Најзад си долијао, Кили! — било је све што му је рекао обласни судија пре него што су га пренели у затвор.

— Иди до ђавола! — процедио је Едвард полуонесвешћен од бола.

ЈУНАК, А НЕ РАЗБОЈНИК

Пет недеља пошто је ухваћен, Едвард Кили је изведен пред суд и осуђен на смрт. **Међутим, само неколико дана по објављивању ове вести у новинама, гувернеру Аустралије је упућена петиција у којој је 60.000 потписника тражило да се Едвард Кили помилује!**

Овај захтев, ма како чудно изгледао, није био баш сасвим неочекиван. Наиме, реч је о томе да је у очима већине становника Аустралије, Едвард Кили био јунак а не обичан разбојник. Неки су га чак називали и аустралијским Робином Худом јер — пљачкао је само богате.

Међутим, власти нису попустиле под притиском јавности па је Едвард Кили ипак погубљен октобра 1880. године. **О. В.**

ПОГЛЕД СА ЦРНИХ БРДА

У срцу Сједињених Америчких Држава, у Јужној Дакоти налази се љути планински масив Црна брда са неприступачним врхом Маунт Рашмором. И баш ту, на надморској висини од 1800 метара, подигнут је споменик четворици чувених америчких председника: Џорџу Вашингтону, Абрахаму Линколну, Томасу Џеферсону и Теодору Рузвелту. Али какав! Њихови ликови уклесани су у Маунт Рашмор један до другог и представљају једно од највеличанственијих дела које је људска рука створила. Вајар Гатон Борглум клесао их је у граниту планине у неприродној величини: сваки лик висок је 18 метара.

Споменик се уочава са удаљености од 96 метара! Кад би био постављен на Авали крај Београда, видео би се чак из Новог Сада! Вајар и његова екипа клесале су га равно 13 година. Геолози су проценили да ће четворица америчких председника у граниту одолевати ветровима, кишама и снеговима читавих 500 милиона година. Борглум тиме није био задовољан па је Вашингтону оставио нос дебљи за 30 сантиметара. Пошто се гранит Маунт Рашмора од ерозије „тањи" 25 милиметара за сто година, вајар је на тај начин „продужио живот" споменику славног Вашингтона за још милион година!

DIK BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

САМА МЕЂУ СВОЈИМА

ХРАБРУ ДЕВОЈКУ ПРВО СУ ХТЕЛИ ДА УБИЈУ ЧЕТНИЦИ МИСЛЕЋИ ДА ЈЕ ПАРТИЗАНСКИ ШПИЈУН, А ЗАТИМ ПАРТИЗАНИ, ВЕРУЈУЋИ ДА РАДИ ЗА ЧЕТНИКЕ. СПАСЛА ЈУ ЈЕ СЛУЧАЈНОСТ.

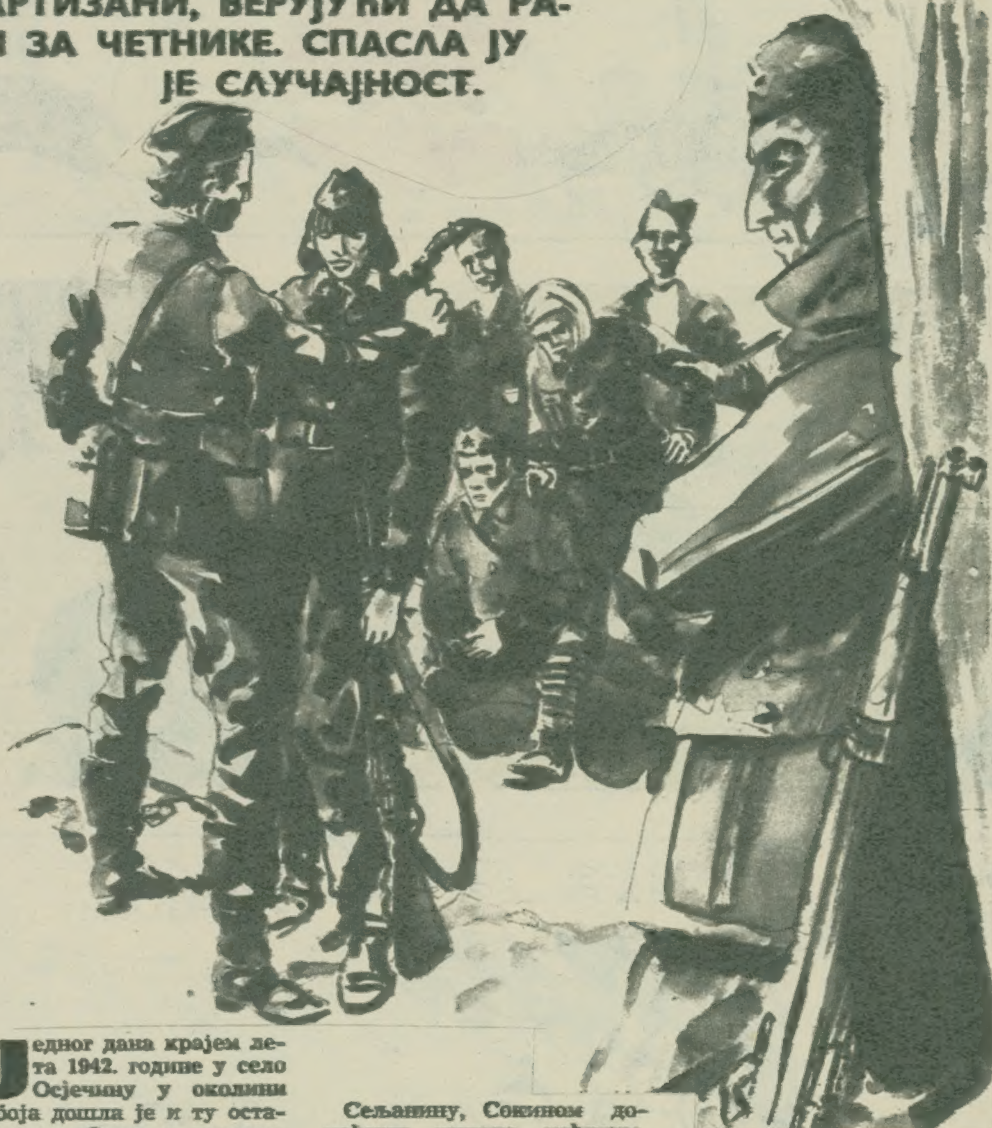

СОКА ВЕСЕЛИЋ

Једног дана крајем лета 1942. године у село Осјечину у околини Добоја дошла је и ту остала као избеглица двадесет шестогодишња девојка Сока Веселић.

Њена породица из Добоја била је позната у читавом крају, па ником у штабу Требавског четничког одреда, који се у то време обрео на Дугој Њиви изнад села, није било сумњиво њено избеглиштво.

Тајни радио-апарати

Девојку је прихватио неки сељанин, пријатељ Веселићевих. Он је знао да Сока није избеглица већ припадник Озренског партизанског одреда команданта Тодора Вујасиновића по чијем је задатку требало да ојача рад партизанских ћелија у добојским селима. Сока је задатак предано извршавала: прво је била у селу Костајници, затим се пребацила у Станића Ријеку, а сада је, ево, дошла и у Осјечину.

Сељанину, Сокином домаћину, никако, међутим, није било јасно зашто је девојка стално настојала да дође до радио-апарата. Пошто ју је волео као кћерку, набавио јој је један половни који је радио на батерије јер село није имало струје.

Дани су текли у ратној неизвесности и немирима. Неочекивано, једног дана, добојским крајем почеле су да круже — новине, вести са европских ратишта, невешто извучене шапирографом на обичном писаћем папиру. У заглављу је писало:

„Радио-вести Слободне Југославије"

Сокин домаћин одмах се досетио да је девојка слушала вести на радију и записивала их, али није знао да је дотурила белешке партизанском раднику Сими Лукићу у оближње село, који их је прекуцавао и извлачио на шапирографу, а затим слао партизанским јединицама на терену и члановима Партије по селима. Вести које је Сока „хватала", емитовала је из Москве радио-станица „Слободна Југославија" под руководством Вељка Влаховића.

Скоро годину дана излазио је овај несвичан лист и то пред самим носем четника. Међутим, они су, ипак, на крају ушли у траг девојци. Због Сокиног комунистичког рада, заседао је на Дугој Њиви цео четнички штаб. Начелник штаба, поп Саво Божић, био је кратак:

— Убијте је, она је партизански шпијун!

Побећи, само побећи!

Пресуда је саопштена девојци у кући њеног домаћина и требало је да се изврши наредних дана. Четници је нису затворили: били су сигурни да не може да побегне јер су њихове патроле крстариле селом.

Сока је целе ноћи размишљала шта да ради. Одлучила се на бекство. Побећи, само побећи, брујало јој је у ушима. Ако већ мора да погине онда нека то буде од метка у бекству, а не од ножа!..

— Сачекај један дан! — замолио ју је њен домаћин. — **У четничком штабу имам рођака, покушаће да те спасе!**

Честити човек заиста је успео да наговори рођака да се заузме за Соку, а овај опет да убеди начелника штаба да јој се смртна казна замени „кућним затвором" до краја рата!

Нова пресуда била је и смешна и неуверљива. Соки је то било јасно и чим је ухватила прву прилику утекла је из Осјечине.

Бежала је што даље од тог места. Уз пут је размишљала где да оде. Сетила се пријатеља, учитеља из села Рудника. Исцрпљена закуцала је на њихова врата. Примили су је без речи. Срећом, ту није морала дуго да се крије јер је после двадесетак дана поред Рудника прошла Дванаеста крајишка бригада легендарног Петра Мећаве. Сокином весељу није било краја. Придружила сe бригади, али догодило се нешто што није очекивала.

Овако више не иде

Начелник политодела бригаде Марко Петровић пажљиво је саслушао девојчину причу, једанпут, двапут, неколико пута... Борци су гледали попреко и гунђали одмахујући главом. Сокина прича није била уверљива. Опрезност је била разумљива: био је рат, а у рату се тешко веровало људима који бану изненада, тек тако.

Петровић је ћутао, Мећава није хтео да се меша. Бригада је настављала марш. Сока је ишла с њима. **С њом нико није хтео да разговара,** нико јој се није обраћао... Борци су се повремено о нечему договарали гледајући у њу. Једног јутра отворено су иступили пред Марка Петровића.

— Друже Марко, овако даље не иде! Она је четнички шпијун и треба је стрељати!

Начелник политодела нашао се у веома незгодној ситуацији. Није могао да докаже девојчину невиност, то ни она није могла, но опет му је нешто говорило да Сока говори истину. Али како то објаснити борцима. Некако их је смирио и одложио доношење одлуке о Сокиној судбини. Било му је јасно да тако неће моћи дуго.

Сока је видела шта се збива и ћутала. Понекад би тихо заплакала. Било јој је жао што ће умрети са љагом на имену. Зар она четнички шпијун? ..

Њено стрељање било је питање дана. Изгубила је сваку наду. Неочекивано, на свом путу кроз Босну, бригада је срела већнике ЗАВНОБиХ-а који су ишли на заседање. Међу њима био је и Родољуб Чолаковић. Када је угледао Соку Веселић, коју је познавао још од првих дана рата, радосно јој је пошао у сусрет.

— Шта ћеш ти, Веселићка, овде?! — загрлио ју је Чолаковић.

— Ех, друже, Роћко, мене хоће да стрељају!

Чолаковић се збунио. Није знао о чему се ради. Збунише се и борци Дванаесте крајишке бригаде. Схватише у каквој су заблуди били и шта би учинили да није било Марка Петровића. Убрзо је све разјашњено и Сока је постала нови борац Дванаесте крајишке...

Данас Сока Веселић живи у Добоју као пензионер. Носилац је „Споменице 1941" и више ратних и мирнодопских одликовања.

М. Тодоровић

ЗАНИМЉИВОСТИ ИЗ II СВЕТСКОГ РАТА

НАЈДУЖА ОПСАДА

Опсада Лењинграда, после Москве највећег и најзначајнијег града Совјетског Савеза, од стране немачке фашистичке армије била је најдужа у савременој историји. Трајала је равно 850 дана! Немачке трупе фелдмаршала фон Леба и маршала Манерхајма бомбардовале су га свакодневно од краја септембра 1941. до краја јуна 1943. године. Кад је опкољен, град је имао резерве хране само за неколико дана. Усред ужасне зиме 1941—1942. године дневно је умирало од глади од 3000 до 4000 становника! На основу званичних совјетских података за време блокаде у Лењинграду живот је изгубило 632.000 људи, жена и деце! Многи историчари тврде да је та цифра далеко већа!

ПРЕДСТАВЕ НА ГУБИЛИШТУ

> — Да бисмо били сигурни да нас нико неће убити, пристајемо да и сами будемо убијени! — рекао је Жан Жак Русо покушавајући да оправда постојање смртне казне.

Ужасно, заиста ужасно! — с гађењем је узвикнуо Луј XV када му је дворска дама госпођа д'Осет препричала сцене с погубљења једног убице које су се одиграле претходног дана. — Зар ти људи немају нимало осећања за меру, од погубљења праве позоришну представу!

У то време, у циљу застрашивања смртна казна се у Француској извршавала јавно, пред масом света. Али, губилиште се често претварало у стециште забаве и сујеверја.

„Много је људи и жена, савладано варварском радозналошћу, долазило да посматра погубљење. Оно што ме је погодило јесте чињеница да на свако ново извршење смртне казне долази све више жена, и то из веома угледних породица.

ОТРОВАН ЗБОГ УЧЕНИКА

Већина је желела да буде виђена и покаже своју нову тоалету или фризуру, а неке су час и трагале за познанствима или сентименталним везама...“ пише госпођа д'Осет у својим „Мемоарима“.

Око губилишта обично је било постављено неколико редова седишта, предвиђених за угледне и богате грађане који су у пратњи својих супруга, а некада и деце, желели несметано да прате ток погубљења.

Међутим, није само Француска била позорница оваквих и сличних призора.

Голоруки против звери

Начин извршења смртне казне мењао се кроз историју. У античкој Грчкој осуђенике су бацали у дубоку провалију или их присиљавали да попију отров. Тако је завршио и чувени филозоф Сократ који је због наводног кварења омладине својим предавањима био присиљен да попије отров кукуте. Издахнуо је у присуству својих ученика.

У Риму, у периоду Републике, бацање са високе стене постао је застарео начин кажњавања па се смртна пресуда извршавала дављењем у води и вешањем.

Али, као да и то није био довољно суров начин, па је за време Царства већина осуђених на смрт који су припадали новој хришћанској религији, бацана дивљим зверима.

Страшни Карбузов

Ово је убрзо претворено у у неку врсту забаве доконих и богатих Римљана који су плаћали високе цене да би посматрали борбу голоруких осуђеника са најопаснијим дивљим животињама. Ако би човек којим случајем победио звер, то није значило да ће му и живот бити поклоњен, јер је тада у посебно ограђен простор пуштана друга, још разјаренија, а трећу би ретко ко дочекао.

У средњем веку појављују се још разноврснији начини погубљења. Тада се у државну службу уводи и нова врста занимања — џелати. Да би то постали, заинтересовани су морали да испуњавају само један услов: требало је да буду суровији од сурових. Били су веома добро плаћени а већина њих се такмичила у проналажењу страшнијих начина за извршење смртне казне.

Тада су највише страдали јеретици који се нису слагали са црквеним учењем, они су вешани, потапани у врело уље или спаљивани на ломачи. Често се дешавало да читаво село, због јереси, буде осуђено на смрт. Плаћеници инквизиције палили су куће, најчешће ноћу, заједно са поспаним људима.

Многобројне судије биле су познате по својој окрутности и за најмањи прекршај изрицали су најстрашнију казну. Тако да је у Русији само један судија, страшни Карбузов који је ушао у све уџбенике кривичног права, изрекао близу — 20.000 смртних казни!

Чим би сазнали да ће неки осуђеник бити погубљен, у Кини у 18. веку, људи су одмах хрлили на место извршења, стизали су и из веома удаљених крајева стварајући готово празничну атмосферу. Ово расположење захватало је све, сем осуђеника, наравно!

За најтежа дела

Проналаском гиљотине, 1789. године извршење смртне казне постаје готово тренутно али и поред тога привлачи све више радозналаца који долазе да се диве новом изуму. Ова справа за одсецање глава нешто касније је усавршена а данас се употребљава још само у Белгији и Француској.

Често се данас поставља питање да ли је смртна казна заиста потребна као кривична санкција. Сматрајући да је она неопходна, још је француски филозоф Жан Жак Русо изјавио:

— Да бисмо били сигурни да нас неће нико убити пристајемо да будемо и сами убијени ако неког убијемо!

Овом схватању одлучно се успротивио Чезаре Бекарија, италијански правник који је сматрао да смртној казни у једном друштву никако нема места. На једном збору правника, одржаном 1764. године он је то покушао да објасни:

— Грађанин може на државу преносити само она права која има, а како нико нема права себе да убије, то право се не може ни на њега да пренесе!

Смртна казна се данас све мање примењује, укинута је у око 25 земаља а у осталим се извршава само у случају када човек изврши најтеже кривично дело.

M. J.

ЕЛЕКТРОНИКОМ ПРОТИВ ДИСТРОФИЈЕ

Научни радници који се баве истраживањима мишићне дистрофије и сличних обољења у Неуролошком центру у Њукастлу на Тајни, највећем центру ове врсте у Европи, добили су нов електронски микроскоп у вредности од 1.200.000 динара. Микроскоп има способност да увеличава секције мишића за 500 хиљада пута на екрану, а 5 милиона пута кад користи камеру. Овај центар управо ради на обимном програму истраживања у области неуропатологије, укључујући и хисто-хемију — бојење ткива да би се открило присуство хемијских супстанци. Неурохемијски експерименти се врше да би се пронашло које хемијске супстанце недостају у оболелим мишићима, а којих има у претераним количинама. Проучавање биолошког састава ћелије може да доведе до открића која би показала који ензим недостаје, што би помогло да се расветле узроци мишићне дистрофије.

Очекује се све више добровољних прилога за оснивање додатних истраживачких лабораторија.

180 ГОДИНА БИЦИКЛА

КАЗНА ЗА СВАЂАЛИЦЕ

ПОСЛЕДЊИ КРИК МОДЕ — У вртовима Пале-Роајала у Паризу, 1791. године, збило се нешто веома чудно и до тада невиђено: **гроф од Сиврака** ушао је у парк јашући на некој врсти дрвеног коња на два точка. Та направа, названа **селерифер**, покретала се тако што се возач одупирао о тло наизменично једном па другом ногом. Убрзо је, под новим именом, **велосифер**, постао последњи крик моде: 1795. било је веома отмено имати коња или лава на точковима. Ипак, прави „отац" бицикла је **барон Карл Фридрих Драис фон Шеророн.** Његов изум разликовао се од велосифера по томе што је имао неку врсту управљача изнад предњег точка чиме је било омогућено лакше маневрисање, мада је возач и даље морао да се одупире ногама о земљу као код селерифера. **Домишљати барон из Карлсруеа патентирао је свој изум 1817. као превозно средство којим је могуће постићи 3—4 пута већу брзину него при трчању.** Да би то и доказао, августа исте године прешао је њиме раздаљину од Манхајма до Шветцингена за један сат, док је за то исто растојање пешице било потребно четири часа. Његовим проналаском у оно доба највише су се служили поштари. Фон Драис је свој бицикл приказао 1818. у Паризу и Французи су му одмах наденули ново име **дресина** јер су презиме конструктора погрешно изговарали као „Дрес" (отуда и назив за лака возила на ручни погон којима се понекад користе железничари). Фон Драис је умро 1851. као пуки сиромах, али пред његовим возилом на два точка отварала се будућност.

ПРЕЧНИК ОД 2,5 МЕТРА — Енглеска се тада окреће ка свом сопственом тржишту; то је зачетак индустрије бицикла у Ковентрију, једне од првих у свету, поред оне француске у Сент-Етјену. Нова фаза, која ће, срећом, ипак бити само пролазна у развоју бицикла, настаје 1869. када бицикл унеколико мења свој првобитни изглед: предњи точак постаје несразмерно већи од задњег, достижући распон чак и од 2,5 метра у пречнику.

ПРОПАО ЗБОГ РАТА — После Сиврака и Драиса, још једно од великих имена у историји бицикла је Шкотланђанин **Киркпатрик Макмилан** који је 1840. први дошао на идеју да конструише бицикл који би се стављао у погон комбинованим окретањем педале и полуге повезане каишем са осовином задњег точка. Требало је ипак сачекати другу половину 19. века да би се створиле све предности овог система. **Тек око 1885. Француз Мишо, градитељ кочија, конструисао је педале које су директно покретале точак:** тако је рођен велосипед. У то време једна енглеска фирма за производњу шиваћих машина шаље свог младог стручњака Роули Тарнера на усавршавање у Париз. По повратку Тарнер доноси један од Мишоових велосипеда у своју фабрику у Ковентрију. Пошто је њихова производња била у опадању, није имао тешкоћа да убеди своје шефове у оправданост преоријентације на серијску производњу ових возила и то првенствено за извоз. **Међутим, у тренутку када први контигент робе чека да буде послат за Француску, 1870. избија француско-пруски рат и од трговинског подухвата нема ништа.**

КАКО УМИРИТИ ЖЕНЕ? — Персијски шах је починио велику несмотреност купивши два бицикла приликом своје посете Лондону, јер никако није успевао да савлада технику вожње. Већ је хтео да их баци када му је пала на ум необична и, за бицикло, спасоносна идеја: **жене из свог храма које буде затекао како се свађају кажњаваће тако што ће их осудити на прислину вожњу тим опасним возилом.** Тако је бицикл стигао чак до Азије. Нову етапу у усавршавању бицикла обележили су Енглези, проналаском ланца и зупчаника; тако се погон пренео на задњи точак. Што се гума тиче, још 1845. **извесни Томсон је дошао на идеју да точкове на кочијама обложи гумом како би ублажио труцкање при вожњи, али примена гуме код бицикла почиње тек 1888. на иницијативу једног шкотског ветеринара, Данлопа, који се сетио да око точкова бицикла свога сина стави обично баштенско црево за заливање цвећа.** Браћа Андре и Едуард Мишелин први су 1892. дошли на идеју да направе гуму која би се могла лако скидати и мењати, што је представљало значајан напредак.

САМО ЗА ЦИРКУСЕ — Одједном се појавио велики број изумитеља који су почели да обогаћују бицикл разноврсним додацима чија је једина сврха била да привуку пажњу својом ексцентричношћу и од којих није било никакве практичне користи. **Једна америчка компанија је 1896. произвела бицикл дуг више од 5 метара на којем је могло да се вози 9 особа.** Исте године појавио се бицикл назван „Ајфелова кула": био је висок 3 метра и употребљаван је као циркуски реквизит. Рекорд у ексцентричности ипак држи једна група младих Немаца која је 1967. направила бицикл за 14 особа!

НЕОБИЧНО ЛЕЧЕЊЕ — **Енглезу Френку** Боудену лекари су 1880. саопштили да је неизлечиво болестан и да му нема спаса; живеће још највише пола године. Али он, млад, пун воље за животом, одбија да поверује у њихову дијагнозу. Један пријатељ, исто лекар, саветује му да почне да вози бицикл. После шест месеци Боуден је поново здрав. Но, бицикл није само разонода и рекреативно средство, он постаје и спортски реквизит. Прве бициклистичке трке организоване су још 1869. у Лондону и у Паризу. Тур д' Франс одржава се почев од 1903. а Ђиро д' Италија од 1909. Као олимпијска дисциплина, бициклизам се уводи већ на I обновљеним олимпијским играма у Атини 1896. Међународни савез бициклиста UCI основан је 1900. године. Брзи и лаки, данашњи бицикли имају мало сличности са својим прецима. Бицикл на расклапање је новијег датума и свакако ће се још усавршавати, утолико пре што стиче присталице, нарочито међу младима.

ИНФАРКТ НА НОКТИМА

КОД МУШКАРАЦА ДОМАЛИ ПРСТ ЈЕ ИСТИ ИЛИ МАЛО ДУЖИ ОД КАЖИПРСТА, ДОК ЈЕ КОД ЖЕНА ОБРНУТО. АКО ПРЕМА ОВОМЕ ИСПАДНЕ ДА СТЕ ОСОБА СУПРОТНОГ ПОЛА, ТО ЈЕ ЈЕДАН ГЕН МАЛО ПОГРЕШИО!

Поред очију у којима може да се види „читав унутрашњи живот" и које су „прозор душе", и шаке су у стању да говоре! По распореду набора на длановима лако може да се утврди да ли је неко нервозан јер је тада кожа на њима „изгужвана" а ситне линије веома збијене. Код психички стабилних особа дланови су готово глатки и испресецани са неколико дубоких бора и то на местима где се шака прегиба. Људи који се баве тешким физичким пословима имају испуцале и рапаве дланове а они који поседују дар за уметност средњи прст мало искривљен!

Колико се пута догодило да неког пријатеља опоменемо да нам не маше испред носа док објашњава фудбалску утакмицу или филм који је гледао. За такве људе се зна да поседују мали фонд речи, па им зато руке помажу при говору.

Са још неколицином колега Едвард Ковалевски, професор на Универзитету у савезној држави Мериленд, почео је да испитује и проучава људске шаке, али не да би прорицао будућност или број деце, већ да би на основу облика или боје дланова, влажности коже и чврстине нок тију, утврдио и без прегледа којој су болести подложни или је она већ захватила њихов организам.

ЈЕЗИК ШАКА

Овом необичном дијагнозом почео је да се бави сасвим случајно, јер је имао обичај да посматра своје пацијенте који су у холнику чекали на преглед. Тада је приметио: **ако је човек био блед у лицу и кожа на рукама била му је скоро провидна, ако се гушио од тешког кашља — прсти су се грчили, пацијент са жутим беоњачама имао је црвене дланове...** Готово из радозналости, искључиво према шакама почео је да одређује од чега болују његови пацијенти пре него што би и ушли у ординацију. И у 50 одсто случајева није се преварио.

Према „језику руку" може да се утврди занимање, човека, његово психичко стање, као и тешка обољења организма.

— Ако нас неко примора да из било којих разлога кажемо „да", руке ћемо и несвесно стиснути у песницу, што њиховим речником значи — не — каже овај научник.

Једном је у ординацију Ковалевског дошао човек који се жалио на болове у грлу, а док је објашњавао симптоме, држао је руке на столу и нервозно их кршио. Посматрајући их, лекар га је изненада запитао да ли има неко срчано обољење. Пацијент му је потврдно одговорио, веома изненађен јер није показао свој болеснички картон.

— Његови нокти били су сивоплаве боје — каже Ковалевски. **— То је честа по јава код тек рођених беба али код старијих особа ука зује на сметње у кардиоваскуларном систему, на слабу циркулацију крви, хронична обољења респиратор них органа, емфизем плућа па чак и на — рак!**

КАО НА ДЛАНУ

По рукама не може да се утврди свако обољење, али оне су ипак препуне информација. **Недостатак витамина, на пример, лако је уочити: кожа на прстима је испуцала или избраздана, згрчени прсти који су тешко покретни у заглавцима сигнал су да је организам захватио реуматизам, бол у малом прсту зна чи да је у питању неко срчано обољење, па чак и пре динфарктно стање, недостатак витамина Б и калцијума примећује се по белим линијама на ноктима, који су често још и љуспасти...** Ако се између прстију јаве пликови који сврбе, онда је то знак да се човек заразио шугом, а алергије такође прво избијају по длановима или на прегибима између прстију.

Код алкохоличара руке неконтролисано дрхте, као и код оних са „слабим нервима". Ако шаке после пубертета одједном неконтролисано почињу да расту а прсти да се задебљавају, то је поуздан знак да је у питању — **акромегалија,** обољење жлезде хипофизе која се налази у мозгу а лучи веома важне хормоне.

Иако не видите лице свог саговорника, већ само шаке, према дужини прстију можете утврдити да ли је пред вама — мушко или женско. Јер, код мушкараца домали прст је исте величине или мало дужи од кажипрста, док је код жена обрнуто.

Чак и боја шаке може да укаже на неку болест. Изразито жути дланови значе да у крви има доста холестерола, супстанце која најчешће доводи до инфаркта и артериосклерозе. Та појава је честа код жена које су трудне али се и тешка обољења јетре мани фестују црвенилом: оно захвата ивице дланова док је средишњи део бледе боје.

По ноктима може да се утврди читав низ различитих обољења, од њихове чврстине, кртости и љуспавости зависи да ли пацијент болује од недостатка хормона, поремећаја у раду унутрашњих органа или авитаминозе.

И пушачи могу да се пре познају по боји дланова. Употреба дувана сужава крвне судове, па је температура коже нижа а дланови су хладни и суви.

Вековима су људи према линијама на длану утврђивали да ли ће неко дуго живети и како ће се „провести у том животу". Доктор Ковалевски је одлучно против тих тврдњи поткрепљујући своје мишљење **чињеницом да је на шакама младих умрлих људи видео дугачку „линију живота", док је код стараца од 80 и више година ка.**

Б. Јеремић

КУЋА СА ПАЛУБОМ

Капетан једног речног брода на Мисисипију, Семјуел Клеменс постао је познат у свету под именом Марк Твен. Под тим псеудонимом написао је „Том Сојера", „Хаклбери Фина", „Краљевића и просјака"... књиге које више од једног века узбуђују дечју машту.

Ипак, мало је познато да су сва та његова дела настала на брежуљцима фарме близу града Хартфорд у држави Конектикат, изнад речице која се звала Поток свиња. Ту је становао са својом породицом у „једној од најчуднијих зграда у држави, па можда и у целој земљи, која је икад саграђена..." писале су локалне новине 1874. године.

Пошто је волео да слуша добовање кише, Марк Твен је захтевао да архитекта прекрије лимом кров куће у којој је било 19 просторија. Изнад камина у дневној соби тражио је да се направи прозор како би могао у истом тренутку да посматра ватру и снежне пахуљице. Сем тога, трем око куће подсећао је на бродску палубу а четвртасте степенице које су водиле на спрат биле су као оне што се виђају на речним паробродима.

Међутим, Твенов „живот на високој нози" финансијски га је упропастио па је 1891. године морао ту необичну кућу да изда под најам и пређе у Европу где су трошкови живота били знатно мањи. Касније је то своје путовање оправдао речима:

— Видео сам све земље које сам желео да видим сем — раја и пакла.

ДОКТОР БАКСУЗИЋ:

ЛЕТЕЋИ ТАЊИР

АКО МИ ОБЕЋАШ ДА НЕЋЕШ СВЕ ВРЕМЕ ДА ВИЧЕШ: „ПОВЕЋАЈТЕ МИ ПЛАТУ", ВОДИМ ТЕ НА ПЛАЖУ!

ЈЕСМО Л' СВЕ ПОНЕЛИ?

САМО ЈОШ ДА СТАВИМ ПЕШКИРЕ!

АУТОБУСОМ СТИЖЕМО ЗА ПОЛА ЧАСА НА МОРЕ!

ПОГЛЕДАЈ ТЕ ЛЕПОТЕ, ПАНЧИТА! КАКАВ МИРИС!

ОСТАНИ ТУ, ЈА ЋУ МАЛО ДА ПРОШЕТАМ ОВАЛОМ!

ЈЕ Л' ВАМ СЕ НЕ ЧИНИ ДА ЈЕ МОЈ КУПАЋИ КОСТИМ МАЛО СТАРОМОДАН?

СВЕ СУ ЖЕНЕ ИСТЕ!

НЕ ИДИТЕ ДАЛЕКО!

ОВДЕ МЕ НИКО НЕЋЕ ВИДЕТИ!

НЕ ЗНАМ ДА ПЛИВАМ ПА НЕЋУ ДА МИ СЕ НЕКО СМЕЈЕ!

ЛА-РА-ЛИ-ЛАААА!

ЖИВОТ ЈЕ БАШ ЛЕЕП! ХИ, ХИ, ХИ!

НАПУМПАЋУ ОВУ ГУМУ!

БУФ! БУУУФ! БУУУУУУФ!

ОСЕЋАМ СЕ К'О РИБА!

ШТА БИ?

УПОМООЋ!

ДОКТОР РЕЧЕ ДА ЋЕ МАЛО ДА ПРОШЕТА, А НЕ ДА ЛЕТИ!

ВЕСТИ

НЕОБИЧАН ЛЕТЕЋИ ТАЊИР ПРЕЛЕТЕО АУСТРАЛИЈУ

22

ЈЕДРЕЊАК У КАЗАНУ

У КАПЕТАНСКОЈ КАБИНИ БРОДА »МУЊЕВИТИ« БУЈАЛА ЈЕ ПРАВА ПРАШУМА У КОЈОЈ СУ МОРНАРИ ОВОГ НЕОБИЧНОГ БРОДА ЛОВИЛИ ТИГРОВЕ, ЛАВОВЕ И НОСОРОГЕ!

Најнеобичнији од свих бродова био је „Манигфаул“. Имао је па лубу по којој су капетан и официри из посаде јахали на коњима да би на време издали наредбе. На бескрајно високе јарболе свог горостасног брода морнари су се пењали као голобради младићи а силазили на палубу као седокоси и брадати старци. У огромним калемовима за бродску ужад налазиле су се трпезарије за морнаре и продавнице дувана. **Најчуднији је на „Манигфаулу“ био кухињски казан. Кад се у њему кувала чорба, кувари су по њој пловили у чамцима за спасавање и тако лопили комаде меса!**

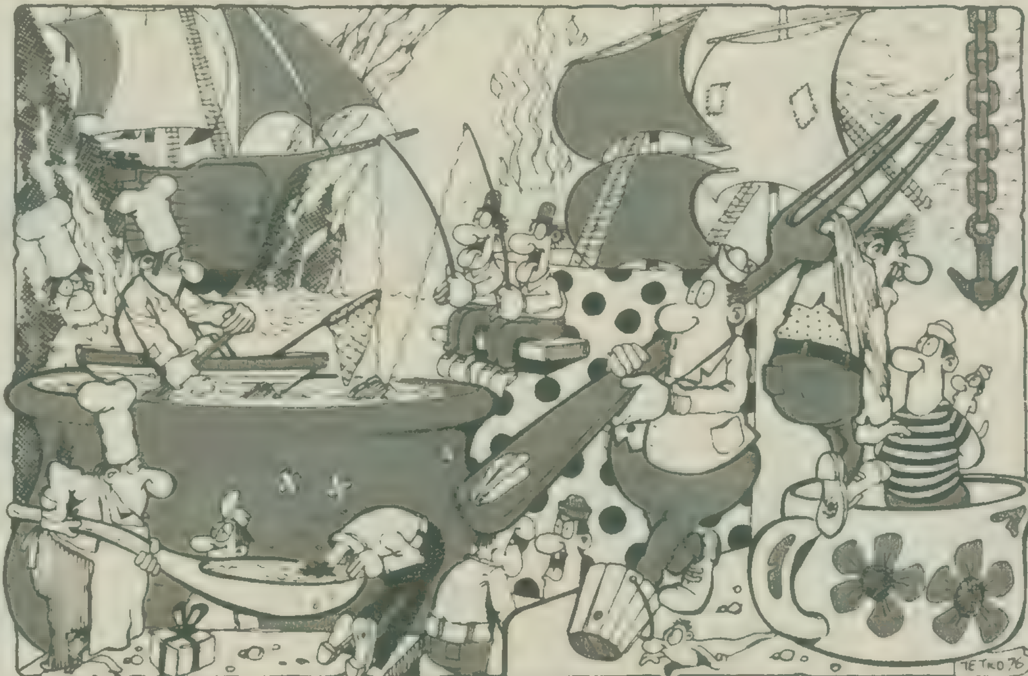

САПУН ЗА ГРДОСИЈУ

Јасно је одмах да овај чудовишни брод плови само — у машти помораца. Увек у страху од мора и буре проводећи једноличне дане на бескрајним путовањима, нарочито у време кад се пловило спорим бродовима на једра, морнари су измислили занимљиве легенде о огромним бродовима који су моћнији од сваке олује и сваког океана. Тако је настао и „Манигфаул“.

Према тој старој легенди, кад је овај брод-грдосија покушао да прође кроз Доверски канал, запео је боковима о обале јер је пролаз за њега био — тесан! Сналажљиви капетан „Манигфаула“ који се према причи звао де Уалд, наредио је тад посади да се бокови брода намажу сапуном. После тог великог посла брод невиђене величине клизне кроз теснац. Прича се да се од тада доверске хридине увек бело „пенушају“, наводно од сапуна којим је премазан бок „Манигфаула“.

Кад је капетан де Уалд упловио у за његов брод тесно Источно море, „Манигфаул“ се насукао. И опет је капетан био досетљив. Жртвовао је део железног товара и бацио га у море. Од тог железа, наводно, постало је острво Борнхолм, због чега је оно магнетично и данас. А кад су морнари с брода из кухиње избацили пепео, од њега је настало острво Кристианзе.

Како је машта помораца заиста неисцрпна показује и овај догађај који је такође везан за „Манигфаул“.

Кад се, наиме, један холандски једрењак по јаком невремену сувише приближио „Манигфаулу“, огроман талас бацио га је у унутрашњост горостаса кроз отвор за сидро. Једрењак је, међутим, ипак имао среће: доспео је право у казан где се кувала супа! Тако су морнари с брода-дива изненада имали изузетну забаву да гледају како по супи плови прави једрењак, а кувари дувају у напета једра. Трећег дана, кад је супа почела да кипи, мали брод вратио се у море истим путем којим је и дошао.

СИДРО ИЗ ОБЛАКА

Сличну причу о броду-оријашу имају и Енглези, само се њихов брод зове „Мери Дан оз Довер“. Швеђани такође причају легенду о огромном броду који се звао „Рефану“, а Ирци о „Рот Рембаху“ који је имао кабине са хиљаду постеља, а свака од њих могла је да прими хиљаду људи. Прича се да се овај чудовишни брод могао да креће и по копну.

Невиђена чудеса приказана су и у старофранцуској причи о џиновском броду који се звао „Шас фудр“ или „Муњевити“. **Лула најмлађег морнара с овог брода имала је запремину једне фрегате, а количина дувана, потребна за једно пуњење, била би довољна да се дуваном снабде цела посада једног обичног брода за годину и по дана. Капетан „Муњевитог“ имао је кабину у којој су расле палме, поморанџе и банане. У једном делу те кабине била је права прашума, пуна слонова, тигрова, лавова и носорога, па су се чланови посаде у доколици забављали — ловом!**

Од приче о Нојевој барци до времена моћних моторних бродова и подморница човек је с колена на колено преносио легенде о чудесним бродовима и једрилицама, необичним средствима која могу да плове, лете и да иду по морском дну. Чак су остала и писана документа о таквим необичним бродовима, једрилицама и подморницама. Историчар Гервазије од Тилбурија записао је да се 1201. године десио догађај који је узбудио све очевице.

По тмурном времену, према Гервазију, када су кишни облаци висили над градом, мноштво људи угледало је како се из облака спушта огромно сидро које се неколико тренутака касније закачило за један надгробни споменик. Брод, за који је сидро било привезано, није се видео због густих облака, али су се јасно чули људски гласови и шумови у висини. Касније се видело како два човека секу уже од сидра и како се ваздушна лађа, претеча цепелина, удаљава, оставивши сидро на гробљу.

ДАНИ ПОД ВОДОМ

У песмама певача Моролфа спомиње се чамац који је у ствари, био — подморница. Кад је, наиме, Моролф бежао са двора цара Соломона и био на пучини опкољен моћном флотом, пред очима прогонитеља спустио се чамцем на морско дно где је, према древној песми, остао пуних 14 дана! Једна кожна цев доводила му је ваздух. Али, том истом цеви, Моролф је и управљао својим необичним чамцем.

Да ли су горостасни бродови, ваздушне лађе и чамци-подморнице само плод маште или предања о неким стварним догађајима и објектима, до данас је тајна. **Научници су се поделили у две групе и свака од њих жестоко брани своје претпоставке и тврдње.**

Док су једни убеђени да је ипак нешто било и да су наши преци заиста виђали чудне летелице и бродове, други то одбацују и говоре да је људска машта неисцрпна. Јер, шта би морепловац који је месецима на води радио него — маштао.

М. Лончар

наука

БОЛЕСТ АРКТИКА

Трогодишњи истраживачки радови британског лекара др Арнолда Фридмена довели су до запањујућих резултата — 90 одсто Ескима који живе у Лабрадору ослепи око четрдесете године живота од до сада непознате болести.

Доктор Фридмен је почео да испитује ову болест од 1963. године и открио могуће узроке тог слепила које је све до сада, заблудом, сматрано снежним слепилом.

Према његовом тврђењу ниске температуре које владају у северној Канади главни су узрок ове ретке очне болести: ту се често живин стуб спусти и испод 50° Целзијуса и тада снежне пахуљице постају тврде и бодљикаве као игле, па када ветар почне да дува оне се забадају у очи.

Други фактор је и веома сув ваздух који прати ниске температуре, због чега сузе брзо испаравају из очију и оне губе неопходну заштитну влажност.

Ова болест се зове лабрадорска кератоза и јавља се прво на ивици ока где јабучица почиње да добија навлаку млечнобеле боје. Постепено се шири и прекрива цело око. Ескими који живе и раде у затвореном простору не подлежу овој болести.

ТОНА ЗЛАТА ЗА КАП ВОДЕ

ВЕЋ ЈЕДАНАЕСТИ ДАН ДВОЈИЦА РУДАРА НАЛАЗИЛА СУ СЕ ЗАРОБЉЕНА У ЗАТРПАНОМ РУДНИКУ. СПАСИОЦИ СУ ОДУСТАЛИ ОД ТРАГАЊА...

Потпуно обамро, двадесет осмогодишњи Џеронимо Акот и његов шест година млађи колега Нило Чато седели су ослоњени на поломљене греде и немо зурили у мрак пред собом. Тишину је једино нарушавало тешко и испрекидано дисање...

— Нило, готово је! — закркљао је Џеронимо. — **Више нас не траже.**

Већ тринаести дан налазили су се педесет метара испод површине земље, заточени у једном од ходника рудника у којем су радили. Изгубили су сваки појам о времену јер и часовници су престали да раде.

Одједном, до њих допре неки потмули звук. Џеронимо се механички окрете и покуша да разабре о чему се ради. Звук је био све ближи. „Не, то није могуће! Мора да сам полудео! Значи, крај је ту!", пролете му кроз главу и он немоћно клону назад, на греде. По нови звук трже из отупелости млађег Нила.

— Џеронимо, чујеш ли? — прошапута пун наде Нило и шчепа га за рукав. А онда напипа у мраку чекић и поче избезумљено да удара по стени. Звук за тренутак замре, а онда се поново јави, чинило се — новом снагом...

ДРУГОВИ СУ МРТВИ

Као и толико пута раније, и тог поподнева, 4. марта 1973. године, Џеронимо Акот и Нило Чато придружили су се тројици рудара из њихове групе у главном ходнику рудника злата Лепанто на филипинском острву Минданао.

Тек што су стигли до свог копа пресече их нека тутњава праћена грмљавином. Вођени неким необјашњивим инстинктом Џеронимо и Нило се дадоше у бег. Успели су да се докопају склоништа где се налазио алат. Парализовани од страха гледали су како гомила одваљеног камења затрпава тројицу њихових другова. Прашина се још није ни слегла кад умукоше и последњи крици затрпаних рудара.

Ужасна слика мртвих другова и сазнање да су заробљени натерало их је да за тренутак остану непомични. Али, шта сад?

— Морамо покупити њихове оброке — први је успео да се сабере Џеронимо. — **Ко зна колико ћемо остати овде док се не појаве спасиоци?**

И сами су приступили оном што су учили о самоспасавању у затрпаном руднику: храну и воду из својих чутурица и чутурица мртвих другова изделили су на мале оброке. Погасили су лампе јер требало је штедети и светлост.

Да би им брже прошло време у очекивању доласка спасилачке екипе причали су о девојкама, пецању. Покушавали су и да певају, али глас се већ губио у неком очајничком надвикивању. Време као да је стало. Минути су се претварали у часове, а ови у дане. Утрнула је и светлост са шлема. Гушио их је устајали ваздух.

— Дајем тону злата за кап воде — покушао је да се нашали исцрпљени Чато, преврћући у рукама празну чутурицу.

— Губиш, ово је лицитација — једва је успео да прослови кроз испуцала уста Џеронимо. — **Ја дајем три тоне.**

Безнађе и очај више нису успевали да потисну ни прављени шале. Свуда око њих само мрак и тишина без наде.

НЕЧУЈАН ЗВУК

Када се писак сирене проломио рударским насељем сви су уздрхтали — несрећа у руднику. Радници су потрчали ка окну.

Шеф службе за спасавање муњевито је реаговао и сакупио све расположиве људе. Требало је кренути у битку с хиљадама тона обрушеног стења, у битку са временом.

И поред тога што су се спасиоци мењали даноноћно, споро се напредовало. Брда стења и земље била су велика препрека, већа него што се у почетку и слутило. Притекла је у помоћ и специјално обучена екипа из Маниле. Ни после петог дана рашчишћавања трагање за преживелим није обустављено.

Мада су спасилачке екипе допрле доста дубоко, око њих је и даље царовала тишина. Наде је било све мање.

После десетодневног напора одлучено је да се трагање обустави: и да је неко преживео обрушавање таваница окна, до сада је вероватно умро услед недостатка хране и воде, а постојала је и опасност од гушења угљен-моноксидом.

Група Џеронимових пријатеља је одлучила да се не предаје. Десетак добровољаца наставило је са трагањем.

— Џеронимо се не да тако лако! — бодрио је спасиоце његов пријатељ Рино грчевито стежући пнеуматску бушилицу. — **А и договорили смо се да у јуну идемо у Манилу на карневал цвећа.**

Сутрадан, 17. марта, предахнувши ослоњени на пијуке и лопате, спасиоци су чули неки слаб, готово нечујан звук. У први мах помислили су да им се од умора причињава, а онда се звук поновио.

ЗЕМЉА СЕ ОДРОЊАВА

— Живи су, живииии! — одјекнуло је ископом у којем су се затекли спасиоци... — **Одмах обавестите оне горе, на површини.**

Ускоро су пристигле и групе које су јуче одустале од даљег пробијања.

Због честих одрона стења и земље и немогућности да се релативно брзо доспе до заточених, инжењери су покушали са набијањем цеви до Акота и Чата. После дванаест часова то им је и успело. У комору где су се налазили унесрећени рудари заструјао је свеж ваздух а потом им је дотурена храна и вода.

Окрепљени, Џеронимо и Нило су с нестрпљењем очекивали долазак спасилаца. Кроз цев су разговарали са друговима. Час изласка приближавао се буком пнеуматских бушилица.

Пред окном се сакупило цело острво желећи да поздрави оне које су већ прежалили.

Међутим, и поред огромних напора које су улагали спасиоци никако нису успевали да се пробију до Акота и Чата. Одрони су затрпавали све прилазе. Нервоза је почела да се увлачи међу спасиоце.

Прошло је већ више од тридесет часова, а двојица затрпаних рудара и даље су били одсечени. Ћутање је заменило раније одушевљење. Више нису ни питали када ће изићи јер их је стално исти одговор: „Стрпите се још мало, долазимо", чинио још нервознијим.

Тек након четрдесет осам часова мали отвор појавио се пред Џеронимом Акотом и Нилом Чатом. Најзад су могли да одахну.

М. Ј.

БИМ И БУМ

JOE MUSIAL

ШРАФНО

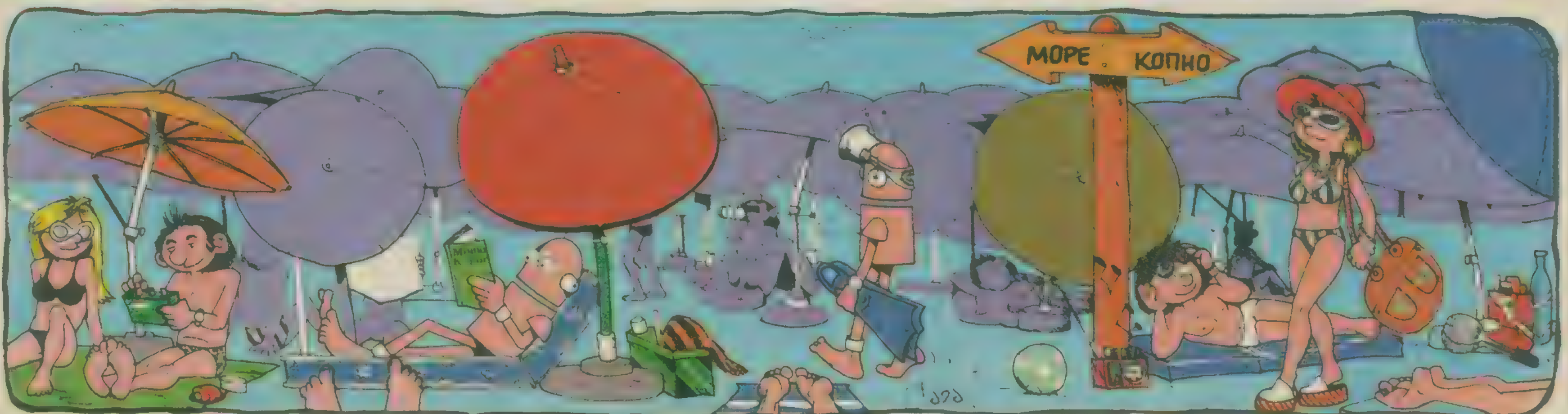

БАНДА ОЖИВЉЕНИХ

ДОШАО ЈЕ ИЗ ДА-
ЛЕКОГ СВЕМИРА. МУД-
РАЦ МУ ЈЕ НАРЕДИО ДА
ОСТАНЕ НА ЗЕМЉИ И
БОРИ СЕ ПРОТИВ СВИХ
КОЈИ МОГУ
УГРОЗИТИ
МИР НА
ЊОЈ...

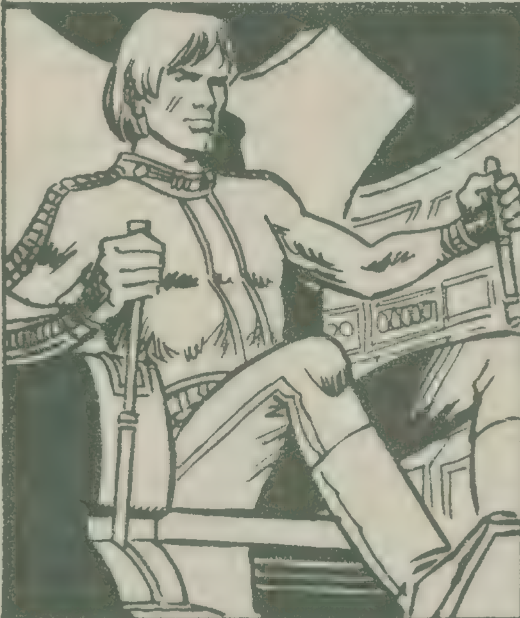

...И ДРУГИМ ПЛАНЕ-
ТАМА. ЊЕГОВО ПОРЕКЛО
ЈЕ МОРАЛО ОСТАТИ
ТАЈНА...

СТОЈ!

БАНГ

ДЕЛТА ЈЕ ПОСТАО ОПАСАН
ЛОПОВ И УБИЦА. ТО ЈЕ БИО
ЈЕДИНИ НАЧИН ДА ДОЂЕ У
ДОДИР СА „**БАНДОМ ОЖИВ-
ЉЕНИХ**" КОЈА ЈЕ ПРЕТИЛА
ДА УНИШТИ
ЧОВЕЧАНСТВО...

У СИНГ-СИНГУ...

ЗАР НЕ ЖЕЛИШ ПРИЗНАТИ СВОЈ ГРЕХ?

ОСТАВИТЕ МЕ НА МИРУ!

БИЋЕ ТИ ЛАКШЕ, ВЕРУЈ МИ!

ГУБИТЕ СЕ! ХОЋУ ДА БУДЕМ САМ!

ЗБОГОМ, СИНКО!

ВРЕМЕ ЈЕ, РОСКО!

ЗАР ВЕЋ?

ЗБОГОМ, РОСКО!
УСКОРО ЋЕМО И МИ ЗА ТОБОМ!

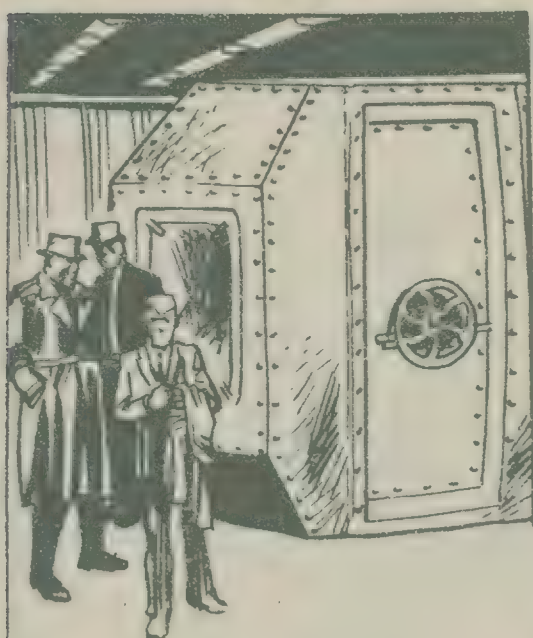

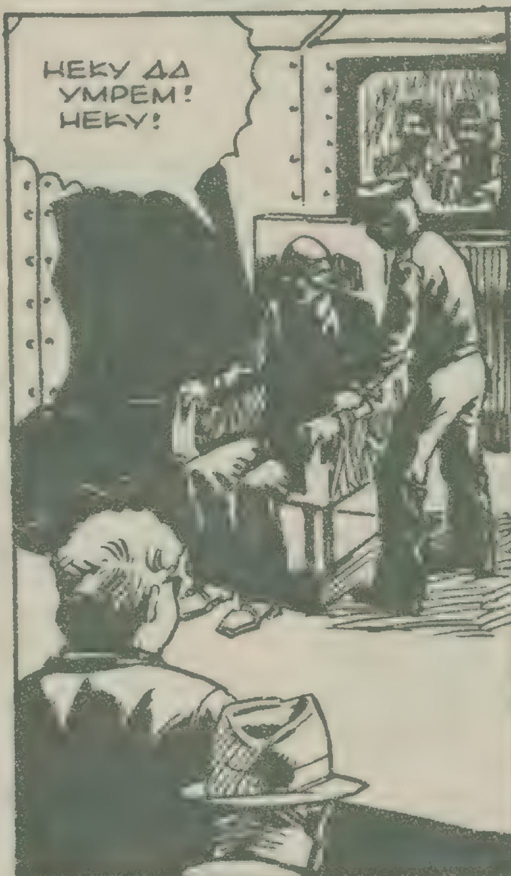
НЕЋУ ДА УМРЕМ! НЕЋУ!

СМИРИ СЕ, РОСКО! ЗА ЈЕДАН САТ БИЋЕШ ОПЕТ ЖИВ!

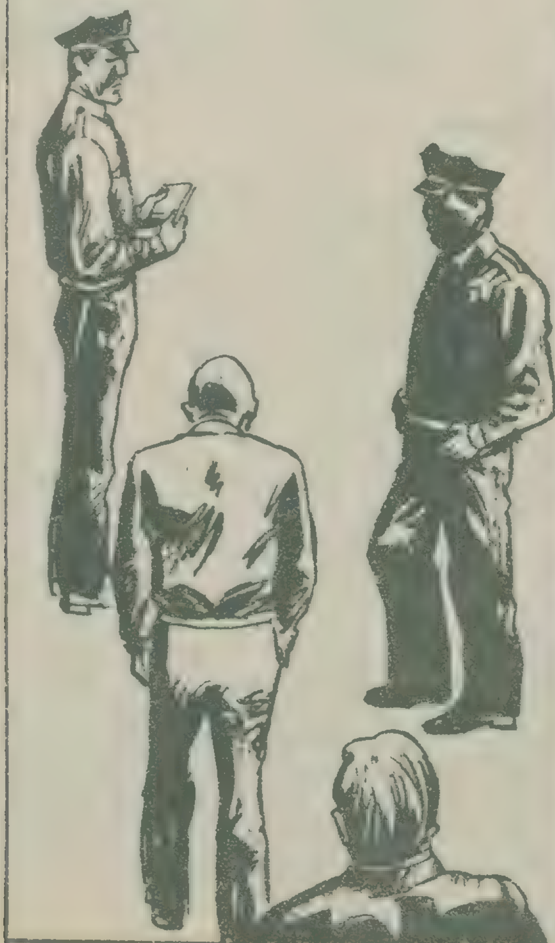

НЕ БОЈ СЕ! ЗА ЈЕДАН САТ ПОСТАЋЕШ БЕСМРТАН!

САД!

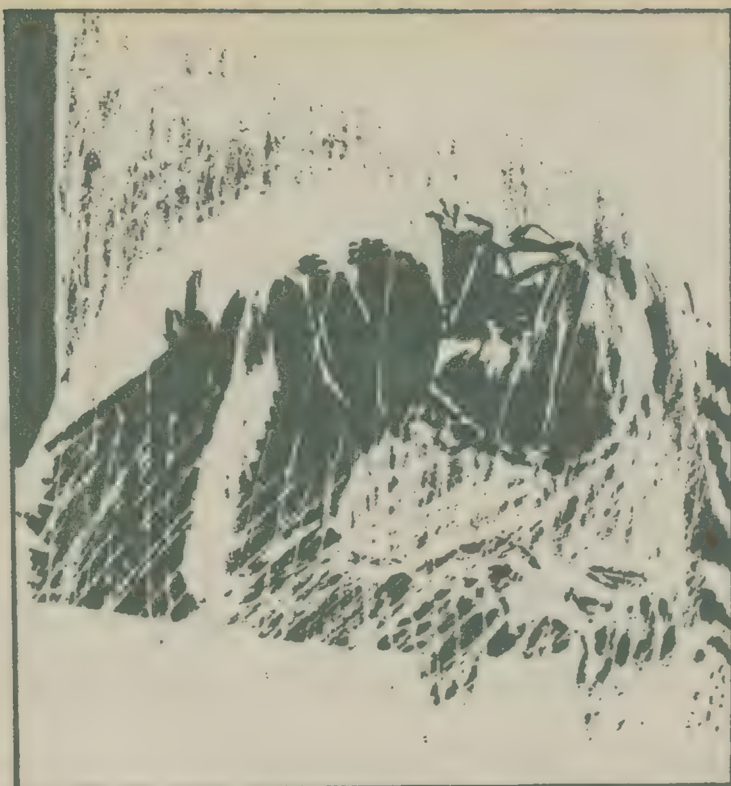

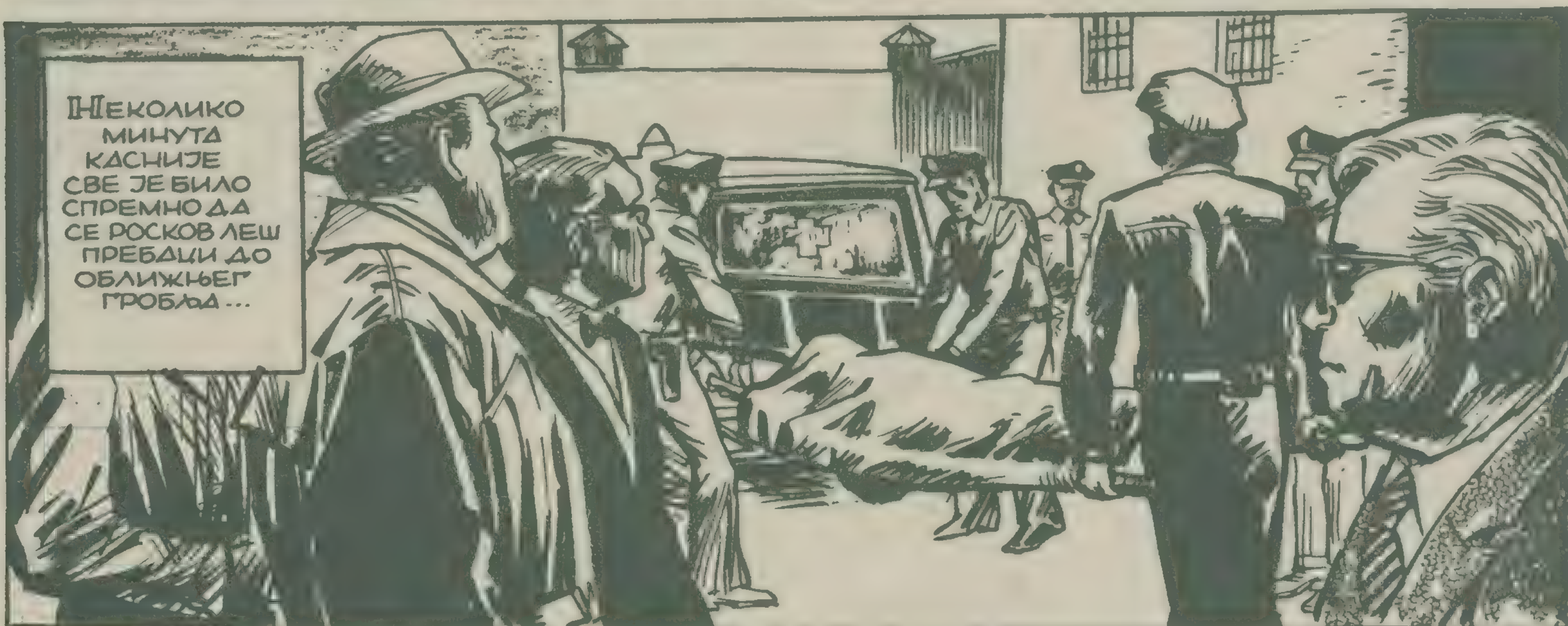
НЕКОЛИКО МИНУТА КАСНИЈЕ СВЕ ЈЕ БИЛО СПРЕМНО ДА СЕ РОСКОВ ЛЕШ ПРЕБАЦИ ДО ОБЛИЖЊЕГ ГРОБЉА...

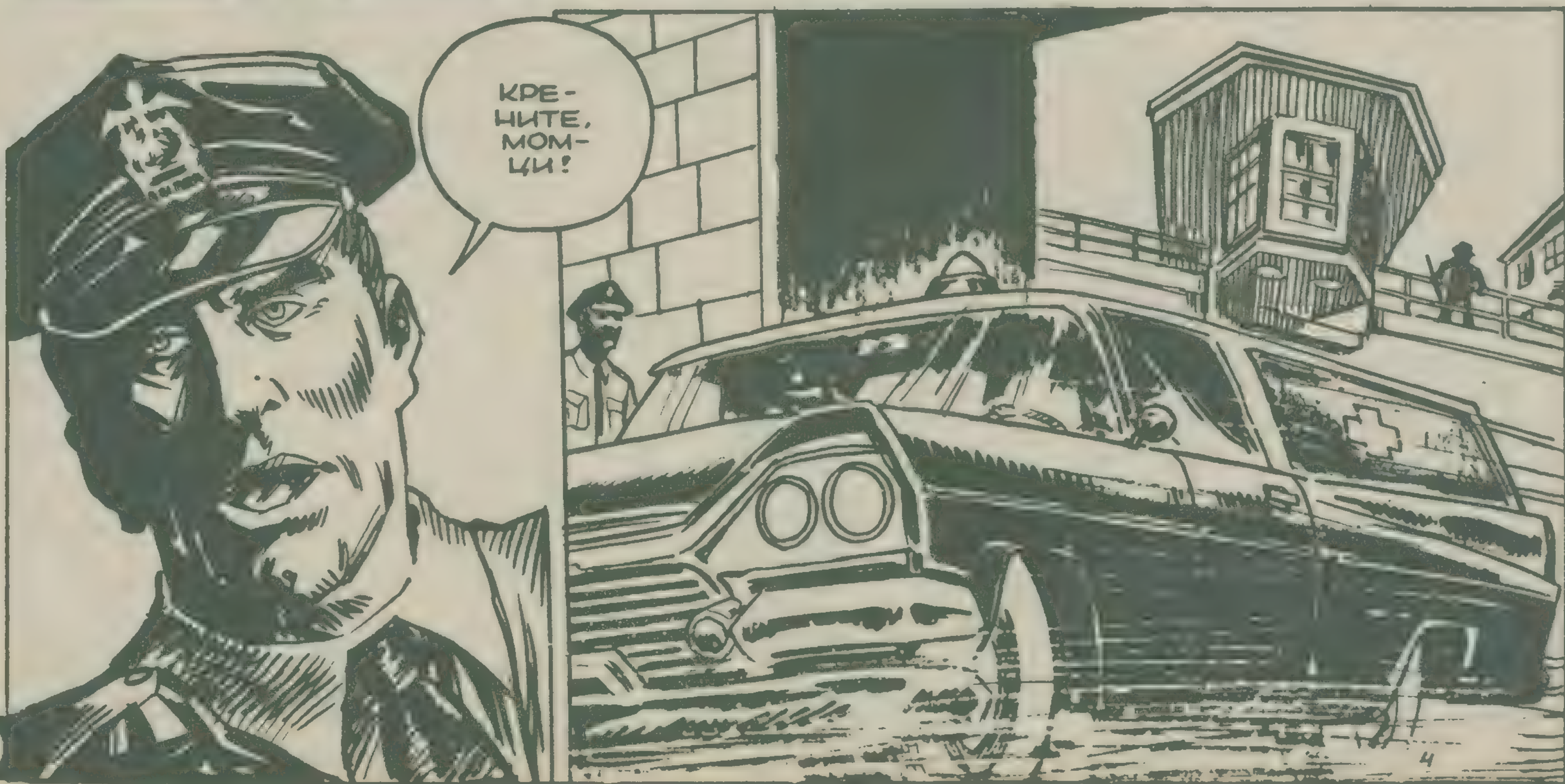
КРЕНИТЕ, МОМЦИ!

СВЕ ЈЕ ИСПАЛО КАО ШТО ЈЕ ПРЕДВИЂЕНО!
НАДАМ СЕ ДА ЋЕ ШЕФ БИТИ ЗАДОВОЉАН НАШИМ ПОСЛОМ!
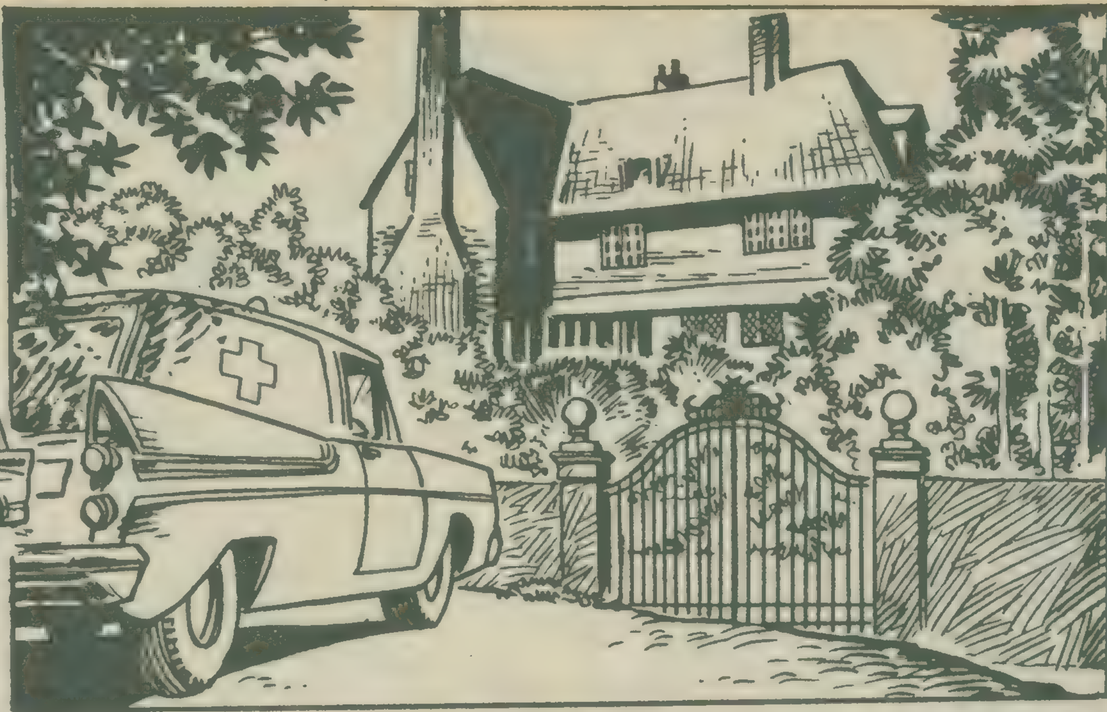

ЗАДОВОЉАН САМ, МОМЦИ! ТАЈ РОСКО ЋЕ ДОБРО СЛУЖИТИ НАШОЈ БАНДИ!

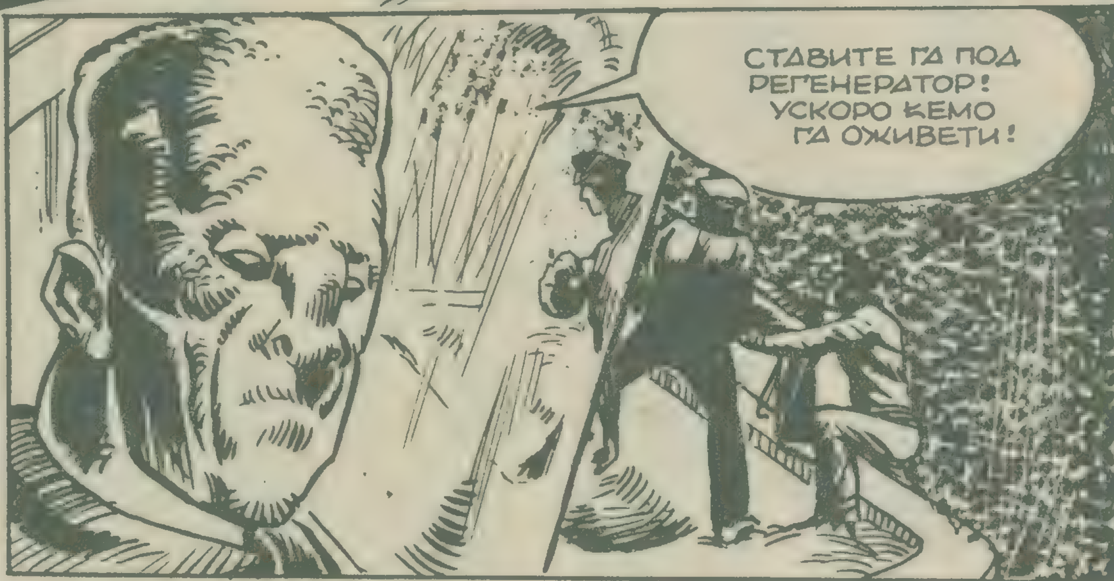
СТАВИТЕ ГА ПОД РЕГЕНЕРАТОР! УСКОРО ЋЕМО ГА ОЖИВЕТИ!

НИКО НА ЗЕМЉИ НИЈЕ ЧУО ЗА АПАРАТ ЗА ОЖИВЉАВАЊЕ! ИМАМО ГА САМО МИ, СТАНОВНИЦИ ПЛАНЕТЕ УТВАРА!

ЛЕШ ЏОА РОСКА ЈЕ НЕСТАО !

И ТО СЕ НИЈЕ ПРВИ ПУТ ДОГОДИЛО ! ОД 1950. ГОДИНЕ, ПЕТНАЕСТ ЛЕШЕВА ИЗ СИНГ-СИНГА НЕСТАЛО ЈЕ НА ТАЈАНСТВЕН НАЧИН !

ЏО РОСКО И ОСТАЛА ПЕТНАЕСТОРИЦА, ЗА ВРЕМЕ ЖИВОТА БИЛИ СУ ОПАСНИ КРИМИНАЛЦИ !

ЗАИСТА ЈЕ НЕСХВАТЉИВО КАКО СУ НЕСТАЛИ И КОМЕ СУ...

КЛИК !

МОРАМ САЗНАТИ КО СЕ КРИЈЕ ИЗА СВЕГА ТОГА ?

ТЕЛЕГРАФ

МОГУ ЛИ ДОБИТИ КОМПЛЕТ ВАШИХ НОВИНА ИЗ 1950. ГОДИНЕ?
ДА, ОДМАХ ЋУ ВАМ ДОНЕТИ!

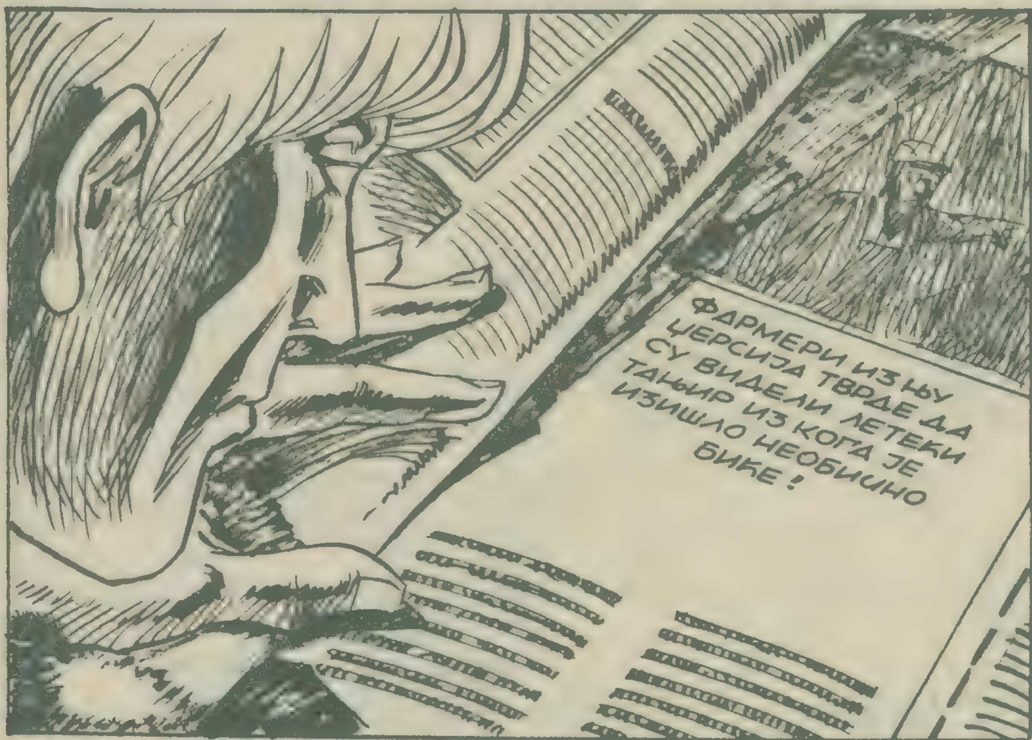
ФАРМЕРИ ИЗ ЊУ ЏЕРСИЈА ТВРДЕ ДА СУ ВИДЕЛИ ЛЕТЕЋИ ТАЊИР ИЗ КОГА ЈЕ ИЗИШЛО НЕОБИЧНО БИЋЕ!

"ТАЈАНСТВЕНА ПРИЛИКА ЈЕ НЕСТАЛА У ШУМИ, А ЛЕТЕЋИ ТАЊИР СЕ РАСПАО"!

МИСЛИМ ДА ОДАТЛЕ ТРЕБА ПОЧЕТИ ИСТРАГУ!

СУТРАДАН, ДЕЛТА СЕ УПУТИО У ЊУ ЏЕРСИ...

ШТА ЖЕЛИТЕ?

РЕЦИТЕ МИ НЕШТО О ТОМ ЛЕТЕЋЕМ ТАЊИРУ КОЈИ СТЕ ВИДЕЛИ ПРЕ ДВАДЕСЕТ ШЕСТ ГОДИНА!

ЗАР ПОСЛЕ ТОЛИКИХ ГОДИНА САДА ПОЧИЊЕТЕ ИСТРАГУ? ТАДА СУ СВИ МИСЛИЛИ ДА САМ ЛУД!

ЈА ТО НЕ МИСЛИМ! КАКО ЈЕ ИЗГЛЕДАО ТАЈ ЧОВЕК?

"НИКАДА ГА НЕЋУ ЗАБОРАВИТИ! БИО ЈЕ ВИСОК И ЛИЧИО НА ЛЕШ! САВ ЈЕ БИО ЦРН!"

„ПРОШАО ЈЕ ПОРЕД МЕНЕ А ДА МЕ НИЈЕ НИ ПОГЛЕДАО! ЛИЧИО МИ ЈЕ НА УТВАРУ!"
ДО ВИЂЕЊА! МНОГО СТЕ МИ ПОМОГЛИ!

ЗА ТО ВРЕМЕ У ЈЕДНОМ РЕСТО-РАНУ...
НЕШТО СИ НЕРАСПО-ЛОЖЕНА! ЕВО ЈОШ МАЛО ШАМПАЊ-ЦА...
НЕ МОГУ ВИШЕ! ВЕЋ САМ ДОСТА ПОПИЛА!

АЛИ, ШАМПАЊАЦ ТИ НИШТА НЕЋЕ НАШКОДИ-ТИ!
БАШ СИ ДОСАДАН, РИЧАРДЕ! ПО-ПИЋУ ЈОШ ТУ ЈЕДНУ ЧАШУ И ВИШЕ НЕ!

ЖЕЛИТЕ ЛИ ЈЕДАН СТО?

БАНГ! БАНГ! БАНГ!
ИДЕМО, БИЛЕ! ПОЖУРИ!
ОДМАХ МЕ ЈЕ ПРЕПОЗНАО!
ОН ТЕ ЈЕ ПОСЛАО НА ЕЛЕКТРИЧНУ СТОЛИЦУ И САДА СИ МУ СЕ ОСВЕТИО, БОБЕ!
ОВАЈ ТРЕНУТАК САМ ПРИЖЕЉКИВАО, БИЛЕ!
САДА СИ МИРАН!
БИО ЈЕ ТО БОБ КОЛТ! ЛЕПО САМ ВИДЕО ИНСПЕКТОРЕ!
АЛИ, ОН ЈЕ ЗАВРШИО НА ЕЛЕКТРИЧНОЈ СТОЛИЦИ ПРЕ ДЕСЕТ ГОДИНА!

НЕ! ТО НИЈЕ БИО БОБ!

ИНСПЕКТОРЕ, ЖЕЛИМ ГОВОРИТИ С ВАМА!
О ЧЕМУ?

МАЛО КАСНИЈЕ У ПОЛИЦИЈСКОЈ СТАНИЦИ...
ВИ СТЕ ЛУДИ! ТАКО НЕШТО НЕ ПОСТОЈИ!

И САМИ ЋЕТЕ СЕ УВЕРИТИ ДА ГОВОРИМ ИСТИНУ!

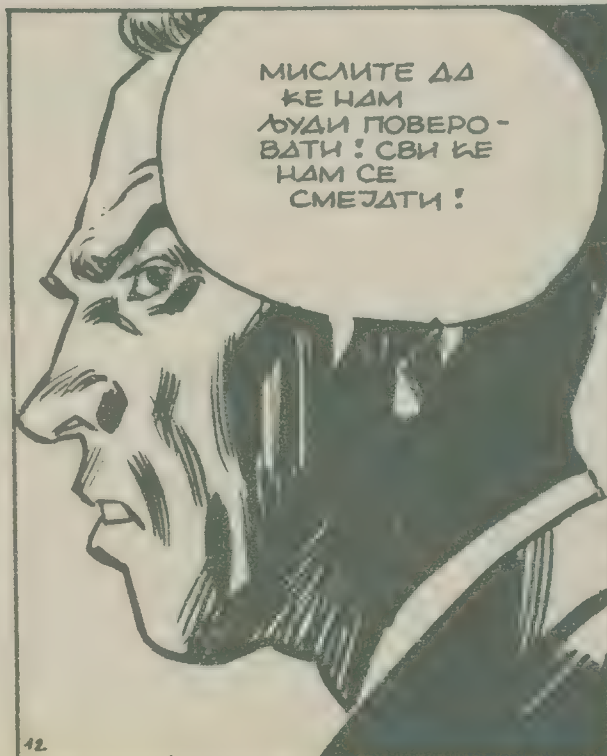
МИСЛИТЕ ДА ЋЕ НАМ ЉУДИ ПОВЕРОВАТИ! СВИ ЋЕ НАМ СЕ СМЕЈАТИ!

ЕВО ИЗВЕШТА-ЈА КОЈИ СТЕ ТРАЖИЛИ!

ДА! БОБ КОЛТ НИКАДА НИЈЕ СТИГАО ДО ГРОБЉА! НЕСТАО ЈЕ!

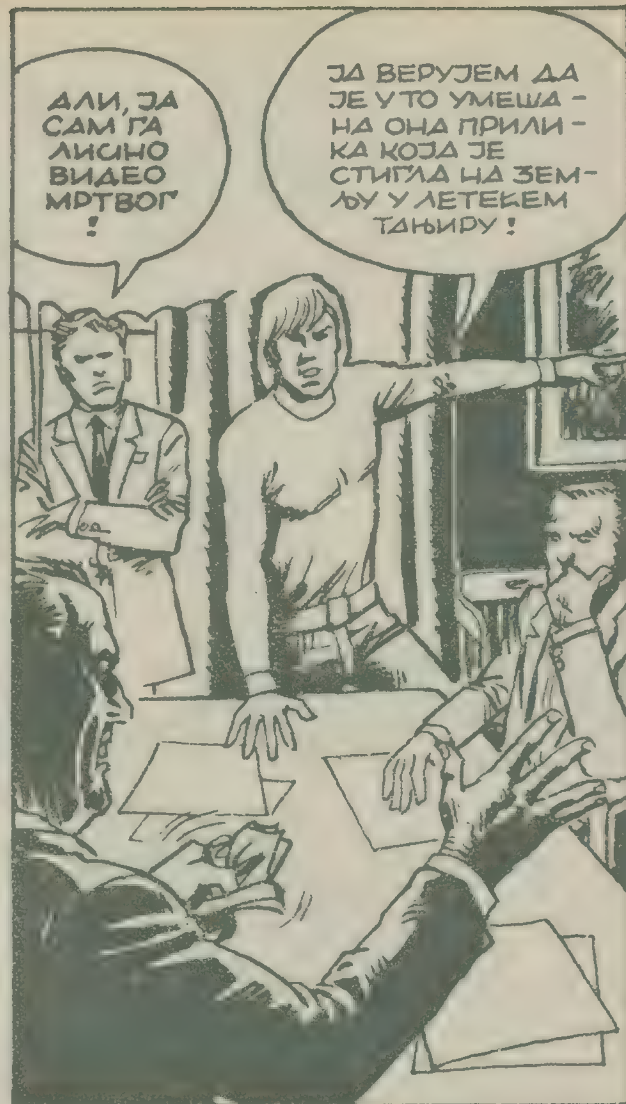
АЛИ, ЈА САМ ГА ЛИЧНО ВИДЕО МРТВОГ!
ЈА ВЕРУЈЕМ ДА ЈЕ У ТО УМЕША-НА ОНА ПРИЛИ-КА КОЈА ЈЕ СТИГЛА НА ЗЕМ-ЉУ У ЛЕТЕЋЕМ ТАЊИРУ!

У РЕДУ, ПРИХВАТАМ ВАШ ПЛАН, ДЕЛТА, ИАКО МИ СВЕ ТО ИЗГЛЕ-ДА НЕВЕРО-ВАТНО!

НЕКОЛИКО ДАНА КАСНИЈЕ, ЈЕДАН ФУРГОН УШАО ЈЕ У СИНГ-СИНГ...

НАПРЕД! ОВДЕ ЈЕ КРАЈ ТВОГ ПУТА И ТВОГ ЖИВОТА!

КО ЈЕ ОН?
ЏЕК САТОН! ОПАСАН НЕКИ ТИП! УБИО ТРОЈИЦУ!

ЈЕ ЛИ ОСУЂЕН НА СМРТ?
ДА! ЗАВРШИЋЕ У ГАСНОЈ КОМОРИ!

ДОБРО ДОШАО, МОМЧЕ!
УМУКНИ!

ТРЕБАМО ОБАВИТИ ЈЕДАН ПОСАО... ДА ОСЛОБОДИМО НАШЕГ АГЕНТА ОПАСНОГ НЕПРИЈАТЕЉА!
ОВО ЈЕ ЧОВЕК КОГА ТРЕБАМО УКЛОНИТИ! ДОБИЋЕМО ЗА ТО СТО ПЕДЕСЕТ ХИЉАДА ДОЛАРА! ШТА МИСЛИШ, КО ТО МОЖЕ ОБАВИТИ?

ТОНИ! ОН ЈЕ ДОБРО УПОЗНАТ С ПОСЛОВИМА МАФИЈЕ !
У РЕДУ! ДАЈ МУ УПУТСТВА!

ЈОШ НЕШТО! У ЗАТВОР ЈЕ СТИГАО НЕКИ ЏЕК САТОН! МИСЛИМ ДА НАМ МОЖЕ КОРИСТИТИ!

ТАКО МЛАД... А КРЕНУО ЈЕ ПУТЕМ ЗЛОЧИНА!

НЕ БРИНИ, ЏЕК! НИШТА ТИ СЕ НЕЋЕ ДОГОДИТИ! ОДНЕЋЕМО ТЕ НА ЈЕДНО СИГУРНО МЕСТО И ОЖИВЕТИ!

САД!

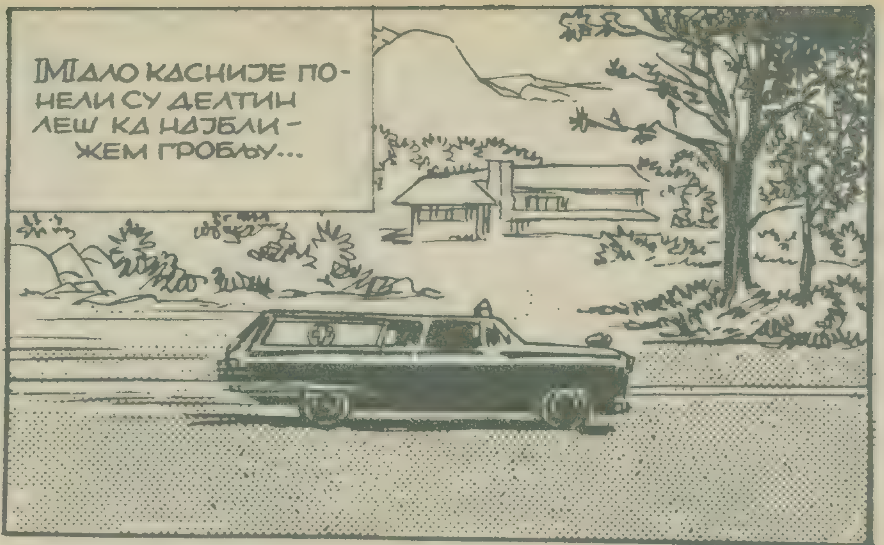
МАЛО КАСНИЈЕ ПОНЕЛИ СУ ДЕЛТИН ЛЕШ КА НАЈБЛИЖЕМ ГРОБЉУ...

БОЛНИЧКА КОЛА КРЕЋУ СЕ ПУТЕМ БРОЈ ТРИ!
ТИК...ТИК...ТИК!
НЕКА СВЕ ПАТРОЛЕ КРСТАРЕ ТИМ ПУТЕМ!

ПА, ОВАЈ МИ БАШ НЕМА ЛИЦЕ НЕКОГ УБИЦЕ!
СВИ МРТВИ ИМАЈУ ТАКО НЕВИН ИЗРАЗ ЛИЦА!

ОВО ЈЕ
ЏЕК СА-
ТОН!

СЈАЈНО!
СТАВИТЕ ГА У
РЕГЕНЕРАТОР!
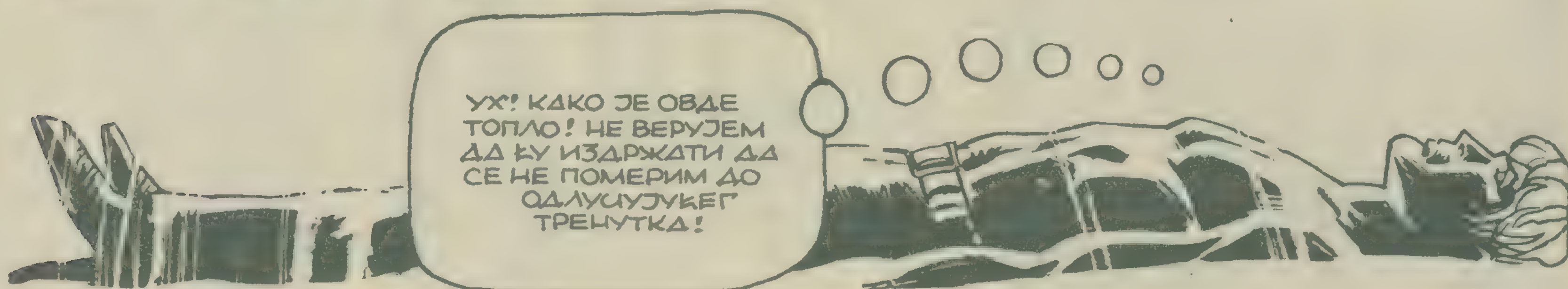
УХ! КАКО ЈЕ ОВДЕ
ТОПЛО! НЕ ВЕРУЈЕМ
ДА ЋУ ИЗДРЖАТИ ДА
СЕ НЕ ПОМЕРИМ ДО
ОДЛУЧУЈУЋЕГ
ТРЕНУТКА!

ОВДЕ СМО ИЗГУ-
БИЛИ СВАКИ
ТРАГ БОЛНИЧКИМ
КОЛИМА
!

ШТА ЛИ
ЈЕ С
ДЕЛТОМ
?

НЕ МОГУ ВИШЕ! ОВДЕ ЈЕ НЕИЗДРЖЉИ-ВО ВРУКЕ!

НЕШТО СЕ ДОГОДИ-ЛО?
ДА! РЕГЕНЕРАТОР НЕ ФУНКЦИО-НИШЕ!

ТАЈ ЧОВЕК НИЈЕ МРТАВ!

ПРОНАШЛИ СМО ТРАГОВЕ БОЛ-НИЧКИХ КО-ЛА, КАПЕТА-НЕ!

АЛИ, ЛЕПО САМ ВИДЕО КАД ЈЕ ГАС ПУШТЕН!
ЖЕЛИМ ПОРАЗГО-ВАРАТИ С ТИМ ЧОВЕКОМ!

АЛИ, ГАСНА КОМОРА СЕ НИКАД ДО САДА НИЈЕ ПОКВАРИЛА!
ЗДРАВО, МОМЦИ! ЗАДАТАК САМ ОБАВИО!
ШТА ДА РАДИМО С ЊИМ?
МОРАМО САЗНАТИ ШТА СЕ У СТВАРИ ДОГОДИЛО!
ОВАЈ ЏЕК ЈЕ ПРВИ ЧОВЕК КОМЕ ГАСНА КОМОРА НИЈЕ МОГЛА НИШТА!
ШТА СЕ ТО ОВДЕ ДОГАЂА?
РЕГЕНЕРАТОР ГА НИЈЕ МОГАО ПОВРАТИТИ У ЖИВОТ, ТОНИ! А ТО ЗНАЧИ ДА ОН НИЈЕ НИ БИО МРТАВ!
АЛИ, ОВАЈ ТИП НИЈЕ ЏЕК САТОН! ПРАВИ ЏЕК ЗАВРШИО ЈЕ НА ЕЛЕКТРИЧНОЈ СТОЛИЦИ ЈОШ ПРЕ ДВАНАЕСТ ГОДИНА!
19

НАПУШТЕНА КУЋА! НЕ ВЕ-РУЈЕМ ДА СУ ТУ!
АЛИ, ТРАГОВИ ВОДЕ У ТУ КУЋУ, КАПЕТАНЕ!

ПОГЛЕДАЈТЕ!

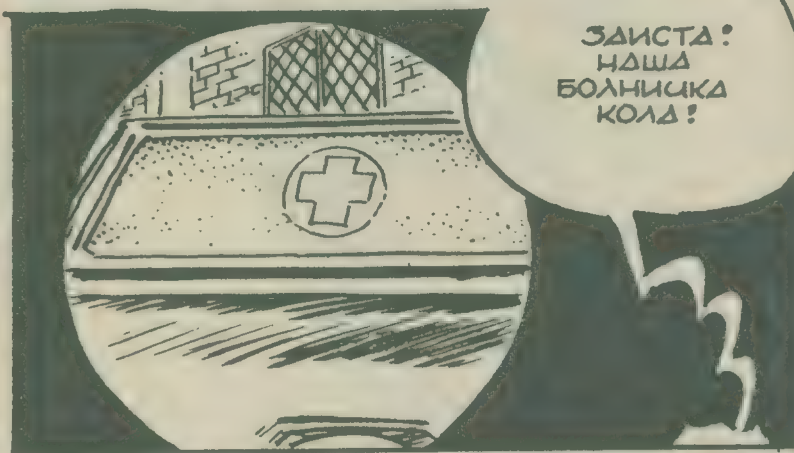
ЗАИСТА! НАША БОЛНИЧКА КОЛА!

НЕЋЕШ ОДАВДЕ ИЗИЋИ ЖИВ, АКО МИ НЕ КАЖЕШ КО СИ!
НИШТА НЕЋУ РЕЋИ!

УБИЈТЕ ГА!

БАНГ!

ОВА ВРАТА СУ МИ ЈЕДИНИ СПАС!

БАНГ!

НЕ СМЕ НАМ УМАЋИ!

АЛИ, УМЕСТО ДА СЕ НАЂЕ ИЗВАН КУЋЕ, ДЕЛТА ЈЕ НАЛЕТЕО НА ГРУПУ ОЖИВЉЕНИХ УБИЦА...

У ТОМ ТРЕНУТКУ...

КАО ШТО ВИДИШ, НЕ МОЖЕШ МИ УМАКИ !

А И НЕ МОЖЕШ МИ НИШТА, ЈЕР САМ НЕУНИШТИВ !

ЗНАМ ТЕ ДОБРО, УТВАРО! ДОШАО СИ СА ПЛАНЕТЕ ЗЛА И ЖЕЛИШ ОВЛАДАТИ ЗЕМЉОМ !

ВРАТИ СЕ НА СВОЈУ ПРОКЛЕТУ ПЛАНЕТУ И ОСТАВИ ОВАЈ НАРОД НА МИРУ!
ОТКУД МЕ ТАКО ДОБРО ПОЗНАЈЕШ?

МУДРАЦ МИ ЈЕ ПРИЧАО О ТЕБИ И НАРЕДИО ДА СЕ БОРИМ ПРОТИВ ТАКВИХ КАО ШТО СИ ТИ!

СТИГЛИ СМО ДЕЛТА! СКЛОНИ СЕ! ПУЦАЈТЕ!

БАНГ! БАНГ!
БАНГ! БАНГ! БАНГ!
БАНГ! БАНГ! БАНГ! БАНГ! БАНГ!
БАНГ! БАНГ! БАНГ! БАНГ!
БАНГ! БАНГ!
ПРЕКИНИТЕ ПАЉБУ!
БАНГ!

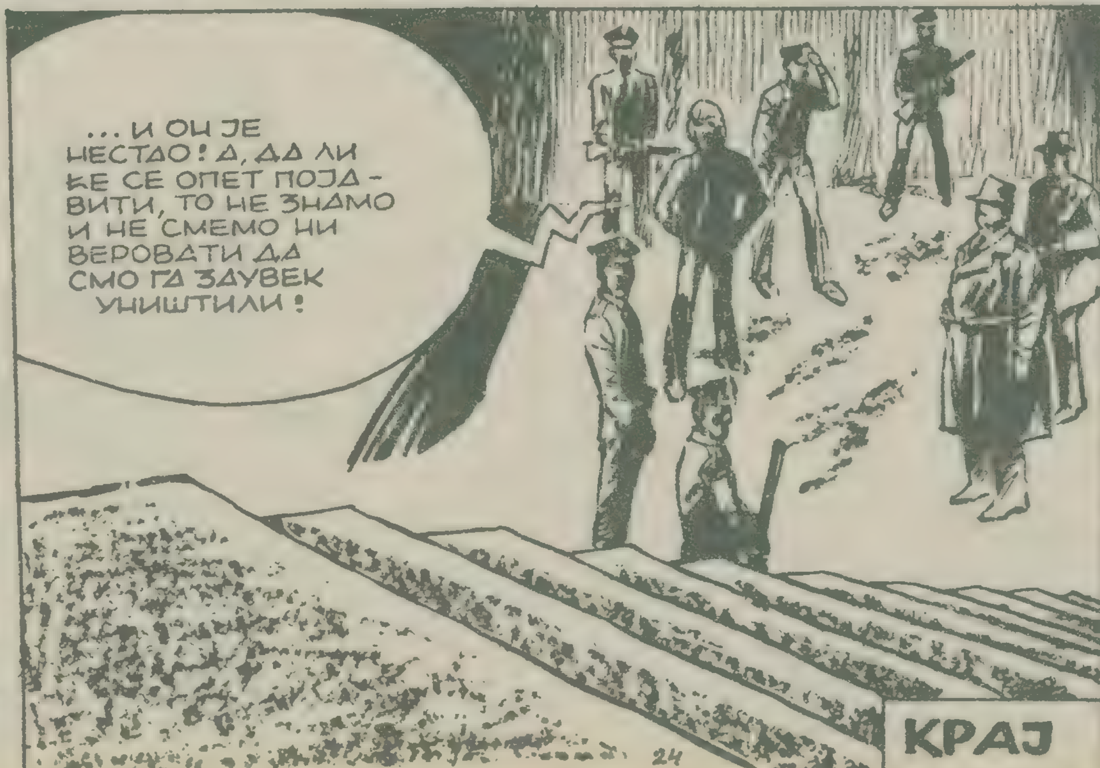

У ИДУЋЕМ БРОЈУ КОМПЛЕТАН СТРИП: **пустињак са острва**

ПОПАЈ
BY BUD SAGENDORF

МОРАМ ПРВО ДО ОЛИВЕ!
УВЕК СЕ УНЕРВОЗИ АКО МАКАР ЈЕДАН ДАН НЕ СВРАТИМ ДО ЊЕ ДА ЈОЈ КАЖЕМ ДА ЈЕ ВОЛИМ!

ГЛЕ! ПИСАМЦЕ ОД ОЛИВЕ!
„ПОПАЈУ, ДАНАС **НЕМОЈ** ДОЛАЗИТИ МОЈОЈ КУЋИ!"

ЗАШТО ЛИ НЕ ЖЕЛИ ДА ОДЕМ?
ШТА ЛИ ТО ПОКУШАВА ДА **САКРИЈЕ** ОД МЕНЕ?
?
ХМ!

НЕ РАЗУМЕМ!
МОРА ДА ЈЕ ПРЕСТАЛА ДА МЕ ВОЛИ!
!
МОЖДА ЈОЈ СЕ НЕКО ДРУГИ ДОПАО?!

УБИЋУ ТОГ ТИПА!
НЕ ДОЗВОЉАВАМ ДА БУДЕМ ОДБАЧЕН К'О СТАРА КРПА!
© King Features Syndicate, Inc. 1976. World rights reserved.

ГДЕ ЈЕ **ОН**?!
СМОЖДИЋУ ГА!
ЗДРАВО! **ЗАКАСНИО СИ!**

ЗАКАСНИО?! АЛ' ТИ СИ МИ НАПИСАЛА ДА ДАНАС УОПШТЕ **НЕ** ДОЛАЗИМ!
?
?

ЈЕСАМ!
БАШТА МИ ПЛАЧЕ ЗА РИЉАЊЕМ ПА САМ ХТЕЛА ДА БУДЕМ **СИГУРНА** ДА ЋЕШ ДОЋИ!
?
?
BUD SAGENDORF

ДВОБОЈ КОД МОСЕЛ БЕЈА

ТРУДЕЋИ СЕ ДА НЕ НАЧИНЕ НИ ЈЕДАН СУВИШАН ПОКРЕТ КОЈИ БИ ПРИВУКАО АЈКУЛУ, ПЕТОРИЦА МУШКАРАЦА И ЈЕДАН ДЕЧАК СКЛИЗНУЛИ СУ У ВОДУ.

Провести цео дан у лову на ајкуле није нарочито примамљиво али ће ми сигурно помоћи да отплатим још једну рату кредита, размишљао је Питер Робертсон док је стајао за кормилом свог новог бродића.

Већ 20 година бавио се Питер тим послом и за то време у водама око Мосел Беја, луке у Јужноафричкој Републици, уловио је много ајкула. Обично је чекао да се ајкула, рањена харпуном, добро умори, а онда би је извлачио на обалу.

Осим Питера, тога дана, 13. маја 1974. године, на бродићу су се налазили и његов четрнаестогодишњи нећак Карл, млађи брат Бошам, и пријатељи Френк Ваденхорст, Јохан Шмит и Џералд Спенс.

Риба је гризла добро и већ се на дну бродића налазило неколико десетина килограма улова кад је Питер одједном угледао тамну сенку која се брзо приближавала.

— Аха, ту си лепотице! — узвикнуо је задовољно кад је угледао огромну ајкулу, највећу коју је икада видео.

Предавши кормило Бошаму, пожурио је по танак, готово 2 метра дугачак харпун на који је био прикачен сјајни, црвено обојени пловак.

— Пусти је да се приближи! — довикнуо је Бошаму пре него што се упутио на прамац.

— Добро — одговорио је овај и угасио мотор.

Проклета да си!

Стојећи на прамцу бродића који се љуљао на таласима, широко раскоречен, Питер је спремно чекао ајкулу. Тек кад му се приближила на само неколико метара, снажно је замахнуо и бацио харпун. Погодио ју је тачно између шкрга и грудних пераја.

Ајкула као да се стресла, извила у страну, а онда заронила одвукавши са собом харпун, причвршћен челичним ужетом за чекрк на бродићу.

— Проклета да си! — процеди Питер гледајући како се уже брзо одмотава. Плашио се да се не прекине.

Међутим, није прошло дуго кад се из воде прво помоли пловак а одмах за њим и дуго ,вретенасто тело ајкуле.

Готово читав сат она је час израњала, час нестајала у дубини, правећи кругове око бродића. Питер и његови другови стрпљиво су чекали да се умори па да онда покушају да је извуку. Међутим, изгледало је да су петорица снажних мушкараца и један дечак преслаби за то. Па ипак, после мучних пола часа, тело ајкуле се појавило на површини. И тек тада је Питер схватио с ким се ухватио укоштац: била је то бела ајкула дугачка 6 метара. А она се неће предати лако, то је добро знао.

Пажљиво нишанећи, Питер је испалио два метка у гломазно тело, али ајкула то као да није ни осетила. Пливајући испод површине, пришла је уз саму ивицу бродића, а онда нагло заронила повукавши челично уже са собом. Бродић се опасно нагну у страну.

Неколико секунди касније бела неман се појавила с друге стране бродића, а затим као да јој је досадило да рони, поче да кружи око њега, док није нагло скренула и свом снагом грунула о [illegible], направивши велику [illegible] у трупу, одмах [illegible].

Питер је био оча[illegible]. Није било сумње да [illegible]збеснело чудовиште одвући бродић на дно мора, а он није могао да учини баш ништа.

Што је могао тише, Питер је склизнуо у воду трудећи се да не начини ни један сувишан покрет који би привукао ајкулу. Готово једва покрећући руку запливао је за осталима према обали.

Ко ће бити бржи?

Бошам је стигао да зграби нож и задене га за појас, али и да понесе мали радио-одашиљач. Држећи га високо изнад главе успео је да пошаље позив за помоћ. Сада је требало чекати. Ко ће бити бржи, спасилачки брод или ајкуле привучене мирисом крви рањене грабљивице, нико није знао.

Време је полако пролазило, а брод никако да се појави. Лежећи на леђима, Питер се присећао свега оног што је чуо и прочитао о ајкулама. Тако му је у једном тренутку пала на памет прича становника острва у Јужном мору да ајкула увек, пре него што нападне, прво проверава свој плен. Зато је најбоље скупити колена и обујмити их рукама. У деведесет од сто случајева, ајкула тада неће напасти. Не баш сигуран да ће му то помоћи, Питер је ипак решио да послуша. Није имао шта да изгуби.

Прошла су готово два часа откако су се Питер и његови другови нашли у води, кад им се учинило да у даљини [illegible] шум мотора. Ускоро је до њих стигао спасилачки брод.

Сјајни пловак

Истог дана по подне, Питер је са пријатељима у изнајмљеном броду пошао да тражи своју ајкулу. Јер, она му је дуговала много. Не само харпун, вишечасовно „купање" у мору већ и нови, још неотплаћени бродић. А то није могао да јој опрости.

Тек што је изашао из залива угледао је сјајни пловак који је блистао на потпуно мирној површини. Био је то сигуран знак да је ајкула у близини.

[illegible] мотор пустио је да струја носи бродић. Пре или касније, ајкула ће се појавити, био је сигуран. И заиста, није чекао више од десетак минута кад се огромно тело појавило из воде. Замахнувши снажно, бацио је харпун извежбаним покретом. Овог пута ајкула се није борила: тешко рањена и потпуно исцрпљена остала је да плута по површини.

Кад су је најзад повукли до обале, готово цео град се слегао да је види. А имао је и шта: ајкула је била дугачка 6,20 метара и тешка преко пола тоне.

О. В.

СРЕДЊОВЕКОВНИ ИНСПЕКТОРИ

Данашњи тржишни и санитарни инспектори имали су своје претече још у турско доба. Тада се по нашим градовима често могло срести лице које се старало о одржавању јавног реда и поретка, али и вршило надзор над занатством и трговином, грађевинарством и хигијенским мерама. Био је то мутхесиб, административно-полицијски орган, Турчин са широким овлашћењима.

Према турским законима, мутхесиб је контролисао купопродају, мере и утеге, законску зараду трговаца и у споразуму с кадијом одређивао цене роби, нарочито животним намирницама и надзирао и кажњавао оне који су закидали на мери. Али ни мутхесиб није био свемогућ. Ретко се дешавало да је злоупотребљавао своја права, јер га је у случају корупције чекала казна. Мутхесиб се помиње у Београду од 1528. до 1660. године, а онда му се губи сваки траг.

БУДИТЕ ДЕТЕКТИВ...

Кад дрен процвета

С доласком годишњих одмора понављао се увек исти проблем: куда да идем? И тог јунског јутра, док сам у канцеларији размишљао, зазвонио је телефон:

— Ало? Инспектор Жеди?

— Да, ја сам. А ко је тамо?

— Није важно. Неко коме је познато да сте ви последњих година с успехом решили многе афере. Знате — настављао је глас који као да је долазио кроз марамицу — случај је веома озбиљан. Како сам сазнао да ћете крајем јуна кренути на одмор, желео сам да вам предложим да га овог пута користите у једном малом селу у Пикардији, Лиси-ле-Рош. Нећете зажалити, верујте ми...

— Чекајте — покушао сам да га задржим не бих ли како сазнао с ким то разговарам — али човек се само пригушено насмеја и прекиде везу.

Ускоро сам се загњурио у посао и заборавио бих на тај позив да ме крајем јуна шеф није упитао куда идем на одмор.

— У Лиси-ле-Рош — одговорио сам и не размишљајући.

— А где је то?

— Мало село у Пикардији. Необично живописно, кажу.

Заправо, ја тачно нисам знао ни где се оно налази. Морао сам да узмем мапу и да видим да ли село уопште и постоји.

★ ★ ★

Лиси-ле-Рош је имао само једну улицу. Кад сам стигао у подне била је потпуно пуста. Свратио сам у малу пекару у чијем су излогу стајали реш переци.

Купио сам један и док сам га с апетитом јео, упитао сам продавачицу:

— Који је хотел овде најбољи?

— Постоји само један: „Француски штит". Али, ако хоћете собу морате пожурити...

— Зар је већ све пуно?

— Ове године да... Шта, зар ви не знате? Ја сам мислила да сте ви новинар и да сте дошли због убиства чича Жилбера које се догодило у јануару... Неко га је убио из сачмарице.

— И још нису нашли кривца?

— Има осумњичених, а сутра ће бити обнова процеса...

— Изгледа да истрага није спроведена како треба.

★ ★ ★

На рецепцији хотела „Француски штит" једва сам успео да добијем собу. У холу је врвело од новинара и фото-репортера који су гласно разговарали.

Како сам добио сто у дну сале, у близини кухиње, нaћулио сам уши да бих што више сазнао о „афери Жилбер". Ускоро су ме препознали неки новинари из Париза и ево шта сам сазнао:

— Било је то крајем поднева, у јануару, када је један од Жилберових суседа, неки Жермен Соси, зачуо пуцњеве из пушке. Међутим, како су у селу многи ловили, томе нико није придавао већи значај. Пред саму вечеру, Жилберов слуга Албер открио је његово тело.

Сумњиви? Најпре сам Албер, кога је после изласка из затвора примио Жилбер да му ради на имању и према коме се, према причама сведока, понашао као према псу.

Други осумњичени: Жилберов брат Алфонс кога су у селу познавали као грубијана оштра језика и тврдицу. Уосталом, такав је био и сам Жилбер. Мотив: остаће сам на имању.

Међутим, није требало искључивати ни суседа, Жермена Сосија, који је Жилбера мрзео због неких старих непречишћених рачуна.

Да би све ове податке некако средио пошао сам у шетњу. Али, на самим вратима хотела зауставио ме је један полицајац. Био је то месни инспектор Шевен, кога сам познавао одраније.

Пошто смо се поздравили, укратко сам му испричао, шта је претходило, мом доласку у ово село, као и шта сам данас сазнао.

— Радује ме, колега Жеди, што сте овде. Уредићу са шефом да сутра присуствујете обновљеној истрази...

★ ★ ★

Тога јутра време је било лепо. Мада је сунце пржило, дувао је северни ветар и доносио свежину.

Инспектор Шевен наредио је једном од својих људи да легне на земљу и заузме положај у каквом је нађен убијени Жилбер.

Затим ме позвао да дођем до живе ограде од расцветаног дрена која је одвајала два имања.

— Соси! — повика инспектор Шевен — да ли сте ту?

— Да, инспекторе. Налазим се на истом месту на ком сам се налазио и у јануару кад сам чуо пуцањ.

Као и данас, ништа нисам могао да видим од расцветалог дрвета...

— Добро! Дођите овде на Жилберово имање.

Ускоро се пред нама појави крупан човек с риђим брковима и придружи се двојици осумњичених — раднику на имању Алберу и Жилберовом брату и наследнику Алфонсу...

— Колико је било часова кад сте нашли убијеног? — настављао је са испитивањем инспектор Шевен обраћајући се слузи Алберу.

— Пола седам. Црни мрак. Враћао сам се из штале.

Инспектор се тада окрете Алфонсу:

— А шта сте ви радили?

— Био сам у соби. Сређивао сам рачуне кад је дошао Албер да ме обавести да Жилбер лежи у дворишту. Телефоном смо позвали доктора Лорана, али кад је он стигао све је већ било касно.

Он тужно спусти главу и промрмља:

— Јадни Жилбер!

За све време док је инспектор Шевен испитивао осумњиченог, пажљиво сам пратио и њихове речи и њихове покрете. Нешто ми је синуло кроз главу, још мало сам размислио, а онда сам позвао инспектора Шевена на страну. Пошто ме је саслушао, он се окрете према кривцу и нареди својим људима да му ставе лисице.

Шта мислите, драги читаоци, који је детаљ у причи једног од осумњичених навео инспектора Жедија да открије ко је крив за смрт чича Жилбера. Ако знате, честитамо! А ако нисте расположени за решавање детективских загонетки прочитајте наше решење на 33. страни.

АНЕГДОТА

У СВАЂИ СА МРТВАЦЕМ

Књижевни отац познатог британског детектива Шерлока Холмса, сер Артур Конан Дојл био је убеђен, а то је свуда у друштву и причао, да мртви људи могу да ступе у везу са живима и да са њима разговарају. Једном, убрзо после смрти једног заједничког пријатеља, такође књижевника, један од његових пријатеља га упита да ли му се умрли пријатељ већ јавио из мртвих.

— Није — одговори.

— Па, ето — настави његов пријатељ — зар вас то не убеђује да је спиритуализам обична превара и лаж.

— А, не! — одговори сер Конан Дојл. — Ја и нисам очекивао да ће ми се тај човек јавити. Били смо у свађи док је још био жив!

»ЗЛАТНА ГРЛИЦА«

БИБЛИОТЕКА ЗА СВЕ УЗРАСТЕ

Библиотека ЗЛАТНА ГРЛИЦА намењена је свим узрастима Бајке, приче, песме, узбудљиве животне драме не познају временске границе. Текстови ЗЛАТНЕ ГРЛИЦЕ надахњују и оплемењују

Књиге су штампане ћирилицом. Повез је тврд, с пластифицираним корицама у боји

ЦЕНА КОМПЛЕТА ОД 12 КЊИГА 420 ДИНАРА

Читаоци „Политикиног Забавника" који купе за готово добијају комплет (12 књига) за 360 динара тј. једну књигу по цени од 30 динара. Платиће поштару кад приме књигу. Купци на отплату добијају комплет од 12 књига за 420 динара тј. једна књига 35 динара. Наруџбеница не може бити мања од 100 динара (јер се мање не исплати слати због поштарине). Најмања месечна рата износи 50 динара. Свака књига има свој број. На наруџбеницу треба уписати бројеве књига које желите или комплет. Попуњену наруџбеницу налепите на дописницу и пошаљите на адресу: Издавачко предузеће „ВУК КАРАЏИЋ", Краљевића Марка 9, 11000 Београд.

Библиотека ЗЛАТНА ГРЛИЦА садржи 12 књига.

1. Десанка Максимовић: ОРАШЧИЋИ — ПАЛЧИЋИ — збирка изванредних приповедака наше савремене књижевнице.
2. Стеван Раичковић: ВЕТРЕЊАЧА — збирка песама намењена најмлађим читаоцима, дело инспирисано дечјим светом.
3. Слободан Марковић: ДВАНАЕСТ МЕСЕЦИ — књига стихова у којој до изражаја долази богата пишчева машта, необичне и лепе слике.
4. Гвидо Тартаља: ОПЕТ ЈЕ ТУ ПРОЛЕЋЕ — књига прича и песама за децу за коју је сам аутор рекао: „Ако би ме неко питао шта сам имао увек на уму приликом писања за децу, одговорио бих: Неговање љубави за матерњи језик код малих читалаца".
5. Коста Степановић: ГОЛУБ НА ДЛАНУ — књига савремених прича из живота и рата, приче о деци партизанима, подвизима знаних и незнаних јунака.
6. Ивица Рорић Вања: ПРИЧА ДО ПРИЧЕ, ПЈЕСМА ДО ПЈЕСМЕ
7. Скендер Куленовић: ГРОМОВО ЂУЛЕ — садржи дванаест прича и причу поговорку у којој писац пише о себи, о свом животном путу, школовању, ратовању.
8. Драган Лукић: РАСПРОДАЈА ИГРАЧАКА — приче и песме, маштовите, лагане и веселе.
9. Ђорђе Радишић: БИО ЈЕДНОМ ЈЕДАН РАТ — лепа родољубива књига о куририма, десетарима, војницима у рату и после рата.
10. Марко Петровић: ТРЕЋА ОБАЛА ДУНАВА — прича о рибама, лађама. Писац је пронашао трећу обалу Дунава, дечју обалу, дечји свет.
11. Предраг Чудић: ЈЕСЕН У ЦИРКУСУ — књига поезије и прозе, весела и распевана!
12. Ерскин Колдвел: МОЈ НЕСТАШНИ ОТАЦ — роман чувеног америчког писца. Сам писац је изјавио да му је то најдража и најлепша књига.

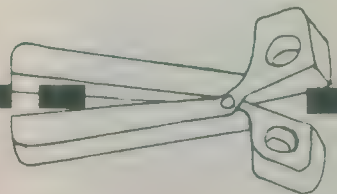

ИП „ВУК КАРАЏИЋ"
Краљевића Марка 9,
11000 Београд

НАРУЏБЕНИЦА

Овим неопозиво купујем:

1. ЗА ГОТОВО — књиге број: ____________

за укупну суму од ____________ динара, које ћу платити поштару када ми донесе књиге.

2. НА ОТПЛАТУ — књиге број: ____________

за укупну суму од ____________ динара. Износ ћу платити у ______ месечних рата. Прву рату платићу поштару кад ми донесе књиге (непотребно прецртати)

Купац ____________

Улица и број ____________

Пошт. број и место ____________

Радна организација ____________

Овера запослења за купце на отплату

____

(Печат и потпис овлашћеног лица) (Потпис купца)

Број личне карте ______

Издате од СУП ______

Пензионери уместо овере прилажу одрезак претпоследњег чека од пензије. У случају спора признајем надлежност IV општинског суда у Београду.

Овако се седи у правом болиду...

ДВОСТРУКИ АСОВИ

ВАЖАН ЈЕ ИНАТ!

ДОТЕРАНУ И ПРЕЛАКИРАНУ »ЗАСТАВУ« ДОВЕЗАО САМ КОД ВУЛКАНИЗЕРА ДА ЈОЈ МОНТИРА НОВЕ ГУМЕ ЗА СУТРАШЊИ РЕЛИ. И ТАДА СЕ ДОГОДИО УДЕС!

Пре неколико година на таласима „Студија Б" свакодневно је ишла емисија „Минут на точковима Болета Бошковића". Познати аутомобилски ас, иначе новинар „Спорта", давао је у тој емисији савете возачима и многи нису знали да се иза ведрог гласа спортског возача-шампиона крије човек од близу педесет година! А колеге новинари који су га познавали у шали су говорили да му редакција већ „смрди на бензин" јер се код Болета ни о чему другом не прича осим о аутомобилима...

Ведар и насмејан, Боле Бошковић овако објашњава своје нагло и веома успешно интересовање за спортску вожњу:

„Када смо, пре петнаест година покренули лист „АС — аутомобил и свет", ја сам био заменик главног уредника „Спорта" и први пут сам тада дошао у додир са спортским аутомобилистима. Радећи са њима, учинило ми се да они о аутомобилизму не знају ништа више од мене, а нарочито ме је „нервирао" колега спортски новинар и мој вршњак Предраг Кнежевић Кнежа који је био „вишеструки шампион". **Кад може он, могу и ја, помислио сам и пријавио се за рели „Хиљаду километара Београда". Узео сам своју „заставу 1300", купио кацигу и штоперицу, пошто су ми рекли да је то обавезно, и дошао у Рузвелтову улицу, преко пута гробља, око поноћи, како је било заказано.**

МУШКО ИЛИ ЖЕНСКО?

Ту сам сазнао да је обавезан и — сувозач, а ја га нисам имао! Почео сам телефоном да будим другове, али нико није хтео да учествује у тој мојој лудости". Тада је покојни Ђорђе Томић, који је важио за аутомобилског аса, довео једну особу која је стајала ту на улици и гледала.

— Ево ти сувозач— рекао ми је.

Био сам сав срећан и већ после петнаест минута могли смо да кренемо.

Мој сувозач имао је дугу косу, танак глас и био је ћосав, носио је фармерке и никако нисам могао да утврдим да ли је мушко или женско, а било ми је незгодно да га питам. Тако сам у разговору избегавао сваки облик који би могао бити погрешан, на пример „био" или „била" и обраћао сам му се само на „ви" у садашњем времену.

Пре поласка рекли су ми искуснији возачи да треба у колима да имам једну канту воде и две бензина за резерву, јер ноћу пумпе не раде. То сам понео и када смо, после 600—700 км

вожње по Србији, како је већ било предвиђено, стигли сутрадан до контролног места у близини Љига, изишао сам да попијем кафу, а сувозачу рекао да за то време улије и другу канту бензина у резервоар. Прву смо већ потрошили.

Када сам с вратио, видим да је бензин и даље у коферу „заставе". Упитам сувозача:

— Добро, шта је са бензином?

— Сипано — каже он.

Ја тада схватих две ствари: прво да је уливена вода уместо бензина и друго, да је, према томе, мој сувозач сасвим сигурно — женско! Ухвати ме паника, наравно због оног првог закључка. Међутим, тада сам имао прилике да одмах схватим шта значи другарство између такмичара: сви су се сјатили око мојих кола да ми помогну.

Један је дошао на одлично решење: пошто је вода тежа од бензина, она је пала на дно резервоара и само треба одврнути чеп и пустити да исцури. Тако смо урадили и стварно: када је сва вода истекла појавио се бензин и тада смо затворили резервоар. Све је опет било у реду и могао сам да наставим вожњу.

Заузео сам тада задивљујуће шесто место у општем пласману, а мој главни „ривал из ината" Кнежа био је „ликвидиран" после првих петнаестак километара вожње, негде у подножју Авале, пошто му се ауто покварио.

После тог релија бензин ми је, једном заувек „ушао у крв" и све до прошле године нисам пропустио ниједну трку, готово ниједан рели.

Када возим по граду, приватно, трудим се да возим пажљиво и не нарочито брзо, мада неки моји пријатељи говоре: „С тобом ни мртав у кола". Али, нисам имао никаквих удеса!

КРИВ ЈЕ ШУРАК

Једина озледа коју је моја „застава 1300" добила нанета јој је — не мојом кривицом! Спремио сам се за први YU-рели и кола сам темељно уредио и прелакирао да су била као нова. Био је четвртак поподне, а сутрадан је требало да кренем на старт у Славонски Брод. Од пиротског „Тигра" добио сам пет нових гума и једино ми је остало да их то поподне наместим уз помоћ вулканизера који је имао радионицу стотинак метара удаљену од моје куће.

Пошто сам гуме довезао малим „хилманом" моје супруге, намеравао сам да их пребацим до вулканизера, а затим довезем „заставу". Мој шурак, „тазе" возач, понудио ми је да он довезе „хилмана". Два дана пре тога имао је удес у којем је сасвим уништио изнајмљени „фолксваген", али дао сам му „хилмана" за тих 100 метара и кренуо „заставом" први.

Када сам стигао до вулканизера и паркирао, посматрао сам у огледалу како се „хилман" приближава приличном брзином, а мој шурак, избезумљеног лица за воланом, не предузима ништа! Када ми се приближио на метар или два, нагло је скренуо улево и десним предњим делом „хилмана" лупио у леви задњи део „заставе". Излетео сам из кола и, очајан, повикао:

— Човече, шта ти је?

— Па где је кочница, нисам могао да је пронађем?! — упитно ми одговори он и сам очајан.

ТРОСТРУКИ РЕКОРДЕР

Није ми било жао због штете, али требало је следећег дана да стартујем и једино што сам могао да предузмем било је да одем у ауто-кућу „Застава" на Вождовцу која је у то време радила непрекидно и да се уздам у то што су ме тамо познавали.

Тако сам и учинио.

Сутрадан, у 11 сати, све је било готово: промењен цео кофер, задње лево крило и резервоар за бензин, једино није било офарбано, али то ми више није било важно, био сам срећан што могу да кренем на старт.

На том релију сам имао изванредне резултате у почетку, али игром случаја ауто ми се покварио усред „Заставиног" сервиса у Крагујевцу где је била једна од контролних станица! Док су мајстори пронашли квар, остали возачи су већ били на циљу и тако нисам успео до краја, али је зато мој шурак постигао рекорд јединствен можда и на свету: у три дана слупао је три аутомобила — од којих ниједан није био његов... „Хилмана" смо успели да поправимо тек после месец дана.

Ове године нисам учествовао на такмичењима због нових правила по којима у класи до 1300 кубика могу заједно да се такмиче и обична и фризирана возила, што је бесмислено, јер појачани мотор на равним деловима стазе увек може да оствари огромну предност. Али, надам се да ће та правила опет бити измењена до идуће године и тада ћу свакако да учествујем!

Када то каже ведар и симпатичан Боле Бошковић, треба му веровати јер он је заиста доказао како када се нешто хоће онда се и може, па макар и из ината!

Забележила:
М. Крстуловић

ПОРЕКЛО РЕЧИ

КАНАРИНАЦ — је назив за птичицу жутог перја и дивног гласа

чија је постојбина на Канарским острвима. Али, ово име острва су добила по — псима! Када су Латини открили данашње Велико канарско острво, изненадио их је огроман број паса на њему па су га и назвали Канарије (Canariae), што би се могло превести отприлике као „штенара", пошто се на латинском пас каже канис (canis).

ИЗОЛАЦИЈА — је реч усвојена из италијанског језика: изола значи

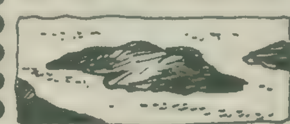

острво, а изолован — одсечен потпуно од обале.

ВОЛТЕР РАЛИ ОМРА

1 ДЕЧАК БУЈНЕ МАШТЕ. — Сер Волтер Рали, енглески поморац, истраживач, дворанин, војник, политичар, историчар и песник, рођен је у Девену 1552. године. Још као дечак волео је да слуша и машта о пустоловинама и подвизима чувених морепловаца тог доба и о њиховим путовањима у далеке, недовољно испитане богате крајеве. Те су приче можда и предодредиле његов даљи животни пут јер су код одважног дечака пробудиле жељу да и сам учествује у подухватима који би му донели новац и славу.

2 СВЕДОК ПРОПАСТИ ВЕЛИКЕ АРМАДЕ — Као седамнаестогодишњи младић, 1569. прекида школовање у Оксфорду и одлази у Француску да би се борио на страни прогоњених хугенота. Тамо је остао све до 1576. када је пришао Холанђанима и са њима учествовао у многим препадима на шпанске бродове. Затим прелази у Ирску где учествује у угушивању побуне 1581. Са Франсисом Дрејком, коме се безгранично дивио, суделује 1588. у поморској бици у којој је поражена „непобедива армада“ Филипа II.

3 КРАЉИЧИН ЉУБИМАЦ — Брзо се прочуо својом храброшћу и отреситошћу па та је краљица Елизабета I позвала к себи на двор. Постао је њен миљеник, носилац низа звучних титула и власник великих имања. Но, тиме је навукао на себе завист и мржњу осталих дворана који су само чекали прилику да га оплањкају код краљице. Рали им је ускоро сам дао повода за то када је 1592. тајно склопио брак, упркос краљичином противљењу, због чега је био бачен у озлоглашену тамницу Тауер.

4 ИЗ ТАМНИЦЕ У ЏУНГЛУ — Краљица се ускоро покајала због своје пренагљености и Рали је пуштен на слободу. У жељи да поново задобије њену наклоност, он креће у потрагу за Елдорадом, том обећаном земљом злата и драгог камења, која се, по легендама староседелаца, налази негде дубоко у џунгли крај обале реке Ориноко, у Јужној Америци. Међутим, једино што је Рали, по повратку с тог путовања могао да понуди својој заштитници било је острво Тринидад које је преотео Шпанцима.

ЖЕНИ МИЉЕНИК

5 **ИСТОРИЈА СВЕТА У ЗАТВОРУ** — Годинама су снови о баснословном богатству Елдорада заокупљали Ралијеву машту. У међувремену, он је чак предводио енглеску експедицију која је отпочела колонизацију Северне Америке припојивши Вирџинију Британској империји. Одатле је Рали пренео у Европи први расад кромпира и прве листове дувана. Али, судбина му није баш била наклоњена: 1603. умире краљица Елизабета, а на престо долази Џемс I коме Рали нимало није био по вољи. То користе дворски завидљивци да оптуже Ралија за велеиздају, истина неосновано, али Џемс и не тражи доказе јер и сам жели да се отараси мрског му авантуристе. Рали је осуђен на смрт, али у тренутку када је изведен на губилиште стигла је вест да је добио помиловање: смртна казна замењена са тамничењем у Тауеру. Тамо је провео 12 година, заточен заједно са женом и сином. Успео је да за то време напише „Историју света", „Откриће Гвајане" као и већи број лирских песама.

6 **ОСВЕТА ГНЕВНОГ ОЦА** — Џемс I ипак је 1616. ослободио Ралија, под условом да овај одмах поново крене у Јужну Америку и да најзад донесе то непроцењиво благо скривено у прашуми. Краљ је упозорио Ралија да се овог пута уздржи од ометања шпанских поседа, и Рали би га вероватно послушао да се није догодило нешто што га је веома потресло: у једним сукбу са Шпанцима убијен му је син јединац. Рали је, у знак одмазде, до темеља спалио једно шпанско утврђење и тиме сам себи потписао смртну пресуду.

7 **УНИВЕРЗАЛНИ ЛЕК** — Чим је ступио ногом на енглеско тле, био је ухапшен, а 29. октобра 1618. године изведен је на губилиште. Дрзак и неустрашив, какав је увек био, смогао је чак и снаге да се нашали на сопствени рачун; показујући на блиставо сечиво које је џелат држао спремно у руци, приметио је: „То је оштар и јак лек, али сигурно лечи све болести". Пет минута касније био је мртав. Тако је завршио човек чије заслуге тадашњи енглески владар није умео довољно да цени.

ХИТ СТРАНА

ДОНА САМЕР (DONNA SUMMER)

У току летњих месеци чест гост радио-програма и музичких листова била је Дона Самер коју још називају и „дивљом мачком". Ова тамнопута певачица годинама је покушавала да се пробије у врх светске певачке елите, што јој је успело тек недавно и то прво у Америци. Али овом успеху, за многе чак и брзом, претходили су вишегодишњи рад и наступања по малим ноћним клубовима и кафанама. А онда, када је и сама изгубила сваку наду, долази 1976. година и за кратко време две златне плоче за албуме „Волим да те волим, девојчице" (Love to Love You, Baby) и „Љубавна трилогија" (Love Trilogy). На основу назива плоча и Донине музике добијамо утисак да у њеном приватном животу осим љубави ништа друго не постоји. Међутим, из Донине животне приче сазнајемо нешто сасвим друго. Иза ње је један разорен брак из кога има трогодишњу кћерчицу Мими. У потрази за славом и животном срећом Дона се пре нешто више од две године настанила у Минхену, где среће Питера Милдорфера, сликара по професији, који јој помаже да истраје на путу успеха. Питер, који је прати на свим концертима одлучује да се преселе у Лос Анђелес где ј почиње успон ове певачице пријатног изгледа и изузетног талента. Дона је данас сасвим друга жена. Очигледно задовољна постигнутим успехом, срећна у браку, она је недавно изјавила новинарима: „У праву сте ако мислите да сам заљубљена. То је дивно осећање које ми даје снагу".

ПЕСМА за ову недељу

ДА ЛИ ЈЕ ЧАРОЛИЈА?

(Could it be magic)

Текст и музика: Едријен Ендерсон и Бери Манилов
Пева: Дона Самер

Every time I'm near you
Whirling like a cyclone in my Mind
Sweet Peter angel of my lifetime
Answer to all answers I can Find
Baby I love you
Come, come, come into my arms
Let me know the wonder of all
Of you
Now, now, now and hold on fast
Could this be the magic at last?
Come, come, come into my arms
Let me know the wonder of all
Of you
Baby, I want you
Baby take me
High up on a hill-side
High up where the stallion
Meets the sun
I could love you
Build my world around you
Never leave you till my life
Is done
Baby, I love you
Now, now, now and hold on fast
Could this be the magic at last?

БЕРЗА ПЛОЧА

Продајем потпуно нове плоче: КОРНИ ГРУПА — „Мртво море" (дупли албум — 100 дин.); KORNELYANS (Корни група) — »Not an Ordinary« (ЛП) 55 дин; BAY CITY ROLERS — »Rollin« (ЛП — 55 дин). Заинтересовани се могу јавити на адресу

Јован Живковић
Булевар АВНОЈ-а 26
11070 Нови Београд

Купујем две сингл-плоче групе SWEET: »Teenage Rampage« и »The Lies in Your Eyes«. Ономе ко ми их пошаље шаљем марке по договору.

Јулија Тодоровска
Христијан Карпош 39/1
92000 Штип

Продајем оригинал ЛП-плочу групе FOCUS — »At the Rainbow« по цијени од 100 динара.

Дамир Батинић
Вијенац Моше Пијаде 30
54000 Осијек

Продајем следеће ЛП-плоче по цени од 50 динара: BAD COMPANY — »Straight Shooter«; BEATLES — »Revolver«; CREEDENCE — »Live in Europe«; JOHN LENNON — »Rock,n Roll«; NAZARETH — »Hair of the Dog« и »Loud'n' Proud«; MOOTH THE HOOPLE — »The Hoople«; DAVID ESSEX — »Rock On«.

Душан Балешев
Георги Г. Дежа 16
11070 Нови Београд
(тел. 693-575)

Дугогодишњи сам читалац вашег изванредног листа који заслужује много похвала. Имам само једну жељу и надам се да ћете ми је испунити. Купујем све плоче Терезе Кесовије, цијена по договору. Посједујем и Студијеву значку коју бих мијењала за плоче.

Ивес Винцетић
4. сплитске ударне бригаде 44
Брда, 58000 Сплит

Желео бих да продам ЛП-плоче по повољној цени: DEEP PURPLE — »In Rock Machine Head«; NAZARETH — »Rampant«; ROLLING STONES — »Goats Head Soup«; такође бих желео да купим ЛП-плоче Billy Cobhama, Stanley Clark-a и Mahawishnu Orchestra — Birds of Fire, или да се мењам за горе наведене.

Душан Бабовић
Пиве Караматијевића 3
11000 Београд

Продајем следеће ЛП-плоче: BEATLES, KING CRIMSON, B. B. KING, KEVIN AYERS, FLEETWOOD MAC, CAT STEVENS, WAR, BOB DYLAN, CURVED AIR, HERBIE HANDOK.

Миодраг Јанковић
Димитрија Туцовића 24
11000 Београд

Продајем следеће албуме: SUPERGRUPS (50); SWEET — »Desolation Boulevard« (50); »Slayed« (50); MOTT THE HOOPLE (50); TEMPTATIONS — »1990« (80); ПОП АСАНОВИЋ — „Мајко земљо" (50); E,L & P — »Brain Salad Surgery« (50) и снимљене магнетофонске касете (100 динара комад)

Мирак Ибрахимагић
Ирчева 63
75000 Тузла

СУЗИ КВАТРО (Suzi Quatro)

Популарна интерпретаторка Сузи Кватро, која се по-

четком ове године представила и нашој публици, променила је недавно фризуру а с њом и изглед. Ова двадесетшестогодишња Американка готово увек се појављује на концертима обучена као мушкарац, с врло кратком косом. За време овогодишње турнеје по Европи, по завршеном концерту у Стокхолму, седела је у гардероби у свом црном уском кожном оделу и разговарала с члановима пратеће групе. Док јој је њен вереник Лени паковао гитару поврсе се разговор о изгледу младе певачице. Тада јој је Лени рекао: „Зашто већ једном не покушаш да личиш на жену. Толико дуго изиграваш мушкарца."

Сузи му није ништа одговорила али је већ тада одлучила да промени свој изглед. По повратку у Енглеску разговарала је са менаџером Микијем Мостом о будућим концертима и новим плочама. У том разговору изразила је жељу да буде мало женственија. Мики се одушевио њеном идејом и већ сутрадан Сузи је код свог лондонског кројача поручила ново дводелно одело које ју је учинило веома привлачном. После тога на ред долази и промена фризуре. Сузи се сетила да је по доласку из свог родног Детроита у Енглеску 1970. године имала веома лепу фризуру. Поново се тако ошишала и својом новом фризуром све је одушевила. Тако је потпуно изменила изглед и на следећим концертима више не можемо очекивати девојку-дечака, већ младу женствену „даму". Чак је мало променила и стил интерпретирања у шта се можемо уверити ако пажљиво послушамо нови сингл „Искидај ме" (Tear Me Apart).

АНСАМБЛ —БАЈМОК СОНОРИ

Ансамбл СОНОРИ је из Бајмока, малог војвођанског места које се налази на двадесетак километара од Суботице. Као група постоје већ пет година, али од првих дана па до данас измењени су сви њези чланови. Оснивачи најновијих СОНОРА су Милан Савановић, певач, гитариста и композитор, и Ранко Дулић, бас-гитариста. Њих двојица су провели две године у Енглеској где су свирали по мањим клубовима. Вративши се у Југославију окупили су неколико музичких истомишљеника и покушавају да нађу своје место у домаћој поп-музици. Чланови групе су још и Дејан Ђорђевић, соло-гитара, Нандор Бакош, бубњеви и Слободан Ракић флаутиста и пратећи вокал. Широј публици први пут су се представили у емисији „Вече уз радио", песмама Милана Савановића: „Не реци ми" и „Брод", које су снимљене у студију Радио—Новог Сада. Поред ова два снимка снимали су још две композиције за емисију „Музичка позивница", где су се пласирали у финале. Две песме су им биле хит-композиције емисије „Свирај моју музику" на Другом програму Радио-Београда. Истрајним радом успели су да изграде свој лако прихватљив стил.

Домаћа листа

1) СКАЛИНАДА — Оливер Драгојевић — ЈУГОТОН
2) У КАМЕНУ ПЈЕСМА ПИШЕ — Мики Јевремовић — ЈУГОТОН
3) ШЈОР БЕПО КАПИТАН — Про арте — SUZY
4) ТАЧНО У ПОДНЕ — YU група — ЈУГОТОН
5) СВИРАЈ МИ, СВИРАЈ — Тереза Кесовија — ЈУГОТОН
6) КАД ЈЕДНОМ ЗАЖЕЛИШ — Златко Пејаковић — ПГП РТБ
7) КАД СМО ЈА И МОЈ МИШ БИЛИ БОКСЕРИ — Дадо Топић — ПГП РТБ
8) НОЋ ТИ ДИРА КОСЕ ЦРНЕ — Мишо Ковач — SUZY
9) ЛУДУЈ С НАМА — Септембар — ЈУГОТОН
10) ГДЕ СИ БИЛА, ЛЕПА КЕЈО — Сунцокрет — РТВ ЉУБЉАНА

СТРАНА ТОП-ЛИСТА У ДОМАЋОЈ ПРОДУКЦИЈИ

1) SATISFACTION — Rolling Stones — ЈУГОТОН
2) PINBALL WIZZARD — Elton John — ПГП РТБ
3) YESTERDAY — Beatles — ЈУГОТОН
4) FERNANDO — Abba — ПГП РТБ
5) YUPI DU — Adriano Celentano — ПГП РТБ bisa — ЈУГОТОН
7) NOBODY' FOOLS — Slade — ПГП РТБ
8) YOU SEE THE TROUBLE WITH ME — Barry White — ПГП РТБ
9) SAY HALLO — Chocolate Menta Mastic — ПГП РТБ
10) RIGHT BACK WHERE WE STARTED — Maxine Nightingale — РТВ ЉУБЉАНА

ЕНГЛЕСКА

1) YOUNG HEARTS RUN FREE — Gandi Staton
2) DON'T GO BREAKING — Elton John & Kiki Dee
3) YOU TO ME ARE EVERYTHING — Real Thing
4) A LITTLE BIT MORE — Dr Hook
5) THE ROUSSOOS PHENOMENON — D. Roussos
6) KISS AND SAY GOODBYE — Manhattans
7) LET'S STICK TOGETHER — Bryan Ferry
8) MISTY BLUE — Dorothy Moore
9) YOU'RE MY BEST FRIEND — Queen
10) TONIGHT'S THE NIGHT ü Rod Stewart

Читаоци јављају...

ВЕСТИ ИЗ САРАЈЕВА

У Сарајеву се прошле године појавила једна млада рок-група. То је група МАЛ. У почетку је свирала по школским игранкама а касније у диско-клубу „Траса". Њихов репертоар чине композиције домаћих и страних група а имају и неколико својих. Групу сачињавају:

Младен Константиновић, соло-гитара и вокал (рођ. 1959); Амир Авдагић, бубњеви (рођ. 1962); Рафук-Лала Авдагић, бас, вокал (рођ. 1960).

Дадо Авдић,
Горица 7
71000 Сарајево
(хонорар 50 дин.)

НОВЕ ПЛОЧЕ У ИЗДАЊУ ДИСКО-КУЋЕ ЈУГОТОН

ЂАНИ МАРШАН

Ђани Маршан на свом новом синглу представља се са две нове композиције. То су песме „Ди су оне старе писме" и „Отворите балкуне"

ТЕШКА ИНДУСТРИЈА

Ансамбл Тешка индустрија из Сарајева на свом првом фестивалском наступу у Сплиту побрао је композицијом „Живот је маскенбал" доста аплауза што је и најбоље за групу Габора Лендела.

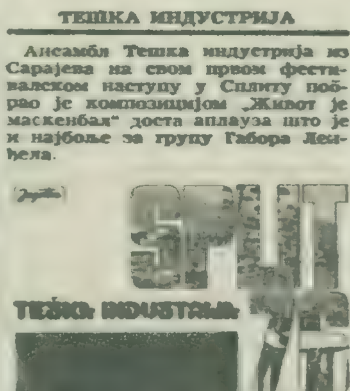

МИКИ ЈЕВРЕМОВИЋ

Мики Јевремовић, који прославља петнаест година рада, представља нам се још једном новом плочом. Композиција „У камену пјесма пише" и „Седамнаест година" већ су нашле пут до слушалаца.

ЉУПКА ДИМИТРОВСКА

После успеха песме „Љутит ће се моја мајка" Љупка очекује да ће јој донети успех и композиција „Ћао" која се нашла на А страни сингла. На другој страни је песма „Нек' само причају"

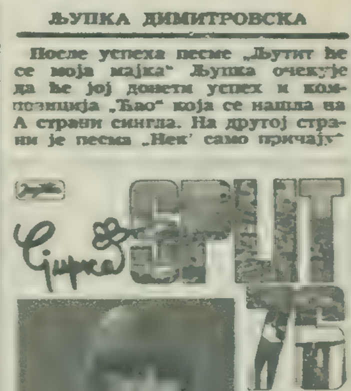

Веселе играрије за млађе и старије

Драгица се определила за практичније ствари. Она вам предлаже начин на који ћете издвојити део собе или кухиње као нишу за ручавање. Узмите неколико комада дебљег канапа и вежите дуж њих чворове на различитим одстојањима. Одсетице потребну дужину и све тако везане канапе закуцајте на једну летвицу. Летвицу, пак, причврстите на таваницу на оном делу просторије који желите да одвојите. Канап можете и обојити бојом за тканине.

Драгица Шпиридамов, Змај Јовина 45, 23220 Српска Црња

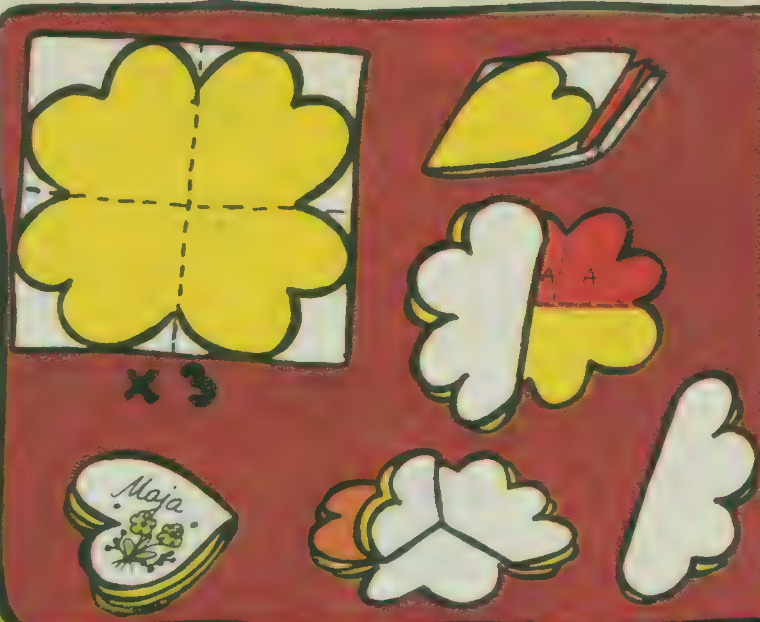

Наша читатељка Тања предлаже вам да направите мини-споменар. Ево како: четвртасто парче хартије пресавијте начетворо и исеците у облику срца. Кад хартију будете растворили добићете детелину. Исеците три таква комада, па први комад растворите и залепите један лист друге детелине за један прве (на површину А), а један лист треће детелине на исти начин залепитие на други лист А прве детелине. Кад будете ис пресавијали све листове добићете мини-споменар у облику срца.

Тања Пудло,
Ул. ЈНА „Лептир" 3
37000 Крушевац

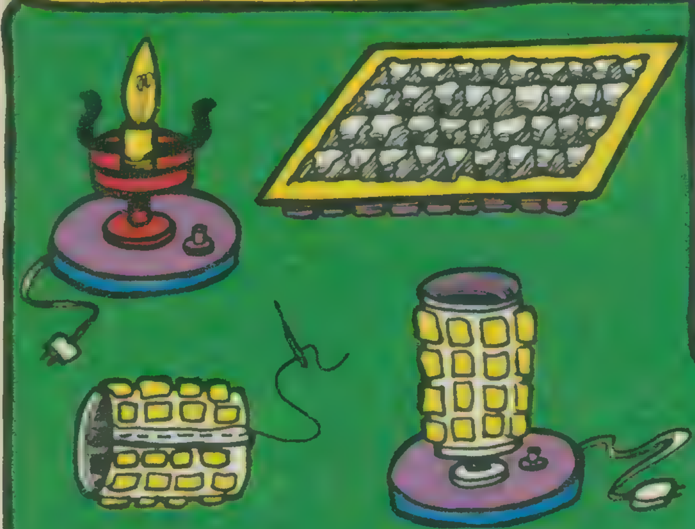

Јевтин абажур за стону лампу направићете од уметка који се налази у кутијама са чоколад-бомбонама. Измерите потребну величину, дно пресавијте, проширите и ставите на лампу.

Александар Чапрић, 36343 Студеница

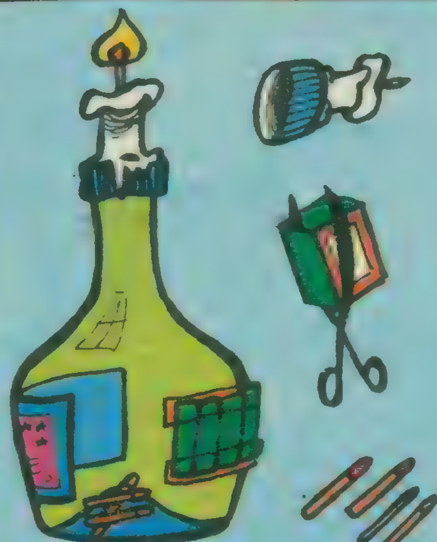

Ако волите необичан свећњак Фуад вам предлаже да га сами направите од лепе, бокасте боце у чији ћете грлић ставити свећу. А да би вам палидрвца и кресило увек били при руци, исеците кресило са кутије од шибица и залепите га ОНО лепком за „трбух" боце. То исто учините и са палидрвцима.

Фуад Хаџић, Илиџанска цеста 27-а/V,
71000 Сарајево

Накит или украсне висуљке можете направити и од разбијене чаше или неке фигурице. Ево овако: пажљиво да се не посечете, иситните стакло, а затим од картона исеците облик какав желите, премажите га ОНО лепком и по њему [illegible] иситњено стакло. Кад се лепак осуши пређите преко стакла [illegible]

Споменка Парковић, М. Тита, 34431
Чепин

Минђуше као што носи Делтина девојка Лу направићете овако: од шпер-плоче исеците облик какав желите, дрво изглачајте, нацртајте кинески знак и прелакирајте. На плочи направите отвор и кроз њега провуците врпцу од коже (око 24 цм) вежите је и ставите око ува.

Гордана Гркавац,
Дунавска 17/7,
23000 Зрењанин

Ако желите да направите стрелицу за пикадо узмите комад округлог дрвета величине као на нашем цртежу, па га на једном крају засеците у облику крста. Затим парче чврстог папира (опет величине као на нашем цртежу) пресавијте по цртицама и увуците у део исечен у облику крста. На други крај ставите чиоду или тањи ексер.

Џевад Скорупан,
Подбјелавићи,
72246 Чатићи

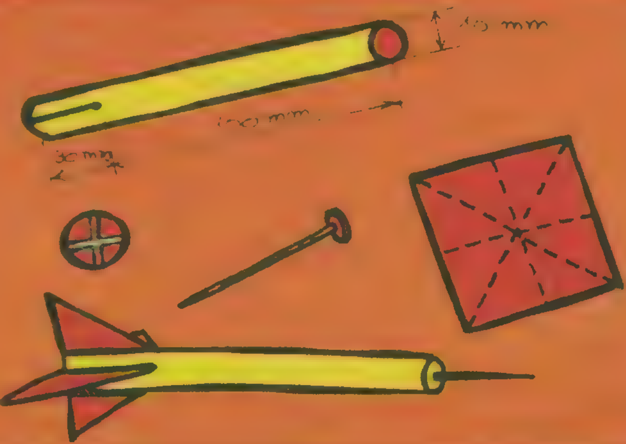

ЗАХВАЉУЈЕМО СВИМ ОВИМ ЧИТАОЦИМА НА КОРИСНИМ ПРЕДЛОЗИМА И НАГРАЂУЈЕМО СВАКИ РАД СА ПО 100 ДИНАРА

ВЕЛИКИ СТРАХ

ОПАСНА ПОМОЋ

Свуда око мене букћала је ватра која ми је већ захватила косу и ногавице на панталонама, а излаз нисам видео!

Био је јул месец, летњи распуст који сам проводио код баке и деде на селу. Устајало се рано, они би одлазили на рад у поље, а ја остајао да нахраним стоку и живину. И све би било дивно да једнога дана бака није рекла како мора раније да се врати и загреје воду у шупи да би опрала веш. Мени је тада пало на памет да бих могао да је обрадујем ако сам заложим ватру и ставим котао тако да баку, кад се врати из поља, дочека већ топла вода.

Одмах сам отрчао у шупу и дао се на посао, али како нисам био баш вичан, ватра никако да се разбукти. Само је тињала претећи да се угаси свакога часа. Већ сам почео да губим стрпљење кад сам у углу спазио кантицу са бензином и помислио: Ето решења!

ЖИВ ЋУ ИЗГОРЕТИ!

Узео сам кантицу и, не размишљајући много, полио по грању које је једва тињало. За тили час букнула је огромна ватра, ја сам се тргао и нагонски покрио очи руком, а кантицу одбацио што даље од себе. Али, спаса више није било: бензин се разлио по целој шупи која је била пуна дрва, уз стравично пуцкетање.

Како ми се бензин просуо и по ногавицама панталона, убрзо сам осетио да ме захвата врелина. Беспомоћно сам покушавао да рукама угасим бар ту ватру на својој одећи, ништа није вредело. Сада сам осећао како и коса почиње да ми гори. Ужаснут, помислио сам: Жив ћу изгорети!

Страх ме је потпуно паралисао, нисам знао шта ћу да чиним, просто сам обамро док је свуда око мене букћала ватра, а мала просторија већ је била пуна дима.

ШУПА СЕ СРУШИЛА

Било ми је јасно да ми, ако одмах не изиђем из тог пакла, нема спаса. Осећао сам већ јак бол од опекотина, а и дим ме је гушио и пекао ми очи које су биле пуне суза. Од дима се ништа није видело, никако нисам могао да пронађем врата шупе.

У том тренутку ватра је већ захватила трошни кров и једна греда се уз тресак сручи испред мојих ногу. То као да ме је пробудило. Одједном сам се сетио да је под шупе насут песком. Зграбио сам га у шаке што сам више могао и просуо испред себе. Ватра на том месту је зачас спласнула и то је било довољно да угледам врата. Покрио сам лице рукама, протрчао кроз пламени зид напоље и бацио се на траву. Било је то у последњем тренутку јер се одмах затим трошно здање сручило и даље горећи.

Последње што ми је остало у свести било је уплахирено лице мог деде који је утрчао у двориште са још неколико људи: тако сам био спасен.

Драган Тошић, ученик,
Доњи Матејевац
(Хонорар: 200 дин.)

БОГАТСТВО ЗА СВА ВРЕМЕНА

ВЕЧИТО У ПОКРЕТУ. — У давна времена примитивни људи нису знали ни за житарице ни за хлеб. Они нису имали стална станишта, вечито су били у покрету, у потрази за животињама, корењем и плодовима — својом основном храном коју су узимали у сировом стању. И тако из дана у дан, из године у годину, увек ношени сазнањем да јести значи — преживети.

ПОЧЕЛО ЈЕ ГАЈЕЊЕМ — Много је времена прошло док праисторијски човек није схватио да се неке биљке могу гајити и да се на тај начин може добити више хране и то на једном месту. Верује се да је он плодове узгајаних житарица прво јео у сировом стању, а да је тек у мезолиту уочио њихову укусност потапањем у воду. Био је то напредак у исхрани.

ЖРВАЊ — КАКАВ ИЗУМ! — Ако се између два мало већа обична камена, која се данас могу наћи на свакој плажи, ставе плодови житарица, трљањем камења зрневље ће се дробити и ситнити. Ето жрвња, а ето и брашна! Тешко је разумети да је прошло много година док примитивни човек није дошао до тог сазнања. А када га је стекао, највећи и најтежи део пута до хлеба био је пређен. Мешајући брашно са водом људи су добили тесто, а његовим печењем у пепелу — хлеб.

ТЕСТО НА ЕГИПАТСКИ НАЧИН — У мешењу теста и печењу хлеба најдаље су у почетку отишли Египћани. Једина мана њиховог хлеба била је та што су пекари месили тесто да ускисне. Хлеб су пекли само робови и то у пећима. Био је веома цењен, чак је једно време служио и као новац! И у старој Грчкој житарице и хлеб били су знак великог богатства. Први грчки новац имао је, рецимо, на једној страни угравиран клас жита што је био доказ више колико су Грци поштовали своју основну исхрану. Они су пекарску вештину довели готово до савршенства. Пекарско искуство од њих су преузели Римљани правећи исто тако добар хлеб.

НИШТА БЕЗ ДРЖАВЕ — Целу римску државу опскрбљивали су приватни пекари. У пекарама су радили искључиво робови, брзо и вешто. Једно време Римљани су били задовољни хлебом „приватника“, али су касније почели да му изналазе разне недостатке. У помоћ је прискочила држава отварајући своје пекаре у којима су коришћене и неке дрвене справе за мешење теста. Ископавајући Помпеју, научници су открили да су богати Римљани имали пекаре у кућама и да су тако, кад год би зажелели, могли да имају свеж хлеб.

НЕЋЕ ДА РАДЕ — ХОЋЕ ДА ЈЕДУ — Када је пало Римско Царство, хлеб је вредео више од злата. Под ударом германских варварских племена нестало је не само слободе него и брашна. Варвари су у налету уништавали све, па и њиве. Житарице су постале реткост и хлеба није било ни за лек. Римљани су га јели кришом јер су им га Германи отимали. Једноставно, они су волели да га једу, али не и да обрађују њиве.

КМЕТОВСКЕ ЧЕЖЊЕ — У феудализму хлеб се налазио на трпези и феудалца и кмета, али за обоје није исти, нити су га имали у истим количинама. За феудалца се млело најбоље, за кмета најгоре брашно. Кмет је радио, а феудалац му узимао највећи део летине. Млин, чежња сваког кмета, припадао је, такође, феудалцу. Кмет је могао да меље жито у млину, међутим, за услуге је плаћао делом самлевеног брашна, а он није био мали.

Мада се хлеб данас меси најчешће машинским путем, процедура је мање или више иста као и некада и одвија се кроз следеће фазе:

Тесто се замеси од брашна, сувог квасца и мало воде.

Кад ова смеса почне да ферментира, дода се још мало воде и брашна.

Квасац чини да тесто нарасте, затим се дода со.

Кад тесто добро нарасте, подели се на мање комаде.

Сваки комад се обликује по жељи.

Умешене векне оставе се да још мало нарасту.

После отприлике пола часа стављају се у пећницу чија температура треба да износи од 200—300 степени. Хлеб још мало нарасте услед топлоте, а онда печењем добија кору.

БЕЧКО ПЕЦИВО — За време ренесансе усавршили су се многи занати, међу њима и пекарски. Северна Италија је правила најлепши хлеб и њиме су се поносили сви на Апенинима. Али не задуго: у 17. веку „пекарски барјак“ преузима Париз, а стотину година касније — Беч. Овом граду припала је и ретка част да први у историји настајања и производње хлеба понуди купцима и такозвано „луксузно“ пециво. На жалост, тесто се још месило рукама које нису баш тако често пране.

МАШИНЕ И ДОДАЦИ — Хлеб који данас једемо настаје у пекарама опремљеним најсавременијим машинама. Оне месе и пеку уместо људи. Пекари их само контролишу и више не завлаче руке у тесто до лаката. Хигијена у пекарама је потпуна: оне пре личе на апотеке него на „фабрике хлеба“. Поред тога, хлеб данас траје много дуже но раније захваљујући разним додацима који се стављају у тесто. Он је и укуснији, лепши, справљен од разноврснијег брашна и обликован на више начина. У продавницама најчешће се продају бели и црни хлеб. Бели се лакше вари у желуцу, али је црни здравији јер садржи више беланчевина, витамина и минералних соли.

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

ЧОВЕК ИЗ КОНЗЕРВЕ

ЈЕДНОСТАВНО СУ МЕ ПОЗВАЛИ И ЗАХТЕВАЛИ ОД МЕНЕ ДА РАЗГОВАРАМ С ЧОВЕКОМ КОЈИ ЈЕ ПРЕ ДВЕ ГОДИНЕ — УМРО.

ЗОРАН ПОПОВИЋ

О субсвемиру сам само знао да постоји. Шта је то, где ли је или било какве друге детаље није знао нико. Изузев, наравно, групе научника и Међупланетарног савета. Како се они нису трудили да обичном свету прошире видике у том правцу, о субсвемиру се знало углавном само као о једној од могућности постојања и сматрало се да је у питању више неко филозофско-метафизичко траћење времена посвећених него што се веровало у нешто опипљиво.

Пошто ни моја обавештеност у тим стварима није била много већа од тих магловитих нагађања, зачудио сам се кад ме позваше у Институт за субсвемирска истраживања. И сам позив био је чудан. Некако заобилазан. Прво ме је мој заповедник послао код Главног координатора свемирске флоте, а овај, не објашњавајући ништа, рече да су из Института тражили да ме пошаљу тамо. Ниједан ми није ништа наређивао. Употребили су фразу отприлике у стилу: „Добро би било кад бисте отишли ...“

Знао сам да би заиста било лоше кад не бих послушао тај, назовимо га, савет. Нико ми ништа није објашњавао, само, тек као да ми узгред предлажу да мало прошетам. Ништа нисам разумео, али било ми је јасно да се ради о нечем веома важном и необичном, чим су сви тако незванични. Био сам сигуран да је у питању нешто што се редовним и уобичајеним путем не може обавити. Иначе би ми, као и обично, једноставно наредили да урадим то и то и тачка. Овако, мада нико није деловао претећи, осећао сам да ствар није наивна.

У Институту за субсвемирска истраживања на улазу се представих и рекох да ми је Главни координатор саветовао да дођем. Нагласих оно: саветовао. Друго ништа нисам рекао. Нисам ни знао шта бих рекао, чак ни то кога тражим.

Није ни било потребно. Очигледно су ме очекивали. Чим сам рекао своје име, одмах ме уведоше у зграду.

Без недоумица

Човек код кога су ме одвели остављао је утисак као да се спрема да на следећој олимпијади покупи све златне медаље у најтежим дисциплинама. Не знам откуд сам мислио да научници морају обавезно да буду жгољави и брадати. Овај је био сушта супротност. Млад, глатко обријан, сав од мишића, висок и тежак најмање сто килограма. Не бих волео да опробам снагу његових шака које су неодољиво подсећале на лопате за чишћење снега.

— Седите — рече пискавим гласом који уопште није одговарао телесини из које је извирао.

Сео сам, а он устаде и поче да обилази око мене и да ме посматра као да сам мешавина пудлице и цукца коју су му утрапили уместо бернардинца.

— Нисам вас баш тако замишљао — прогунђа најзад очигледно незадовољан.

— А шта сте очекивали? Мистер универзума?

Осмехнуо се:

— Не, али сам мислио да најнедисциплинованији члан Свемирске полиције мора да изгледа више барапски.

Захвалим му на комплименту и упитах га да ли можда треба да се понашам у складу са његовим очекивањима.

Сада се узобиљио. Рече:

— Знам да сте у стању да се препирете сатима и да будете безгранично дрски. То не мислим ни да проверавам, али баш због тих квалитета сам и тражио да вас пошаљу овамо.

Дабоме, није заборавио да оно „квалитета“ тако нагласи да не будем у недоумици шта мисли.

Не дајући ми времена да било шта одговорим, наставио је:

— Рећи ћу вам укратко зашто сте нам потребни. Наравно, можете одбити, али ни у ком случају овај разговор не сме да изиђе из ове собе. Без обзира да ли ћете прихватити или одбити мој предлог, све о чему будемо разговарали и оно што будете касније урадили, морате потпуно заборавити...

— Добро — рекох устајући — ево, већ сам заборавио и да сте ме звали!

— Седите! — писну грмаљ на мене — и не изводите! Кад чујете шта имам да вам кажем, одговорите са да или не и онда ми се губите с очију.

Не хтедох да га љутим даље и вратих се у фотељу. Он настави мирним гласом, као да се ништа није догодило:

— Од вас очекујемо једну услугу. Треба да разговарате са доктором Гросманом ...

Прекидох га:

— Доктор Гросман је умро пре две године, ако нисте знали ...

— Не прекидајте ме! Дакле, од вас тражимо само да разговарате са Гросманом и да га како знате и умете наговорите, натерате, искукате, или како год хоћете, доведете дотле да пристане да нам саопшти резултате до којих је дошао на два месеца пред смрт ...

— Је л' вам ја личим на бабу-врачару? Или сте мало? .. — направих покрет руком у висини чела. — Како то мислите да разговарам са покојником?

Није се ни наљутио ни насмејао. Сасвим мирно ми одговори:

— Разговараћете са њим овако као са мном, то је наша брига. Од вас само зависи да ли хоћете и да ли сте у стању да га натерате да открије своје резултате. Мислим да не морам да вам објашњавам колико су значајни.

У ствари, појма нисам имао чиме се доктор Гросман бавио. Знао сам само толико да је био велика глава и да су га сматрали Ајнштајном двадесет трећег века. Моје знање о томе тиме се исцрпљивало. У веку најуже специјализације сувише би било оптимистички очекивати да људи знају било шта детаљно о ономе што није њихова најужа струка.

Лукав и дрзак

Није ми дао да много размишљам. Наставио је:

— Без увреде, вас биje глас да сте својеглави, упорни, лукави, да не поштујете никакве норме лепог понашања, да сте дрски и безобразни и довољно вешти да и поред свих могућих дисциплинских прекршаја ипак не излетите из Свемирске полиције. Зато смо и сматрали да бисте ви могли натерати Гросмана да говори. После доста дугог и пажљивог проучавања избор је пао на вас. Ви нам одговарате још и због тога што цела та ствар није баш сасвим легална. По прописима, Гросмана не бисмо смели да узнемиравамо још осам година. А то је сувише дуго и зато смо одлучили да се послужимо вашим услугама. Само, морам вас упозорити да ћете се послужити фалсификованим документима. Ако се позовете на нас, одрећи ћемо било какву везу. Ако успете, награда ће вам бити две недеље боравка на Андромеди. Да ли под тим условима пристајете на сарадњу?

— Сваки паметан човек би то одбио! Дакле, пристајем! — рекох.

Пристао сам не само зато што је мојој природи да радим управо оно што нико не би, него и зато што ме је страшно занимало како ћу то моћи да разговарам са човеком који је још пре две године умро.

Није крио задовољство када сам прихватио. Устао је и задовољно запискао:

— Браво! *Учинићете велику* ствар! А сада да вам објасним шта ћете радити. Добићете одобрење, наравно фалсификовано јер право не бисте могли добити још осам година, да посетите Завод за дехидрохибернацију и дозволу да вам извуку Гросмана из кутије. Ако успете, имаћете два сата за разговор. За то време морате Гросмана натерати да вам каже шта је све урадио за последња два месеца пред смрт. Цео разговор ћете снимати на кристалну меморију и донети мени. Ако стигнете довде. После тога можете на Андромеду. Ако вас ухвате, разбијте кристал.

Дао ми је један прстен, потпуно обичан за око, али је његов камен био у ствари кристал за записивање у који је могло да стане више података него на више од хиљаду магнетофонских трака. На крају ми је рекао:

— Не бих могао ништа више да вам кажем. Ни ми не знамо како ради и какво је устројство у Заводу за дехидрохибернацију, то ћете сами открити, а можда ће вам и Гросман рећи јер је он оснивач тог Завода. Једино знамо да се тамо смештају сви значајни људи кад умру да би се по потреби могли враћати у живот. По прописима, први пут се то сме учинити најмање десет година после смрти, а касније се тај период скраћује. То је све што могу да вам кажем, даље се сналазите сами. Важно је само да посао обавите најкасније до сутра увече, јер се прекосутра враћа директор Завода чији смо потпис на дозволи фалсификовали.

Дозвола за улаз била је парче картона у пластичној фолији. Гурнуо сам је у за то предвиђен прорез и врата се отворише. Фалсификат је, значи, био успео.

Чим сам ушао одмах сам пришао човеку у плавом мантилу који је седео за столом поред врата. Почео сам ужурбано да говорим:

— Врло је хитно да разговарам са доктором Гросманом! Шаље ме ваш директор, ради се о веома хитној и важној ствари, рекао је да ви знате...

Говорио сам насумце, али сам изгледа погодио баш оно што треба.

Одмах је устао и повео ме. Ништа није питао, чинило се да му се жури више него мени. Увео ме је у једну собу која је личила на библиотеку. Само што у регалима нису стајале књиге него неке конзерве. На свакој је била етикета. Изгледа да је знао где је оно што тражи јер је одмах пришао и без разгледања узео са полице једну конзерву. Видех да на њој пише „Др Гросман".

Све на једну карту

Међутим, није било ништа глупо у томе што сам помислио, а није био ни виц. Конзерву је однео до неке чудне направе која је личила на комбинацију каде и компјутера. Спустио ју је пажљиво на ивицу каде и из другог ормана извадио четири траке, као магнетофонске. Ставио их је у апарат, отворио поклопац конзерве и сасуо у каду неки беличастосивкасти прах. Пазио је да и последња трунка буде истресена. Затим је спустио поклопац на каду и укључио апарат. Само су се траке бешумно одмотовале. Човек у плавом мантилу пажљиво је гледао у траке. Потрајало је више од пола сата док се нису сасвим одвиле. Тада је зауставио апарат. Подигао је поклопац са каде и ја умало не падох на леђа од изненанђења. У кади је лежао доктор Гросман, познао сам га по сликама. Руке су му биле везане иза леђа, мешкољио се покушавајући да устане. Човек га ухвати под мишке и извуче из каде.

— Добро је — рекох — сад нас оставите саме, морам да извршим директорово наређење. Позваћу вас када буде готово.

Изгледа да му је та моја жеља била разумљива. Изишао је и врата се за њим затворише. Тада се ја окретох доктору. За покојника је изгледао сувише живахан. Трзао је из све снаге покушавајући да раскине везе, али није успевао.

— Докторе — рекох стављајући све на једну карту — одвезаћу вас, али под условом да ме прво саслушате.

— Ко сте ви? — прекиде ме.

— Припадам Свемирској полицији али сам овде не као полицајац, него по налогу...

— Одлично! — прекиде ме опет — Онда ме одмах одвежите и похапсите ове зликовце...

— Чекајте! Које зликовце?

— У првом реду директора Завода, а затим и остале...

Осетио сам да нешто није у реду. Зато га упитах:

— Да ли бисте ми испричали све шта сте радили и открили за два последња месеца пред смрт.

— Зашто да не? Само, ви то нећете разумети! Али какве то везе има...

Што даље...

То ми је било довољно. Претпостављао сам шта се догодило: Гросман уопште није ни био умро. Њега су силом дехидрирали и конзервирали. Почео сам да га одвезујем док ми је он објашњавао:

— Директор Завода ме је ухватио на превару и стрпао овде. Открио сам његове злоупотребе са покојницима. Тако ме се отресао, а и покушао да искористи моје откриће о субсвемиру. Срећом, нисам много ствари записивао, па сумњам да ће моћи да то што ми је узео искористи...

— Не, сигурно није, о томе се не зна ништа више него пре ваше смрти. Зато су ме и послали да разговарам са вама и да откријем шта сте пронашли.

Испричах му све. На крају сам га замолио да ми објасни у чему је ствар са тим мртвацима и њиховим поновним оживљавањем. Објаснио ми је:

— Укратко и упрошћено поступак је следећи: прво се сними целокупна молекуларна структура једног тела, затим се тело потпуно дехидрира, то јест одстрани се сва вода из њега. Прах који остане чува се у овим кутијама. Оживљавање, или тачније речено реконструкција, тела обавља се обратним путем...

Кад је почео да ми то стручно објашњава, прекидох га јер ионако нисам могао да разумем...

Из зграде Завода смо побегли лакше него што сам се надао. Било је довољно да треснем по глави човека у плавом мантилу.

Седео сам у звезданом броду за Андромеду и размишљао ко ли је завршио посао. Наиме, нисам хтео да останем и сачекам директора Завода и лично га ухапсим. За тај посао могли су наћи и неког другог. У ствари, нисам се извукао зато што би ми то било тешко. Једноставно, хтео сам да побегнем од доктора Гросмана који је у знак захвалности хтео да ми по сваку цену објасни све о субсвемиру...

ЈЕДНА АЛИ ВРЕДНА

Мишљење је темељ свега.

(Марко Аурелије)

укрштене речи

ВОДОРАВНО:

1) Личност из романа Чарлса Дикенса (Оливер), 6) горштак, 13) узглавник, 15) град у Шпанији, 16) ауто-ознака за Египат, 17) безнадежност, очајање, 19) неспокојство, 21) мера за хартију, 23) мера за електрични отпор, 24) амерички хумориста (Марк), 27) хемијски знак за злато, 29) име сликарке Бурсаћ, 30) северни јелен, 32) правити, вући црте, 34) место на Косову, јужно од Урошевца, 35) река која се улива у другу реку, 38) 22. и 28. слово ћирилице, 39) узори, угледи, 40) ауто-ознака за Панчево, 41) нараменица, 42) ограда од опеке, дувар, 43) превртање преко главе, 44) дивља биљка, 46) римски бог подземља, 47) мера за површину, 49) покошена трава, 50) египатски бог Сунца, 52) река у Србији, 55) водено превозно средство, 58) грчки бог рата, 60) седмо и 17. слово ћирилице, 61) шпајз, смочница, 63) парада, 65) погрешно, неправилно, 66) страна света.

УСПРАВНО:

1) Место у кањону Сутјеске, 2) проналазач парне машине, 3) историјско место у Малој Азији, 4) троцифрен број, 5) врста падавине, град, 7) гребен, 8) доњи део ципеле, 9) драги камен, 10) без моћи говора, 11) особен говор неког краја, дословно непреводив на други језик, 12) правило, пропис, 14) кола за муницију, 18) лична заменица, 20) предграђе Париза, 22) монополистичко удружење, 25) чаробњак, 26) хемијски знак за натријум, 28) дан у недељи, 29) грчко слово, 31) опрема, 32) врста зачина, 33) новозеландско дрво за бродоградњу, 36) средњовековни ратници, 37) мост изнад улице, 39) раније, 40) пешак у шаху, 41) украс мушког лица, 42) сазрео, 43) искуство, 45) центар обртања, 46) амерички филмски глумац и режисер (Велс), 48) једна планета, 51) водопад, 53) хемијски знак за баријум, 54) један од завршетака шаховске партије, 56) усклик гле, 57) име глумице Гарднер, 59) умокац, 60) Ужичанин, 62) врста першуна, 64) два иста сугласника.

МАГИЧНИ ЛИК — Водоравно и усправно: 36) мочварно подручје, I—I) назив, II—II) швајцарски национални јунак.

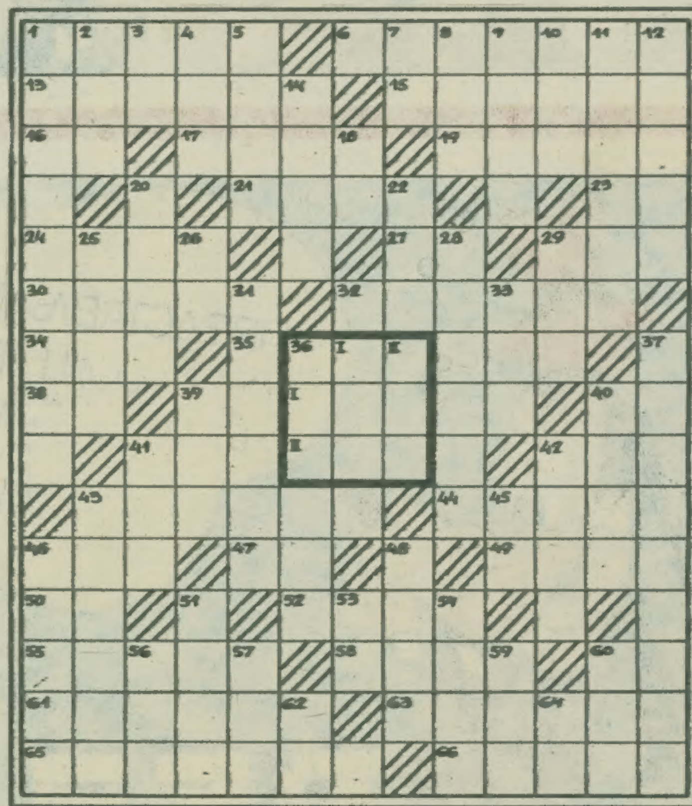

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) Полка, 6) варан, 11) „Оберон", 13) нагода, 14) Нада, 15) око, 17) алас, 18) тла, 19) скала, 21) Ант, 22) ое, 23) опат, 24) Ги, 26) аа, и, 27) сват, 28) бара, в, 30) ирвас, 32) катарка, 34) ЗМС, 35) сила, 36) ми, 38) кара, 39) лан, 40) сватови, 42) кедар, 44) цена, 45) вата, 46) ак, 48) љ, 49) Брно, 50) бк, 51) РАЦ, 53) коала, 55) аре, 56) Тиса, 58) але, 59) Ивит, 60) Арамис, 62) тарана, 64) какао, 65) сетер.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА" Македонска 29, 11000 Београд. Директор НИП „ПОЛИТИКА" Вукоје Булатовић. Главни и одговорни уредник „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА" Живорад Стојановић. Уредници: Кринка Виторовић, телефон 324-191/525. Нуриџахан Ђозић, телефон 324-483. Технички уредник Владимир Горбунов, телефон 326-620. Секретаријат: телефон 324-191/523. Претплата за нашу земљу: годишња 220,00 дин, полугодишња 110,00 дин, тромесечна 55,00 дин. Претплата за иностранство: годишња 440,00 дин, полугодишња 220,00 дин, тромесечна 110,00 дин. Уплате на текући рачун број 60801-601-822. Годишња претплата у страној валути: ДМ 64.—, Долар 25.—, Фф. 110.—, Шфр. 66.—, Шкр. 108.—. Девизне уплате из иностранства слати преко Београдске банке — Београд на рачун 60811-620-292-32000-000-00054. Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/II, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

WALT DISNEY

ШИЉА

ПОЛЕТАРАЦ ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Драги Забавничe,

ДА ЗУБИ БУДУ ЗДРАВИ

Од када људи почињу да перу зубе.

Марица Занимовић,
Крупањ

Од давнина људи су употребљавали разна средства за негу тела, на пример миришљаве водице и уља, а употребљавали су и нека средства за негу зуба. Остало је забележено сведочанство једног грчког лекара који је живео пре две хиљаде година о нези зуба. Наиме, он је у стихсвима написао упутство за справљање пасте за зубе.

Касније су сачувани само забележени подаци из 18. века у којима се препоручује да се зуби трљају крпом натопљеном у раствору креде.

Тек средином прошлог века обичај прања зуба проширио се и у најширим слојевима. Прво се појавила четкица за зубе, а 1859. године неки дрогериста пустио је у продају „ненадмашно средство за негу зуба", како га је рекламирао. Тек 1910. појављује се паста у тубама са очигледним преимућствима над ранијим средствима јер је њена употреба много лакша и хигијенскија.

ТРИ ПОЛУВРЕМЕНА ФУДБАЛА

Знам да фудбалска утакмица траје два полувремена па ме интересује да ли се некад играло дуже.

Крета Шћепановић,
Стара Пазова

Непосредно после завршетка другог светског рата одиграна је у Енглеској фудбалска утакмица из међу Сандерланда и Дерби Каунтија и трајала је три полувремена. Пошто одређени судија није могао да стигне на време због саобраћајне незгоде тимови су се договорили да утакмицу води помоћни судија. Прво полувреме је завршено вођством Сандерленда са 2:0. У међувремену је стигао и судија који је требало да води утакмицу. Вођство Дербија уложило је протест захтевајући да утакмица почне изнова. Тако је и било. Победу је славио на крају Дерби Каунти резултатом 3:2 после одиграна — три полувремена.

ЗАШТО ЈЕ МОРЕ СЛАНО?

Реци ми зашто је море слано?

Ђорђе Пантић,
Дрвар

Изгледа невероватно, а ипак је истинито, да море највише соли добија од својих слатководних притока. Воде донесу са копна много различитих хемијских елемената и једињења. Интересантно је да хемијски елементи стижу у море и из ваздуха. Ако би којим случајем море испарило, на његовом дну остало би 60 метара дебео слој разних соли. Кухињске би било највише — 47,5 метара. У мору нај више има хлора и натријума, а у знатној мери сулфата магнезијума, калцијума и калијума.

КОПНЕНИ КРОКОДИЛ

Знаш ли да ми кажеш који је данас највећи гуштер?

Бранка Перовић,
Никшић

Највећи гуштер који и данас постоји без сумње је **комодски варан (Varanus komodoensis).**

Размере овог џина су импозантне: дуг је око три метра а тежак и

до 170 килограма. Занимљиво је да живи на малом острву Комодо (Малајски архипелаг) дугом свега 32 а широком 19 км. Варана има и на суседна два острва која су још мања — Ринђа и Флорес.

Комодски варани су месождери те су врло спретни у хватању јелена, дивљих свиња, птица и других животиња. Воле и стрвине па их набуше са велике удаљености. Малајци га називају **боје дара** што у преводу значи **копнени крокодил.**

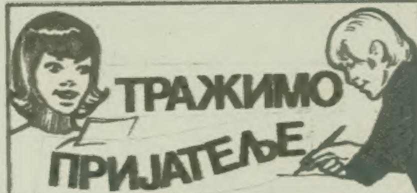

Желела бих да се дописујем са друговима и другарицама из наше земље. Скупљам салвете па би могли и да се мењамо. Љиљана Милић, 29. новембра 66, 38218 Лепосавић

◆◇

Волео бих да се на српскохрватском дописујем са друговима и другарицама из Пољске. Имам 10 година, скупљам значке, волим фудбал и кошарку. Ненад Иљевић, Волгина 24, Београд

◆◇

Жеља ми је да се дописујем са ђачцима и дјевојчицама широм Југославије. Имам 16 година, навијам за „Хајдук" и „Југопластику". Волим поп-музику и скупљам стари новац. Јулија Васиљевић, Хекторовићева 38, 58000 Сплит

◆◇

Хтела бих да се дописујем са младима из Југославије који скупљају марке и разгледнице. Неда Грујичић, Палисадска 44, 11132 Жарково.

БУДИТЕ ДЕТЕКТИВ: решење загонетке

КАД ДРЕН ПРОЦВЕТА

Као што се сећате, Жилберов сусед, Жермен Соси, кад је објашњавао када је чуо пуцањ, рекао је да није ништа могао да види од расцветалог дрена. Али како у јануару дрен не цвета нити на њему има лишћа, већ је дрво голо, значи да је Соси лагао да би преварио полицију и заварао истрагу. Међутим, неко од суседа је то знао и позвао у помоћ искусног инспектора Жедија.

WALT DISNEY
МИКИ

ДОШ'О САМ НА РЕДОВНУ ЛЕКАРСКУ КОНТРО-ЛУ!
САМО УБИТЕ, МИКИ!

И КАКО СТЕ ДАНАС?

РЕЋИ ЋУ ВАМ КАД БУДЕМ ИЗЛА-ЗИО!

ФИНО! ОДЛИЧНО!
Copyright © 1975 Walt Disney Productions World Rights Reserved

ЈОШ САМО ПОСЛЕДЊИ ТЕСТ...
ТАП!

ХММ?
ТАП! ТАП! ТАП!

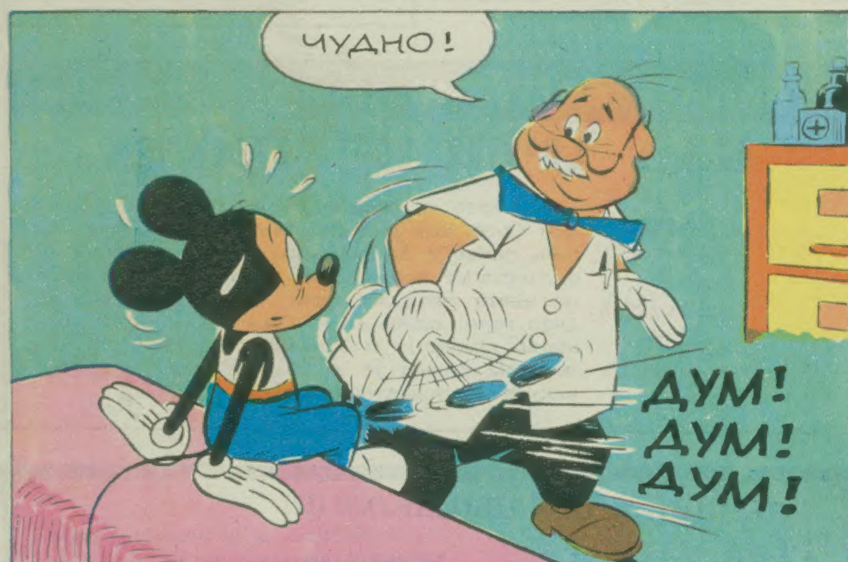
ЧУДНО!
ДУМ! ДУМ! ДУМ!

АХА... ТАКО!
ТРАС!

ДОКТОР ЗДРАВИЋ

АПОТЕКА

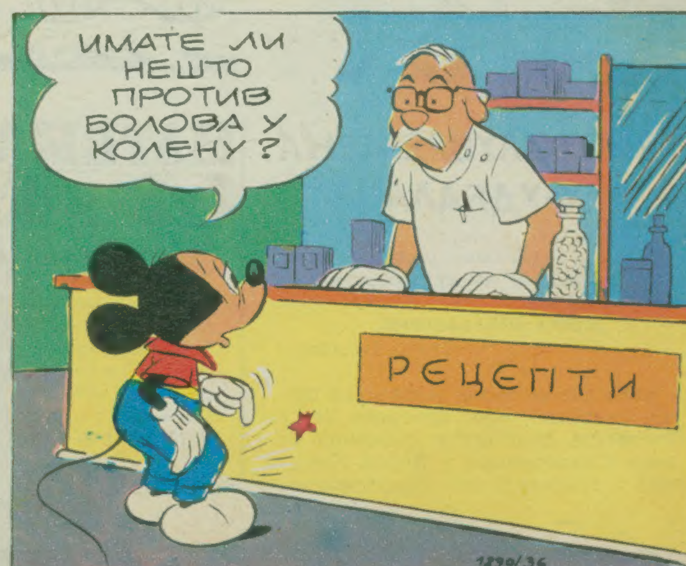
ИМАТЕ ЛИ НЕШТО ПРОТИВ БОЛОВА У КОЛЕНУ?
РЕЦЕПТИ
1890/36